nû Roj

Yıl: 1 Sayı: 17 7 - 13 Aralık 1996 | Haber yorum gazetesi / Rojnameya nûçeyî û şiroveyî | 100.000.TL 3 DM (KDV. Dahil)

DANASÎNA PIRTÛKAN

Antolojiya çîrokên Kurda

Di nav vê pirtûkêde, çîrokên 25 nîvîskar cîh girtiye. "Antolojiyê" de, di babetê dramatik de û tîştên ku dagirkeran li kurdan kirine û hêj dikin, çiroka binavê "Heft Îşiyên Tirî" gelek balkêş e.

R. 8

PSİKYATRİST ARSLANOĞLU:

Sınıflı toplumun vazgeçilmezi: Şiddet

Psikyatrist Dr. Kaan Arslanoğlu'yla, toplumda son dönemde hızla artan şiddet olayları ve toplumsal yapının sosyo-psikolojisi üzerine konuştuk. S. 12'de

Çete Lice'de!

Askeri yetkililer Liceliler'i "ya koruculuğu kabul edersiniz, ya da 1993'ten daha ağır bir katliamla yüzyüze gelirsiniz" diyerek tehdit etti. Öyle anlaşılıyor ki bir süre önce Susurluk'ta görülen çete, yani devlet, yoluna devam etmiş ve Lice'ye dönmüş durumda

Çete "iş gezisi"ni yarıda bırakarak asli yerine; savaşa döndü. Devlet yeniden Kürtler'i katliamla tehdit etmeye başladı. Geçtiğimiz hafta Diyarbakır İl Jandarma Alay Komutanı ve diğer üst düzey askeri yetkililerden oluşan bir heyet Lice'ye gitti ve Liceliler'i açıkça katliamla tehdit etti.

İlçenin 67 muhtarıyla bir toplantı yapan askeri heyet adına konuşan İl Jandarma Alay Komutanı, "ya korucu olacaksınız, ya da 1993'teki katliamın on mislini başınıza getiririz; göç bile edemezsiniz!" diyerek tehdit etti. İlçede büyük bir korkunun hakim olduğunu söyleyen Liceliler, herkesi yardıma çağırdı. S. 3'te

'ÇETENİN BU GÖRÜNTÜLERİ YENİDEN YARATMASINA İZİN VERMEYİN!'- Açık ve kaba bir katliam tehdidiyle karşı karşıya olan Liceliler, yukarda bir kesidi görülen 1993 vahşetinin yeniden yaşanmaması için duyarlı herkesin çözünün Lice'de olmasını istiyor.

Susurluk, medya ve halk

İbrahim Xefîl'in yazısı sayfa 3'te

Çeteler ve söylenmeyenler

Hasan Yıldız'ın yazısı sayfa 5'te

Özgür Ülke'nin ateşi çeteleri sarıyor

Özgür Ülke gazetesinin Çiller'in emriyle bombalanmasının ardından iki yıl geçerken, gazetenin avukatları soruşturmanın genişletilmesini istedi. S. 4'te

Katliam örtülemedi

Eylül ayında Diyarbakır'da 10 Kürt tutsağın katli ile ilgili raporunu tamamlayan TBMM komisyonu "isyan" demogoji yaptı ama, gerçekleri de gizleyemedi. S. 3'te

Polis komplosu boşa çıkarıldı

Basının 'Cumartesi annesi' dediği Oya Gökbayrak'ın evine eroin yerleştiren polisin komplosu, tutmadı. Gökbayrak tahliye edilirken, komplo bütün açıklığıyla sergilendi. S. 11'de

Daha iyi bir NûRoj için

Nû Roj yayın yaşamına altı ay önce başladı. Bu başlamada yeni beklentiler, yeni umutlar, yeni ufuklar ve yeni heyecanlar vardı. NûRoj basın alanında boşluğu doldurmaya adaydı. Sosyalist eğilimli bir gazete ve güncel gelişmeleri yeni perspektifle yorumlama ihtiyacı açıkça his ediliyordu. Yeni birlik bir coşku ve heyecan yaratmıştı. Önemli bir potansiyel bu beklentinin motorize gücü olacaktı. Bunlar başlangıçta doğru olarak saptanmış ve yola çıkıldı.

Nasıl bir gazete olmalıyız sorusu, altı ay sonra yeniden kendimize sorma lüzumunu duyduğumuz soru oluyor.

- *NuRoj* bir misyon gazetesidir. Bu misyonunu gereğine yerine getirmek için aynı ideali paylaşan siyaset sınıfının aktif katkısı başlıca isteğimizdi. Yılların birikimini ve deneyimi gazeteye aktarmayı başarabilseydik NûRoj bu gün olduğundan daha başka bir yerde olacaktı.
- *NûRoj* bir "Fikir" gazetesidir. Güncel politik, ekonomik, sosyal-kültürel sorunlarda yani ufuklar sunabilmeli.
- *NûRoj* yeni tipte bir haber-yorum gazetesi olmalı. Ülkeyi muhabirler ağıyla saran, ulusumuzun ve halkımızın gözü kulağı olmalı.
- *NûRoj*, kollektif bir yaşamdır. Az sayıda profesyonelin yayınladığı değil, okurlarının yazarı, muhabiri, çalışanı, dağıtıcısı, taşıyıcısı olduğu bir gazete olmalıdır.
- *NûRoj*, hedef kitlesine, nerede bulunurlarsa bulunsunlar mutlaka ulaşmalı.
- *NûRoj*, piyasadaki benzerlerinden farklı, olmayı başarmalı. O ağlayan, ağlatan bir gazete değil sorunlara doğru teşhis koyan ve çözüm üreten bir gazete olmalı.
- *NûRoj*, karanlık dehlize tutulan bir ışık olmalı.
- *NûRoj*, biz, siz, hepimizdir. Militan bir ruh ve bir solukla bütün bunları başarabiliriz, başarmamamız için hiç bir neden yok.

NûRoj, yığınların desteği ile ayakta kalabilir. İmkansızlıklarla boğuşarak yaşamını sürdüren bir gazeteden yeterli bir verim alınmaz. *NûRoj* yukarıda yazılanları tümünü başarabilmiş değil, ama başarma arzusunda. Arzulanan yere ulaşması içinde vakit geçmiş sayılmaz. Yeni sayıyı yeniye yelken açmak için bir dönüm noktası olarak algılayıp sıkıca sarılırsak bunu başarabiliriz.

Yeni ve daha iyi bir *NûRoj*'da buluşmak dileğiyle...

Kazan yalan söylüyor

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne (AİHM) yapılan başvurularla ilgili olarak Adalet Bakanı Şevket Kazan'ın demogojik sözlerine Diyarbakır İHD Şubesi'nden sert yanıt geldi. Avukat Osman Baydemir, Kazan'ın avukatları hedef gösterdiğini söyledi.

Adalet Bakanı Şevket Kazan'ın demogojisi teşhir edildi

Kazan, **"AİHM araştırmadan karar veriyor" diyerek bu yüksek mahkemeyi suçlamakla kalmamış, avukatların müvekkillerine boş kağıtlar imzalattığını da söylemişti. Bu sözlere yanıt, "TC, imzaladığı sözleşmeleri hazmedemiyor" şeklinde oldu.** S. 5'te

AGİT'te TC eleştirildi

Türk medya organlarının görmezden geldiği gerçek, çok çabuk gün ışığına çıktı: AGİT zirvesinde Demirel'in yüzüne insan hak ihlalleri, ve yasaklar konusunda eleştiriler sıralandı. S. 5'te

Çekiç, petrolü izleyecek

ABD **Çekiç Güç'e ilişkin yeni bir statü hazırlığında. Yeni plan, ABD'nin petrol çıkarları doğrultusunda İncirlik'ten Irak'ın izlenmesine dayanıyor. Petrol artık Kürtler'den öncelikli.** S. 5'te

Elektriğin özelleştirilmesine büyük tepki

TES-İŞ'in örgütlü bulunduğu enerji işkoluna dahil TEDAŞ 19. Dağıtım Müesseseleri ile TEAŞ'ın üretim birimlerinin satışa sunulmasını öngören Bakanlar Kurulu kararının 10 Kasım'da resmi gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmesi tepkilere neden oldu.

TES-İş Diyarbakır 1. Nolu Şube Başkanı Ali Öncü yaptığı açıklamada, kamunun ortak malı olan bu kuruluşların yabancı sermaye gruplarına satılmasının çok boyutlu ve ciddi olarak irdelenmesi gereken bir toplumsal olay olduğunu söyledi.

Türkiye'de ilk kez 1989 yılında İstanbul'un Anadolu yakasında elektrik dağıtım görevinin AKTAŞ A.Ş.'ye verildiğini hatırlatan Öncü, "buna karşı açılan davatla Danıştay bu sözleşmeyi Anayasa'ya aykırı bulmuş, yürütmeyi durdurma ve sözleşmenin iptali yolunda karar vermiştir" dedi.

Toplumsal yararlılığı nedeniyle TEDAŞ ve TEAŞ'a bağlı iletim, dağıtım ve üretim birimlerinin satılmalarının hukuka aykırı olmasının yasalarda açıkça belli olmasına rağmen,

(Devamı S. 11'de)

DEMOKRATİK EĞİTİM KURULTAYI

Eğitimde *DEK* durağı

Öğrencilerin yanı sıra; toplumun çeşitli kesimlerinden kişi ve kurumları da biraraya getiren Demokratik Eğitim Kurultayı (DEK) 7-8 Aralık tarihlerinde İstanbul'da MED KOM'da toplandı. Kurultay öncesi, girişimci gençlerle söyleşi yaptık. İstanbul Demokratik Liseliler Birliği'nden (İDLB) Aslı, Yıldız Teknik Üniversitesi Derneği'nden (YTÜ-DER) Arzu, Demokratik Öğrenci Birliği'nden (DÖB) Rüstem ve HADEP İstanbul İl Gençlik Komisyonu'ndan Erol bize kurultay öncesini ve hedefleri anlattı.

S. 6'da

nûRoj

HADEP Genel Başkanı Vekili Güven Özata "Güven" vermedi

M. KİPER

28 Kasım perşembe akşamı " TGRT " de "Entellektüel boyut " programında, Liberal Demokratik Parti başkanı Besim Tibuk, Yeniden Doğuş Partisi başkanı Hasan Celal Güzel ve HADEP parti başkan vekili Güven Özata konuk olmuşlardı.

Bu üç partinin programa konuk olmalarının gerekçesi de, programın yöneticisi Rahim Er' e göre parlemento dışında kalmış partilerle "Türkiye' nin Sorunları " nı ve onların " Çözüm Önerilerini" görüşmekti. Ve her parti de kendince önemli gördüğü Türkiye nin beş önemli sorununu tesbit edip, bunlaüra ilişkin görüşlerini "TGRT" ekranlarında kamuoyuna doyurmuş olacaklardı.

Programın benzerlerinden bazı farkları vardı. O farklara değinmeden de geçemeyeceğim; bir kez proğram bizim alışık olduğumuz o gerilimli stres ve kavgalı atmosfer ve ortamdan çok uzaktı. Katılımcılar zaman zaman birbirlerine takılarak, şakalaşarak ve bol bol gülerek, proğramı hoş bir havada sürdürdüler.

Hele Liberal Parti Başkanı Besim Tibük ve Hasan Celal Güzel, sırtlarında yumurta küfesi olmadığı için de daha bir rahattılar. Bu iki Genel Başkan birbirlerini hem övdüler, hem de birbirlerini partilerine katılmaya davet ettiler.

Ama proğramın üçüncü katılımcısı Güven Özata, bu iki katılımcının tersine son derece gergin ve rahat değildi.Gözle görülür ölçüde sıkıntılıydı, düşüncelerini rahatlıkla ifade etmekten uzaktı.

Bir nevi azap ve işkencede gibi bir hali vardı. Proğramı izleyenler mutlaka dediklerimi, kendileride tesbit etmiş olacaklardır. Katılımcıların çok kısa da olsa ruh hallerini, tutum ve davranışlarını anlatmamdaki maksat, programın atmosferini yakalamasını istememden kaynaklanıyor.

Programda gerek Hasan Celal Güzel gerekse Besim Tibük, parti programları ve siyasi görüşleri doğrultusunda, Türkiye'nin beş önemli acil sorunlarını parmak basmaya çalışırlarken, onların deyimiyle "Güneydoğu Anadolu " başlıca acil sorunu "Terör "e endeksleyerek, terörün bitmesi halinde, bu bölgede istikrarın, güvenin yeniden tesis edilebileceğini belirtiyorlardı. Bu yaklaşım bilindiği gibi yeni bir yaklaşım değil. Türkiye'de hem iktidar, hem de muhalefet zaten bu perspektifte, Kürt ve Kürdistan sorununa yaklaşıp ve bu çerçevede kendince bazı çüzüm yolları ve tedbirleri öneriyor.

İşte böylesi bir ortamda hiç olmazsa HADEP'in farklı bir tutum sergileyeceğini, Kürt sorununa ilişkin çüzüm önerilerini, siyasi çevrelere, kamuoyuna ve özellikle Türk halkına sunacağını bekliyor ve umut ediyordu. Ama maalesef umduğumuzu bulamadık HADEP başkan vekili Güven Özata, lafları ağzında eveleyip geveledi.Kem küm edip durdu. Nuh dedi peygamber demedi. Güven Özata, siyasi baskılardan sözetmeye çalıştı, ekranda rahat konuşamadığını, bir o yana bir bu yana dönerek anlatmaya çalıştı.Programın yöneticisi Rahim Er " aman efendim buyrun konuşun, burda baskı altında değilsiniz" dediğinde, Güven Özata; "ama ben konuşursam yarın savcılar yakama yapışır, hakkımda dava açarlar" diyerek işin içinden sıyrılmaya çalıştı. Bu sözler ve gerekçeler Güven Özata 'yı kurtarmaya yetmez.

Neticede Güven Özata siyasi bir partinin yöneticiliğini yapmaktadır. O koltuğa hasbel kadar gelmemiş se, bilinçli bir tercihte bulunmuş sa, kimi baskıları göğüslemek zorundadır. elbette herkeste biliyorki, Türkiye'de insanlar görüşlerinden ötürü, yazıp çizdikleri nedeni ile içeri atılıyor. Ağır hapis cezalarına çarpıtılıyor.Bunlar bilinmeyen, yaşanmayan şeyler değil. Bu nedenle, Güven Özata da görüşlerini rahatlıkla dile getirse, otosansür uygulamasa belki savcılar onunda yakasına yapışabilirler. Ama Güven Özata bir ikilemle karşı karşıyadır, ya bu deveyi güdecek yada bu diyardan gidecekti. HADEP ile diğer partiler ve onların çüzüm önerileri arasına bir farkı koymuyor veya göremiyorsa, HADEP'e ne gerek var? Veya HADEP 'li olmaya ne gerek var?

"Entellektüel boyut" un program yapımcısı, Rahim Er soruyor "Efendim siz yürütme erkinde olsanız, Türkiye 'nin sorunlarını nasıl çözerdiniz" sorusuna, Güven Özata, anayasanın anti demokratik maddelerini ve Türkiye' deki savaşa son vereceklerini söyledi.

Bunlar hepsi tamam güzelde, Türkiye'de bu konuları dile getirmeyen, bu tür değişiklikleri her TV ekranlarından halka vaad etmeyen parti varmıdır? Hatta mevcut düzen partileri arasında, bu çüzüm önerilerinin ötesinde bir dizi değişikliği dile getiren partiler vardır. Düzen partileri ile kendisi arasında HADEP bir fark koymuyor ve koymayacaksa HADEP' in varlık nedenleri tartışma konusu olur. HADEP varlık nedenleri ile savcı arasında bir tercihte bulunmak zorundadır.Unutulmasınki 95 Aralık genel seçimlerinde, halkımızın yüzde beşinin oyunu almıştı, Her oyda bir Kürt yurtseverinin umutları ve hayelleri vardır. Bu kitlenin taleplerine sahip çıkılmayacaksa HADEP, kendisini farklı göstermeye de son vermelidir.

Program boyunca, suya sabuna dokunmadan bu ağır yükün altından nasıl çıkacağını, daha doğrusu sıyrılacağını umut eden Güven Özata, Kürt sorununa " terörizm " boyutuna indirgeyen Hasan Celal Güzel, Besim Tibük karşısında ezilip büzüldü. Türkiye' de PKK terörü vardır, Kürt sorunu yoktur, Kürt vatandaşlarda kardeşlerimizdir diyen bu zata, PKK nin Kürt sorununda sadece bir taraf olduğunu, söyleyemedi. Ona, zaman zaman PKK nın da eylemlerini kınıyoruz ve PKK'li değiliz, dedirtenlere, Kürt halkının ulusal demokratik taleplerini dile getiriyoruz, bunların barışçıl yollarla çözülmesini istiyoruz diyemedi.

Onbeş milyon civarındaki bir halkın kendi dilinde eğitim, öğretim TV, okul, gazete, gibi en doğal haklarından yoksun bırakıldıklarını, bu hakların bir an önce verilmesi mücadelesini veriyoruz, HADEP' in hedefleri ve çözüm önerileri bunlardır, bunlar .bir an önce çözüme kavuşmadığı zamanda Türkiye'ye ne barış ne istikrar nede güven ortamı yaratılır, söyleyemedi.

Ama ne dedi? Hasan Celal Güze' le Besim Tibuk' le kendisi arasında bir sorun olmadığını, hatta damadımında Türk olduğunu söyledi. Oysa Hasan Celal Güzel Yeniden Doğuş Partisi genel başkanıdır. Türkiye' de yıllarca devlet kademelerinde görev yapmıştır, daha Türkiye'de ANAP hükümetlerinde bakanlık yapmıştır. Dolayısıyla bizim onunla alıp veremediğimiz çok şeyimiz olması gerekmezmi?

Aynı şekilde, Besim Tibuk Liberal Demokratik Parti genel başkanıdır. Türkiye'de parlementoda olmasa bile politika yapmaktadır. Onunda seslendiği, yönlendirdiği bir kitle vardır. Bu kitle onun çizdiği sınırlar içinde politika yapmakta, Türkiyenin sorunlarına kendince çözüm yolları ve önerileri üretmektedir.sırf bu nedenlerlede olsa bile bizim, Türkiye'deki politikacılarla, hele hele genel başkan düzeyindeki insanlarla alıp veremeyeceğimiz şeyler sayılmayacak kadar çoktur. Ama besbelliki HADEP başkan vekili Güven Özata'nın yoktur. Onun üç beş polis ve askerleri vardır acaba Kürt halkının, Türk halkı ile alıp veremeyeceği elbetteki hiç bir şeyi yoktur. Bu iki farklı meseleyi birbirine karıştırmakta bir mana yoktur. Güven Özata'nın izahat ve açıklamalarına program yöneticisi Rahim Er ikazda bulunarak, kendisinin meseleye bir türlü girmediğini, sorunun etrafında dönüp dolaştığını söylemesine rağmen, Güven Özata, programda esir alınmış, köşeye sıkıştırılmış bir performans çizdiği içinde, Hasan Celal Güzel, Güven Özata beyi fazala sıkıştırmıyalım diyerek zaman zaman araya girdi. kendince yorumlar yaptı, yol gösterdi. Hasan Celal Güzel oraya girdikçe, Güven Özata'da rahatlamış, bu seanstanda kurtulmuş gibi bir ruh hali vardı. sorgulayacağına, hesap soracağına hesap verme durumuna düşmüştü.

Kürtlerin kendi dillerinde okul açmalarını, gazete çıkarmalarını TV yayını yapmalarını savunan Liberal Demokratik Parti genel başkanı Besim Tebuk, ama resmi dil Türkçe olmalıdır, koşuluna yine bir itiraz gelmedi.

On beş milyon Kürt insanının dilininresmi olmasına olmasına karşı çıkılırken, Güven Özata ; bu hakkı ve yeatkiyi size kim veriyor diyemedi.

Kürt halkı da, Türk halkı ile eşit aynı haklara sahip olarak yaşamak istediğini, bunun mücadelesini verdiğini, gasp edilen ulusal demokratik haklarını almaktan başka, bir talebi olmadığını malesef söylemedi.

Programdaki tutum ve davranışları ile Güven Özata ne Kürt halkına, ne de içerde yatan arkadaşlarına bir güven vermedi! Başka çevrelere güven verdiyse de onu da ben bilimiyorum.

Program süresince, tutsak bir pozisyon sergileyen, Güven Özata'ya program yöneticisi Rahim Er. bu durumu fırsat bilerek yüklendikçe yüklendi. Ve Onu bir dizi itiraflarda bulundurdu. Geven Özata'da ikrarda bir sakınca görmedi.

"Türk ulusal marşını ve bayrağını, kendi ulusal marş ve bayrağınız olarak görüyormusunuz" sorusuna Güven Özata teredüt etmeden, elbette bizde onları kendi ulusal simgelerimiz olarak görüyoruz, ulusal marşımız ve bayrağımız olarak saygı duyuyuruz dedi. Ve böylece Rahim Er, hem HADEP' in hemde Güven Özata'nın defterini ali cengiz oyunu ile dürmüş oldu.

Oysa Güven Özata, bu ne biçim ulusal marştır ki, halkımızın kendi ana dilinde değil, bu ulusal marştırki halkımızın Türkçe bilmeyen hiç bir kesimi bu marştan ne bir şey anlıyor, nede bir haz duyuyur diyebilirdi. Türk bayrağıda yine öyle değilmi ! Türk bayrağı neden Kürt'lerinde bayrağıdır zaten ismi üzerinde "Türk Bayrağı " ! Hiç bir yerde Kürt ne Türk bayrağı olarak tanıtılmış, yada lanse edilmişmidir.! Elbetteki değil. Kürt halkının bu konuda onayı alınmışmıdır?

Bir halkın tüm ulusal demokratik haklarını gasp edeceksin, ona dilini dahi özgürce kullanmasına müsaade etmeyeksin, onu kimliksiz, kişiliksiz ve dejenere etmek için her yolu deneyeceksin, sonra bu halka, kendi ulusal sembollerini dayatacak, bunlar senindir diyecek kadar alçalacak ve başkasınıda alçatacaksın.

Güçlü olduğun için, borunu rahatça öttürebildiğin için belki bunları yapabilirsin ama, bilki Kürt halkı bunları görecek kadar uyanıktır. Senin dayatmalarını ne hazm eder, ne de kabul eder. Sen olsa olsa kendini aldatırsın.

Ulusal semboller ve marşlar bir halka zorla kabul ettirilemez, benimsetilemez.

Bir halkın ulusal sembolleri kabul etmesi ,ve benimsemesi ile ancak semboller, ulusal bir karektere sahip olabilirler, ulusa mal edilebilirler, mal edilip, benimsedikleri oranda semboller ulusallaşırlar. bunun aksi dayatmadır, zorlamadır. o halde egemen ulusun sembolleri olarak kalmaya mahkumdurlar.

Kürtlerle Dans

Hasan GEZİCİ

Fikret Kızılok'un "Hep Süleyman" albümünü herkes değilse bile çoğunluk bilir. Ana tema, TC'nin kokuşmuş politikalarının hep aynı kişiler üzerinde yürümesini hicvetmeye dayanır. Buradan hareketle, TC'nin son 30 yıllık politikasının duayeni S. Demirel'i öne çıkarır.

80. sömürgeci askeri faşist darbesi, S. Demirel'e "gazi" ünvanını kazandırarak, onu TC'nin çıkmaz politikalarının bekçisi yaptı. Bu görevi tüm benliğiyle benimseyen S. Demirel, görevinin gereklerini yerine getirmede pek maharetli doğrusu. 90'lı yılların başından bu yana, "gözleriyle düşünen vatandaşlar"ına -ki bunun anlamı, beynini kullanamayan, düşünce özürlü demektir- süslü noel yumurtalarını aratan alemet-i farikalar sunuyor. Hem de, Hürriyet gazetesinin şoven yazarı O. Ekşi'ye "Şimdi de anayasal vatanseverlik" diyerek tepki göstereceği türden.

O. Ekşi'nin tepkisinin özü, TC'nin "devletçi vatanseverlik" -faşizm-e dayalı politikalarında bir gedik açılabileceğine ilişkin. Haklı olduğunu söylemek oldukça zor. Zor, çünkü S. Demirel'in AGİT zirvesinde söyledikleri, ırkçı-şovenist politikaları zayıflatmıyor, tersine onun zayıf noktalarını tahkim etme, Kürdistan ulusal kurtuluş ve Türkiye demokrasi güçlerinin saldırılarıyla zayıflayan yerleri onarmayı amaçlıyor.

S. Demirel ne diyor, ona bakalım;

"Farklılıkların yaşatılmasının ve uyum sağlanmasının en kalıcı yöntemi, toplumun her kesiminde paylaşılan evrensel demokratik değerlerle beslenen yurttaşlar topluluğu niteliğini taşıyan bir millet anlayışı yaratmaktır... Aynı şekilde demokratik vatandaşlığın parametrelerinin en iyi tanımı da anayasal vatanseverliğin ve vatandaşlık kimliğinin kavramsal çerçevesinde bulunabilir. Bu yaklaşım etnik ayrımcılığa hiç bir şekilde yer bırakmaz." (3 Aralık 1996 Hürriyet)

S. Demirel bu sözleri, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı'nın Lizbon toplantısında yöneltilen eleştiriler üzerine söylüyor. Yani Kürt Sorunu'nun çözümsüzlüğünden, çıkarlarını kaybetme kaygısı duyan devletlerin toplantısında. Söyledikleri gayet açık ve net. Diyor ki, "farklılıkların yaşatılması (siz bunu yok etme olarak okuyun) için yurttaşlar topluluğu niteliğini taşıyan bir millet yaratmak"

Böylesine dahice (!) fikirler olsa olsa, "gözleriyle düşünen vatandaşlar"ın "baba"sına ait olur. S. Demirel'in bu türden kokuşmuş politik yumurtaları saymakla bitmez. Son bir ikisine değinmekle yetiniyorum.

Yıl 1991, Seçim -ve S. Demirel'in de "hükümatın başı" olma derdi- var. Ancak derdinin dermanını elde etmesi pek de kolay değil. Çünkü Kürdistan Ulusal Kurtuluş güçlerinin Kürt kitlesi üzerinde büyük etkisi.. Artı; Turgut Özal'ın Kürtler üzerindeki azımsanmayacak etkisi... Bu engelleri aşmanın sıçrama tahtası, "demokrasi" havarisi kesilmekti. Yine de yetmedi. Farklı birşeyler dile getirilmeliydi. Farklılık "Kürt realitesini tanımak" biçiminde formüle edildi. SHP'nin olası bağımsız Kürt temsilci odağını yedeklemesiyle birleşen formül, S. Demirel'i önce başbakan, ardından da C.başkanı yapmaya yetti. İstediğini elde etmiştir S. Demirel. Dolayısıyla dün söylediklerinin kıymeti harbiyesi yoktur.

Gelgelelim gelişmeler yeni kokuşmuş yumurtalar yumurtlamasını gerektirir. "Anayasal vatandaşlık" dediği yumurta, bu dönemin ürünüdür. Bu da diğerleri gibi tartışılır. Kimilerince "demokratlaşmış" S. Demirel'in demokrasiye dönük yüzünü göstermesidir. Başka kimilerince vatanın ve milletin bölünmez bütünlüğüne elvereceği kuşkusuyla karşılanır. Oysa gerçek çok farklıdır. Bu politika, fiili olarak yaşanan ilişkileri, nikah tazeleme düzleminde yinelemesiyle sınırlı ve kendisini maddi bir güce dönüştürecek olanaklara sahip olmadığından kısa sürede küllenir.

Aradan yıllar geçtikten sonra, bu küllerden "yeni" bir şeyler yaratmak zorunda kalır. Yaratılan eskinin, yani faşizmin, şovenizmin, ırkçılığın suratına "yeni" maskesi takmaktan başka birşey değildir. Olamaz da. Çünkü, tüm bunlar gerçek anlamıyla sorunu çözmek amaçlı değil, verili olanı yeniden yeniden dayatmadır. Bir başka deyişle "imtiyazsız, sınıfsız kaynaşmış bir kitle" yaratma amaçlı faşist anlayışta diretmektir.

Tüm bunlar; TC'nin iç ve dış politik alanda sıkıştığı zamanlarda piyasaya sürülmüş politikalardır. Gerçeğe dayalı olmadığından kısa süreli olmanın, dahası sömürgeci faşist TC'nin milleti kandırma, gündem değiştirme ve zaman kazanma aracı olmanın ötesine geçemiyor, geçmiyor.

Kürdistan halkının özgürlük talebini gün günden artan bir biçimde sahiplendiği koşullarda geçmesi de olanaksızdır. Geçebilmesi için; etnik ve ulusal kimliğe dayalı hakları, yani farklılıkları onaylaması, her toplumsal kesimin kendi özgürlükleri temelinde gönüllü biraraya gelmelerinin yolunu açması gerekir. Oysa bu tür anlayışın, genelde tüm sömürgeci burjuva politik dünyasında, özelde ise, TC sömürgeci politikacılarının tümünde yeri yoktur. Çünkü onların varlık nedeni; kan, katliam, vahşet, talan, yağma ve baskının sürekliliğidir. Bunlar yoksa onlar da varolamaz.

Sonuç olarak; boşuna çabalıyorsunuz bay S. Demirel. Boşuna çabalıyorsunuz, çünkü; Kürt ulusu ve Kürdistan Ulusal Kurtuluş güçleri "gözleriyle düşün"müyorlar. Aksine, sizin temsilcisi olduğunuz sömürgeci faşist rejimin gerçek yüzünü biliyorlar. Ve siz sömürgecilerin martavallarıyla uğraşacak zamanları yok. Onlar, bağımsız, demokratik bir Kürdistan yaratılmadıkça, sizler gibi kan emicilerin ezilen ulus ve sınıfların sırtındaki kambur olarak kalacağını biliyor ve sizleri taşımanın gereksizliğinin bilincindedirler. Bu nedenle sizi kokuşmuş "noel yumurtaları"nı andıran politikalarınız da kurtaramayacaktır.

İntihar Eylemleri ve PYSK

Mehmet SAKALLI

Ülkemiz Kürdistan'da gelişen Ulusal Kurtuluş Mücadelemizin, bugün vardığı nokta; TC'ni ekonomik olarak felce uğratıyor. Uluslararası siyasi arenada çok zor durumda bırakıyor. Türk devleti öyle gülünç bir duruma gelmiş ki, mücadeleyi zayıflatmak için ihale ile ağa-mafya-kontrgerilla çetelerini angaje ediyor.

Bütün bu durum, Kürt halkının içerde ve dışarda, bir konsensus altında olmasa da sürdürdüğü siyasi ve askeri mücadelesinin eseridir. Böyle olduğuna inanıyorum. Hatta en büyük pay, dün pêşmergesiyle, bugün de gerillalarıyla göğsünü, düşmanın şiddetle yoketme politikalarına karşı siper eden, intihar eylemleriyle tarihimizde kahramanlıklar yaratan halkımızındır.

Kendi sorununu Kürt halkının dağdaki gerillasının kalaşnikofunun ucunda gören TC, bütün askeri ve sivil faşist gücüyle Kürt halkına soykırım uyguluyor, köylerini yakıp yıkıyor, faili belli cinayetler işliyor. Tam da bu dönemde, Kürt kızları, gençleri canlarını kahramanca ortaya koyarak intihar eylemleriyle düşmanı şaşkına çeviriyorlar. Bence bu eylem biçimini tam da PYSK gerçekleştirmeliydi. Ancak bu anlamda kendi siyasetini icraata geçirdiğini dosta ve düşmana gösterecekti. Dahası kendi söylediklerine sahip çıkmış olacaktı. Çünkü Partîya Yekîtiya Sosyalîst a Kurdistanê, UKM'nin çok çetin olduğunu, bu anlamda da bütün mücadele biçimlerinin uygulamasını öngörür. (Bu öngörünün eseridir ki, legal parti, legal basın gibi mücadele biçimlerini programına almıştır.) Eğer bu sözlerinin arkasında ise, mücadelesine bağlılığını, söylevlerinin şanına en uygun olan bu intihar eylemlerini O'nun gerçekleştirmesi gerekiyordu. Ayrıca bu konuda geç kalmış sayılmaz.

Dolayısıyla, M. Müfit yoldaşın intihar eylemleri konusundaki düşüncelerine katılmıyorum. Yoldaşın altını çizerek söylediği, "modern çağın tekniği ve teknolojisini kullanan uzmanlaşmış savaş mekanizmalarını kullanmak; " tekniği ne intihar eylemlerine, ne de bir başka eylem biçimine alternatif kılmak demek değildir. Ulusal Kurtuluş Mücadelesi'nde başvurulması gereken bir başka eylem biçimi olsa gerek. İntihar eylemleri, gerilla savaşı, cezaevi direniş ve isyanları gibi... Ama çok daha uzun zaman hazırlık, materyal gerektirdiği için de belki en zor olanıdır. Biz PYSK'lılar olarak, en zor olanının üstesinden geleceğimize inanıyorum. Ama zoru örgütlemeye çalışırken, onu besleyecek ve başarıya götürecek olan eylem biçimlerini şimdiden uygulamak zorunda olduğumuzu da unutmayalım. Burnumuzun dibine kadar gelen düşmana iki bomba atmayı, parti inşa süreci gibi bahanelerle ertelemeye hakkımız yoktur; politikamız da bunu gerektirmiyor.

Zaten PYSK'yı oluşturan örgütlerin hepsi de silahlı eylemler konusunda tecrübeli hareketlerdi. Bu kadar büyük siyasi ve askeri potansiyele sahip olan hareketimizin bireyleri, birbirlerinin işlerini kolaylaştırmak zorundadırlar. Bu da siyasetiyle, söylevleriyle, birimlerin başarılı becerileriyle ve icraatlarıyla olabilecektir. Bu bütünlük yaratıldığı zaman, dahası silahlı birimilerimiz zaman geçirmeden, kır-şehir-intihar vb. vb... eylemlerini birbirine yeğlemeye kalkmadan sergilemeye başladığı andan itibaren, sağlıklı bir parti inşa ederiz, sağlıklı legal partiler kuraız. Aksi halde, zamanı olmayan partinin akibeti bile günlük gazete, radyo, televizyon projelerinin akibetine uğrayacaktır.

Günümüzde Kürtler için hangi perspektif

Dün olduğu gibi bugün de Kürtler çok zor şartlar altındadır. Emperyalistlerin desteğiyle dört devlet arasında Kürdistan parçalandı. Bütün yoksul ülkelerin halkları gibi sefalet içindedir. Toplumsal baskılara ek olarak, eşi görülmemiş ulusal bas altındadır.

Bu koşullarda, Kürt ulusalcı hareketi sürekli yenilgiye uğramış, hareketin önderleri başarısızlığı ve yıkımı halkına yaşatmışlardır. Bu yöneticilerden Mustafa Barzani sonra Mesud Barzani aşiret ufkunu aşamamıştır. Politik metodları bu düzeyde kalmıştır. Bazı yöneticiler ve ulusal aydınlar; Talabani örneği gibi Mustafa Barzani ile ilişkilerini koparırken, bu metodları eleştirerek, modern bir politik güç kurma iddiasıyla ortaya çıktılar. Öcalan Türkiye Kürdistanında Üçüncü Dünya Ülkelerinde başarıya ulaşan ulusal hareketi örnek alarak yola çıktı.

Ama hepsi kendi ,siyasal hareketini geliştirmek için diğer Kürt düşmanı devlete veya devletlere dayanmayı tercih ettiler. Elde silah ister Türkiye'ye, ister Irak'a, ister İran'a karşı mücadele edenler, diğer bir devletten yardım alırken o devletlerin niteliğini sorgulamamışlardır. Diğer parçalardaki Kürtlerle ilişki yerine, o parçayı boyunduruk altında tutan devletle ilişkiyi öne almışlardır. Sonuç olarak farklı devletleri boyunduruğu altındaki Kürtler arasında dayanışma, ortaklık duygusu tahrib edilmiş, birbirlerinden izole edilmiştir. Hatta o ulusalcı güçler kendi aralarındaki kavgalardan kendilerini ezen devlete el uzatmaktan kaçınmamışlardır.

Bu tercih, ulusalcı partileri Kürt düşmanı devletlerin kozu derecesine düşürürken; mevcut sınırlara ve bu sınırları koyan emperyalist ve bölge devletlerine karşı statükocu konuma sürüklenmektedir. Sosyal bir tercih sözkonusudur. Kürt hareketini yönlendirenler burjuva, küçük burjuva, büyük toprak sahipleri, kısacası toplumun üst tabakalarıdır. Ezilen halktan yana sosyal bir tercih egemen değildir.

Bununla birlikte, ağır baskılara karşın; Kürt siyasi hareketine damgasını vuran, başarısızlığa rağmen Kürt halkı bütün parçalarda kahramanca mücadele etmektedir. Kadın-erkek, zalim-zorba devletlere karşı fedakarca direnirken, zor şartlarda elde silah çarpışmaktadır. Bu kahramanlık, direngenlik, fedakarlık çıkmaz politikalar sonucunda heder edilmektedir.

Oysa ki, Kürtlerin tarihsel şansızlığı avantaja çevrilebilir. Gerçekten Kürt halkı, egemen politik yöneticilerine rağmen yalıtılmış, yalnız başına değildir. Her seferinde gördük ki Türkiye'yi, İran'ı, Irak'ı sarsan büyük toplumsal hareketlere Kürtler yığınsal olarak katıldı.

Kürdistan'ın sosyo-ekonomik yapısı 50-60 seneye göre kıyaslanmayacak derecede değişti. Kürt toplumu ağırlığını kır nüfusunun oluşturduğu köylü toplumu değildir. Ekonomik yapının esas olarak feodal olduğu dönemlerde ulusal hareketin önderliğini büyük aşiret reisleri, şeyh ve ağalar oluşturmaktaydı. Harekete önderlik edenler modern politikalar izleyemedi, ufukları kendi aşiretlerini ve bölgesini aşamadı.

Kürt halkının esası bugün şehirlerdedir. İşçi sınıfı toplumun önemli bir kesimini oluşturmaktadır. Köy boşaltmalar, sürgünler ve savaşın göçerttiği insanlar ağırlıklı olarak şehirlere göç etmektedir. Irak Kürdistan'ında Erbil, Kerkük, Süleymaniye, Musul; Türkiye Kürdistan'ında Diyarbakır, Antep, Malatya toplumun önemli bir kısmını bağrında toplarken, toplumsal siyasal yaşamda başat rol oynamaktadır.

Özellikle Türkiye Kürdistan'ında göç edenlerin büyük bir kısmı Türkiye şehirlerine akmaktadır. İstanbul en çok Kürdün yaşadığı şehir konumuna gelmiştir. Bağdat'ta, Şam'da, Tahran'da Kürt mahalleleri oluşmuştur. Metropollere akın edenler gecekondulara yığılırken süreç içinde önemli bir bölümü işçileşmektedir.

Kürt işçileri genellikle bilinçli ve mücadeleci bir potansiyele sahiptir. Devletlerin ve ulusalcı politikaların ayırma, bölme çabalarına rağmen her milliyetten işçiler arasında politik kopukluk yoktur.

Kürt halkı kendini ezen devletlere karşı mücadele ederken kendi egemen güçlerine karşı da mücadele etmelidir. Bunun ön koşulu işçi hareketine ve yoksul halka dayanan devrimci örgütlenmedir.

Son yıllarda Ortadoğu'da politik kargaşalıkların gösterdiği gibi, işçi sınıfı ve yoksul yığınlar hızla kitlesel olarak hareket edebiliyor. İran'da, Irak'ta biraz geri düzeyde de olsa Türkiye'de gördük. Büyük toplumsal dalgalanmalar kaçınılmazdır. Buradaki rejimler hassas dengeler üzerindedir ve kriz içindedir.

Sorun Kürtlere, Türklere, Araplara, Ferslere ve diğer Ortadoğu halklarına somut ve sağlam politikalarla önderlik edecek devrimci partilerin aynayacağı tarihsel roldür. Özellikle halkların gücünü çar çur eden milliyetçi politikaların boşa çıkarılmasıdır.

Devrimci ve işçi hareketinden yoksun Kürt ulusal hareketi başarısızlık ve yıkım getirmiyen ulusalcı politikaların tekrarını daha açık bir tarzda yaşabilir. Kürt halkı defalarca tanıdığı tarihsel başarısızlıklardan ancak işçilere ve yoksullara dayanan devrimci hareketle kurtulabilir.

Lutte Duvriêre (işçi kavgası)

SUSURLUK SONRASI YOLCULUĞU DEVAM EDEN REJİMDEN İLÇEYE TEHDİT

Çete şimdi de Lice'de!

Lice üç yıl sonra yeniden katliam tehlikesiyle yüzyüze. Geçtiğimiz hafta ilçenin muhtarlarıyla toplantı yapan askeri yetkililer "ya korucu olursunuz, ya da 1993'tekinin on mislini yaparız" diyerek Liceliler'i katliamla tehdit etti.

Lice yeni bir katliam tehdidiyle karşı karşıya. 1993 yılının Ekim ayında Lice'yi yerle bir eden devlet güçlerinin, ilçe sakinlerinin koruculuğu kabul etmemeleri halinde üç yıl öncesinden daha ağır bir katliama girişecekleri tehdidinde bulundukları öğrenildi. Askeri yetkililerin bu tehdidi Lice'de yapılan muhtarlar toplantısında dile getirdikleri bildirildi.

Konuyla ilgili olarak adının saklı kalmasını isteyen Liceli bir vatandaştan aldığımız bilgiye göre, geçen hafta Diyarbakır il Jandarma Alay Komutanı ve diğer üst düzey askeri yetkililerden oluşan bir heyet Lice'ye gitti ve Lice'ye bağlı köyler ile merkezde bulunan toplam 67 muhtarla bir toplantı yapıldı. Toplantıda askerlerin muhtarlara "Güneydoğu'da 700'ün üzerindeki ilçelerden sadece Lice'de korucu olmadığını, Lice'nin de koruculaşması için gerekirse bir toplu katliama başvuracaklarını" söyledikleri ileri sürüldü.

Çağrılan köy muhtarlarından sadece Dihek, Seyrak ve Licok köyü muhtarlarının yanıta olumlu cevap verdiğini bildiren aynı kaynak şunları söyledi: "Licok köyü muhtarı Soru Ali'nin devletle işbirliği yaptığı, hatta halkın bu muhtarın bazı olaylara karıştığı yönünde rahatsızlığı olduğu biliniyor. Ayrıca bu köyde zaten üç beş ev dışında kimse yaşamıyor. Yaşayanlar da bu çağrıyı kabul etmiyor; muhtarlar kendi adlarına konuşuyor. Bu sayılan üç köy dışında Lice ve diğer köylerde bulunanları, bu koruculuk dayatmasını canları ve toprakları pahasına kabul etmeyeceklerini söylüyorlar. Buna rağmen devlet güçlerinin psikolojik yıldırma yöntemleri ile halkı sindirmeye ve korkutmaya başlaması, aleni tehditlerde bulunması, tedirginlik yaratıyor."

'Göç bile edemeyeceksiniz'

Lice'ye gelen il jandarma alay komutanının halka "göç bile edemeyeceksiniz, ya korucu olacaksınız, ya da 1993'te Lice katliamının beş on mislisini başınıza getiririz" şeklinde tehditlerde bulunduğunu aktaran sözkonusu kaynak, Hazro ve Kulp'a bağlı korucular dan bazılarının da Lice ilçe merkezinde devriye gezmek amacıyla yaklaşık bir ay önce getirildiğini söyledi.

Bundaki amacın halkı koruculuğa yöneltmek olduğunu bildiren Liceli vatandaş, "Lice'de büyük bir provokasyon korkusu yaşanıyor. 1993'te 'PKK Lice'yi bastı' denilerek yapılan katliam şimdi başka bir biçimde, hem de daha tehlikeli bir senaryo ile yapılmak isteniyor. Halkın karusına göre birkaç korucu devlet tarafından öldürülerek bu PKK'nin üzerine yıkılacak ve 'teröristler saklanıyor' bahanesiyle ilçemiz yine top ve mermi yağmuruna tutulacak" dedi.

Lice'ye getirilen sözkonusu korucuların özellikle geceleri halkı rahatsız ettiğini, kapıları çalmak suretiyle provokasyon yapmaya çalıştıklarını bildiren sözkonusu kişi, Lice halkı olarak bütün demokratik kitle kuruluşlarını ve "kendisine insanım diyen herkesi" bu konuda duyarlı olmaya çağırdı. Sözkonusu kişi, devletin verdiği süreye az bir zaman kaldığını da söyledi ve verilen sürenin bitiminden sonra başlarına nelerin geleceğini bilmediklerini; bu nedenle herkesin gözünün Lice'de olmasını istedi. Bu arada bir kısım Liceli, olayı Diyarbakır İHD Şubesi'ne de bildirerek, endişelerini dile getirdiler.

(DİYARBAKIR)

YİNE Mİ?- Koruculaşmayı dayatan askeri yetkililerin tehdidi Liceliler'in üç yıl önceki yıkımı hatırlamasına neden oldu. Lice yine yıkımla tehdit ediliyor.

Susurluk Medya ve Halk

İbrahîm XELÎL

Susurluk kazası haftalardır kamuoyunun gündeminde. Bu kazayla ortaya çıkan çete, çetenin ilişkileri ve olayın boyutları üzerinde tartışılıyor, konuşuluyor. İşin ilginç yanı Türk medyası Susurluk kazası karşısında kahraman kesildi. Devlet içindeki çetelerden, gizli ve karanlık işlerden bahs ederek bunlara karşı "savaş" ilan edip, "temiz toplum" kampanyasını başlattı. Mesut Yılmaz örneğinde olduğu gibi buna bazı muhalefet partileri de eşlik etti.

Susurluk'taki kazayla TC'nin içinde bulunduğu gerçek durum bir kere daha ama karşı çıkılmayacak ve demogojiyle inkar edilmeyecek tarzda ortaya çıkmıştır.

Bu olay devlet içinde münferit bir çeteyi değil, devletin çete niteliğini gözler önüne sermiştir. Yıllardır Kürdistan'da özel kirli savaşı sürdüren, hiç bir kural tanımadan her türlü zalimane uygulamaları yapan gizli, açık cinayetleri işleyen, devletin iplerini elinde tutan ve ona egemen olan bu çetedir. Yani devletin ta kendisidir.

Susurluk'taki kazayla bir kere daha suçüstü yakalanan sadece TC devleti değil, aynı zamanda çeteleşen devletin borazanlığını yapan Türk basını ve medyasıdır.

Türk medyası özellikle Türk devletinin Kürdistan'da yürüttüğü kirli ve kanlı savaşın bütün iç ilişkilerini bildiği halde bunlardan söz etmedi, tavır almadı. Alamazdı da. Çünkü Türk Medyası da bizzat bu kirli-karanlık uygulamaların içindeydi ve onun bir parçasıydı. Türk basını ve yayını devletin Kürdistan'da Kürtlere karşı yürütmüş olduğu her türlü gayrı-meşru yaptırımları ve kuralsız savaşı şovenist bir histeriyle meşru gösterdi. Gerillanın kafası mı kesiliyor, köyler mi yakılıp-yıkılıyor, insanlar işkenceye tabi tutulup kurşuna mı diziliyor, cezaevinde katliamlar mı yapılıyor? Evet, bütün bunlar Türk medyası nezdinde yapılması gereken doğru ve meşru şeylerdir. Devletin ve milletin bölünmez bütünlüğü için bütün bunlar mübah görüldü. Ve görülüyür. Türk medyası yıllardır Türkiye halkı ve kamuoyuna bu kirlilikleri temiz şeylermiş gibi empoze etti ve ediyor. Zavallı Türk halkı şovenizmin cenderesinde ve gericiliğin binbir türü altında halden hale sokuldu. Kirli ve karanlık ilişkiler içine gırtlağına kadar bütün devlet, kendisiyle birlikte, toplumsal yayının her alanına ve halk kesimlerine de bu yoz ve çürümüş yapıyı taşımıştır.

Türk halkı işçi ve emekçi kesimler çeteleşip, mafyalaşan devletin kirli ve gayrımeşru uygulamaları karşısında esas itibariyle sessiz kalmıştır. Bunu kurum ve kuruluşların sesi ise cılız çıkmıştır.

Türk halkı çete devletin Kürdistan'da yürütmüş olduğu kirli savaşa karşı çıkması şöyle dursun, "kendi" doğal ekonomik, sosyal, siyasal haklarını savunmaktan dahi aciz durumdadır.

Çete çeteden, kirli kirliden "hesap sorar" duruma gelmiştir. Canavar kendi kendini yemeye başlamıştır.

Türk medyasının "kahraman" kesilerek Susurluk kazasında ortaya çıkan kirli ve karanlık işlerin üzerine gitme tuttumu onun kirliliğini ve Kürt halkı karşısındaki suçlu konumunu ortadan kaldırmaz. Türk medyası bu konuda samimi ve ciddi değildir. Türk Medyası Kürdistan'daki özel savaşın bütün kirli ve kanlı yüzünü ortaya serecek düzeyde bir tavır geliştirmedikçe; aksini düşünmek mümkün değildir. Çete devletle bu denli bütünleşmiş bir medyadan böylesi bir beklenti içine girmek, ondan doğru tutumu beklemek de bir saflıktır.

Türk Medyasının çabası ve çırpınışı artık her taraftan dökülmeye başlayan devletin pis, karanlık, kirli yapısını ve bununla beraber kendi suçunu örtbas etme tutumudur, çabasıdır.

Sonuçta büyük bir gürültüyle Susurluk'taki kazanın ve kazayla ortaya çıkan ilişkilerin arkasında yatan gerçekler yine hasır altı edilecek, olay münferitmiş gibi gösterilecek ve devlet temize çıkarılmaya çalışılacaktır.

Temiz toplum, onurlu bir yaşam, Kürt ve Türk halklarının eşit ve özgürce yaşamasının koşulları, özel savaş aygıtına dönüşen bu kirli ve kanlı devlet yapısının tasfiye edilmesiyle mümkün olacaktır. Bu ise Kürdistan'da olduğu gibi, Türkiye'de de işçi ve emekçilerin devrimci-demokratik mücadelesini geliştirmesiyle, iki halk arasında doğru ve güçlü ilişkilerin kurulmasıyla, demokrasiden yanayım diyen herkesin ortak örgütlü çabasıyla gerçekleşebilecek bir şeydir. Kürdistan ve Türkiye'deki devrimci siyasal önderlikleri bekleyen görev bu gelişmenin yolunu açmaktır.

'Susturma planı devrede'

DİYARBAKIR- Diyarbakır Demokrasi Platformu Kürt bölgesinde sendikacılara yönelik olarak başlatılan baskı uygulamasının devam ettiğini açıkladı. Konuyla ilgili basın açıklaması yapan Diyarbakır Demokrasi Platformu, planlı bir susturma politikasının devrede olduğuna dikkat çekti.

Geçtiğimiz Salı günü Belediye-İş sendikası Diyarbakır şubesinde yapılan basın açıklamasını platform adına okuyan İHD Hukuk Komisyonu sorumlusu Av. Osman Aydemir, 2 Temmuz tarihinde Diyarbakır Kent Merkezinde Belediye İş Sendikası Diyarbakır Şube Başkanı Vezir Perişan'ın gözaltına alınmasıyla başlayan sürecin 27 sendikacının gözaltına alınıp, bir kısmın tutuklanmasıyla devam ettiğini söyledi.

Demokratik kitle örgütlerinin yönetici ve üyelerine yönelik bu yönelimlerin hukusal bir gerekçesinin olmadığını belirten Aydemir "bu anti demokratik uygulama bir rastlantıya dayanmadığı gibi, demokratik kurumları işlevlerinden uzaklaştırmak maksadıyla planlı, sistemli sindirme ve susturma politikasının somutlaşmasıdır dedi .

Demokratik kitle örgütü yöneticilerinin tutuklanmalarının demokratik hukuk devleti kuralları ile uluslararası düzenlemelere aykırılık teşkil ettiğini her fırsatta dile getirdiklerini belirten Aydemir, "Vezir Perişan ın tutuklaması bu gerçekliğin ispatıdır. Perişan 4 ay 20 gün gibi uzun bir süre tutuklu kalmıştır. Neticede dosyadaki delil durumunda hiç bir değişiklik olmamasına rağmen, 'suçun unsurları gerçekleşmediği' gerekcesiyle beraat ve tahliyesine karar verilmesi, tutuklama kurumunun yargı mercilerince keyfi yorumlandığı konusundaki şüphelerimizi artırmaktadır" diye konuştu.

Tüm baskılara rağmen demokrasinin yerleşmesi için çaba sarfeden demokratik kitle örgütleri olarak mücadeleye devam edeceklerini aktaran Aydemir daha sonra şunları söyledi:

"Dile getirdiğimiz gibi; zaman, koşullar ve olaylar objektif olarak değerlendirildiğinde, gözaltı gerekçeleri demokratik kitle örgütlerinin çalışma alanlarına yönelik bir daraltmayı amaçlamaktadır. Ancak demokratik kitle örgütleri, demokrasi mücadelesi ve insan hakları ihlallerinin takipçisi olmayı ve bölgede kalıcı bir barışın tesisi için girişimlerde bulunmayı kendileri için asli görev olarak kabul etmişlerdir. Bu istemler haklı, insani ve masumane istemlerdir."

Bu arada Belediye-İş Sendikası Diyarbakır Şube Başkanı Vezir Perişan da gözaltına alınmasıyla ilgili yaptığı açıklamada, varsayımlara dayalı bir senaryo neticesinde sorgulandığını belirterek, "benim de içinde bulunduğum bir çok sendikacı yakalandı. Amaç demokratik kitle örgütlerini mağdur etmekti. Yargılandım ve beraat ettim" dedi.

Hayali suçlamalarla tutuklandığını anlatan Perişan, tutuklanan diğer sendikacıların da bırakılmalarını istedi.

Katliam örtülemedi

DİYARBAKIR- Diyarbakır Cezaevi katliamı gerçeğini TBMM de itiraf etmek zorunda kaldı. TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu, katliam öncesine "isyan" diyerek gerçeği örtmeye çalışsa da, 10 Kürt tutsağın dövülerek yaşamını yitirmesiyle ilgili olarak hazırladığı raporda, ölümlere "isyanın bastırılmasında yetkilerini aşan 30 asker ve 38 polisin sebebiyet verdikleri" görüşüne vardı.

Sorumlular hakkında yargı yolunun açılmasının zorunluluk olduğuna dikkat çekilen komisyon raporunda, Antep'e sevk edilen tutsaklardan birinin ölmesi, 2'sinin de yoğun bakıma alınmasının, komisyonda "bu kişilerin yolda da dövülmeye devam edildiği kuşkusu yarattığı" vurgulandı.

Komisyon raporunda "ölü muayene ve otopsi raporlarında 8 tutuklunun kesin ve açık ölüm sebebinin beyin harabiyetine bağlı olarak geliştiği, bir tutuklunun ise beyin travması, göğsün iki taraf kaburgalarındaki kırıklar sonucu öldüğünün tespitine yer verildi"ğine dikkat çekildi. Raporda daha sonra şu değerlendirmeler yapıldı:

"30 cezaevi personeli hakkında yapılacak soruşturmanın savcılık tarafından yürütüleceği, faili gayri muayyen şekilde kanunun ve zaruretin belirlediği sınırları aşarak adam öldürmeye ve yaralamaya sebebiyet vermek suçlarından Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü'nde görevli 38 polis ile Diyarbakır E Tipi Cezaevi Jandarma Bölük Komutanlığı'nda görevli 30 asker hakkında yapılacak soruşturmanın 'Memurun Muhakematı Hakkında Kanun'a tabi olacağı nedeniyle savcılığın görevsizliğine karar verilmiş ve evrak, gereğinin yapılması için İl İdare Kurulu'na tevdi edilmek üzere Diyarbakır Valiliği'ne gönderilmiştir."

Raporda "müdahaleden sonra yaralı tutukluların görüş kabinlerine götürüldükleri, cezaevi doktorlarının itirazı üzerine yaralıların ilk müdahalesinin kontrol odasında yapıldığı" belirtilirken, "muayene esnasında sözlü olarak itirafçılık teklifi yapıldığı, bunu kabul eden 2 kişiyle birlikte toplam 19 tutuklunun Diyarbakır Devlet Hastanesi'ne sevk edildiği, kalan 14 kişinin hastanaye sevkine gerek olmadığının belirlenerek Gaziantep Özel Tip Cezaevi'ne sevklerinin yapıldığı" anlatıldı.

Raporda ayrıca "cumhuriyet başsavcısı ve cezaevi mümessil savcısının olaya müdahil olduklarından, yargılamanın Olağanüstü Hal Bölgesi dışında gerçekleştirilmesinin mahkemenin sağlıklı yürütülebilmesi açısından uygun olduğu" da ifade edildi.

Öte yandan raporla ilgili basına bilgi veren TBMM İnsan Hakları İnceleme Komisyonu Başkanı, DYP Eskişehir Milletvekili Demir Berberoğlu, 10 tutsağın katliyle sonuçlanan olayları "isyan" olarak niteleyerek gerçeği perdelemeye çalışırken, "isyanın sadece su sıkılarak da önlenebileceğini söyledi. Berberoğlu ayrıca "tutuklu ve hükümlülere karşı yetki sınırlarını aşarak güç ve şiddet kullandıkları belirlenen polis, jandarma ve infaz koruma memurlarının isimlerinin tek tek belirlendiğini, ancak bu kişilerin görevlerinden el çektirilmediklerinin de saptandığını" kaydetti.

Berberoğlu, Antep Hastanesi'ne sevk edilen bir tutsağın yolda öldüğünü anımsatırken, "yolculukta yaşananların karanlık olduğunu" bildirdi.

Öte yandan, Komisyon raporu talebi doğrultusunda 68 görevli hakkında yargı yolunun açılmasının İçişleri Bakanlığı'nca kabul edildiği de açıklandı. Ancak, katliam sorumlularının hala ellerini kollarını sallayarak gezdiklerini anımsatan tutsak yakınları, soruşturmadan umutlu olmadıklarını ifade ediyorlar.

Diyarbakır'daki gözaltılar Af Örgütü'nün gündeminde

Diyarbakır'ın Kulp ilçesine bağlı Temran köyünde devlet güçleri tarafından gözaltına alınan Şirin Bayram ve soyadı öğrenilmeyen Ramazan adlı köylüden haber alınamıyor. Oğlu Şirin için ilgili yerlere yaptığı başvurulardan yanıt alamadığını belirten Mustafa Bayram, acil eylem çağrısında bulunması için olayın İHD Diyarbakır Şubesi aracılığıyla Uluslararası Af Örgütü'ne iletildiğini söyledi. Af Örgütü'nün 'acil eylem çağrısı'nı başlattığı açıklandı.

Mustafa Bayram, oğlu Şirin Bayram'ın (17), 1 Kasım 1996 Cuma günü Diyarbakır'dan Kulp'un Temran köyünde oturan amcasını ziyarete gittiğini belirterek, oğlunun köyde bulunduğu esnada soyadını bilemediği Ramazan adlı köylünün evine misafirliğe gittiğini, gece saat 23.00 sularında ise askerler ve korucular tarafından adı geçen köylünün evine baskın yapıldığını aktardı. Baskın esnasında ev sahibi Ramazan ve oğlu Şirin'in gözaltına alındığını belirten Bayram, "kardeşimin oğlu ertesi gün Kulp Jandarma Karakolu'na yaptığı başvuruda, karakol yetkilileri kendisine sözlü olarak Şirin ve Ramazan'ın gözaltında olduğunu belirtmişler" diye konuştu.

Olayı öğrendikten sonra 5 Kasım günü İHD Diyarbakır Şubesi'ne başvuruda bulunduğunu aktaran Bayram şunları söyledi: "Diyarbakır DGM Başsavcılığı'na dilekçeyle yaptığım başvuruda ise gözaltında olduğu kabul edilmedi. Daha sonra 8, 20 ve 25 Kasım tarihlerinde DGM Başsavcılığı'na üç ayrı başvuru daha yaptığım halde hiç bir yanıt alamadım."

'GÖZALTINDA KAYIP' ENDİŞESİ

Kulp'ta gözaltına alınan oğluyla ilgili olarak yaptığı başvurulardan yanıt alamadığını belirten Mustafa Bayram, acil eylem çağrısında bulunması için olayın İHD Diyarbakır Şubesi aracılığıyla Uluslararası Af Örgütü'ne iletildiğini açıkladı. Af Örgütü'nün 'acil eylem çağrısı'nı başlattığı açıklandı. Gözaltına alınanların yakınları 'kaybetme'den korkuyor.

Gözaltında kaybetme riski

İHD Diyarbakır Şubesi Yönetim Kurulu Üyesi Vedat Çetin de konuyla ilgili olarak yaptığı açıklamada, demek olarak Uluslararası Af Örgütü'ne yaptıkları başvuru üzerine 22 Kasım tarihinden itibaren 'Acil eylem çağrısı'nın başlatıldığını söyledi.

13. yılına giren PKK ile güvenlik güçleri arasında süren çatışmanın sivillere insan hakları ihlalleri biçiminde yansıdığını belirten Çetin şunları söyledi;

"Ayrıca 1990 yılından beri uygulanan 'Gözaltında kaybetme' riski halen devam etmektedir. Alenen ve görgü tanıklarına rağmen gözaltına alınan mağdurların yakınları, resmi mercilere yaptıkları tüm başvuruların yanıtsız bırakılması, mağdurun kaybedileceğinin işareti olduğu bilinen bir gerçektir. Bölgemizde sürmekte olan savaşın sivillere yönelik en ciddi olayı 'Gözaltında kayıp'lardır. Şubemizce tespit edilen 230 civarında olan 'Gözaltında kayıplar'la ilgili yapılan başvurularda 'kayıp' yakınları bilgilendirilmemekte, böylece mağdurun kendisi de bir 'sır' haline dönüşmektedir."

Şirin Bayram ve ev sahibi Ramazan'ın Kulp Jandarma Karakolu tarafından gözaltına alındıklarının Karakol Komutanı tarafından kabul edildiğini belirten Çetin, "Şirin Bayram'ın babası Mustafa Bayram'ın resmi mercilere yaptığı başvurularda gözaltında olduğu kabul edilmemesi, söz konusu iki şahsın gözaltında kaybedilmeleri yönündeki endişemizi arttırmaktadır" dedi.

Çetin, insan haklarına ve insan yaşamına duyarlı herkese, Şirin Bayram ve ev sahibi Ramazan adl şahsın kaybedilme risklerini ortadan kaldırmak için çaba sarfetmeleri çağrısında da bulundu.

(DİYARBAKIR)

Ağar'ın sözünü ettiği "bin operasyondan biri" olan bombalamanın ikinci yılında çeteleşen rejime büyük öfke

Özgür Ülke'nin ateşi hâlâ sönmedi

Harabe durumundaki Özgür Ülke binası önünde toplanan gazeteciler ve aydınlar, bombalamanın faillerinin hala bulunmadığını hatırlattılar ve Susurluk sonrası dile getirenler eşliğinde soruşturmanın rejim yöneticilerine dek uzatılması gerektiğini vurguladılar.

Özgür Ülke gazetesinin bombalanmasının ikinci yılında çeteleşmiş rejimden hesap sorulması talebi dile getirildi. Özgür Ülke gazetesinin bombalanışının ikinci yılında, bombardımanda yaşamını yitiren gazete çalışanı Ersin Yıldız ve basın şehitlerini anlamak için hala yıkık olan bina önünde toplanan Özgür Ülke ve Demokrasi gazeteleri çalışanları ile aydınlar, "bu ateş hepimizi yakıyor" dediler.

Dönemin Başbakanı Tansu Çiller'in verdiği "Gizli emir" ile 3 Aralık 1994 gecesi bombalanan Özgür ülke gazetesinin yıkık binası önünde geçtiğimiz hafta toplanan gazeteciler ve aydınlar, bombardımana ilişkin suskunluğun yırtılmasını istediler. Aralarında Ersin Yıldız'ın ailesi, yazar Ertuğrul Kürkçü, Ragıp Zarakolu, Dagıp Duran, Mustafa Yalçıner, Nakliyat İş Genel Başkanı Ali Rıza Küçükosmanoğlu, SES Genel Başkanı Veysi ülgen, ÖDP Genel Başkan Yardımcısı Saruhan Oruç, HADEP ilçe başkanları, Sınır Tanımayan Gazeteciler Türkiye Temsilcisi Nadire Mater, Tüm Bel-Sen 1 No'lu şube yöneticileri, TOHAV yöneticileri, sosyalist basın temsilcileri, Demokrasi gazetesi çalışanları ve şair Suna Aras'ın da bulunduğu topluluk, Özgür Ülke'nin harabe halindeki binasına kırmızı karanfiller bıraktılar.

Burada Özgür ülke adına bir açıklama yapan gazetenin Genel Yayın Yönetmeni Baki Karadeniz, MGK toplantısı sonrasında dönemin Başbakanı Tansu Çiller'in bir emri ile gazetenin Kadırga'da bulunan merkez binası, Talas Han'da bulunan merkez bürosu ve Ankara bürosunun aynı anda bombalandığını hatırlatarak, Mehmet Ağar'ın 'bin operasyon' diye sözettiği operasyondan birinin de Özgür ülke'yi susturmak olduğunu belirtti.

Karadeniz, "Ülke'nin hala yıkık bulunan binası, basının yasalarla, baskılarla o da olmazsa bombalarla susturulmaya çalışılmasının tanıklığını yapıyor" dedi.

Daha sonra söz alan gazetenin İmtiyaz Sahibi Hasan Küçükoba'nın avukatı Osman Ergin de bombalamadan bu yana olayın failleri ile ilgili geçerli ve etkin herhangi bir araştırmanın yapılmadığını vurguladı. Ergin, Cumhuriyet Savcısı'na yaptıkları bir başvuru ile soruşturmanın genişletilmesini istediklerini açıkladı ve "Savcı bu güne kadar failleri başka yerlerde aradı. Biz kendisine ısrarla olay faillerini nerede bulabileceğini yazdık, çizdik, gösterdik, konuştuk. Son açıklamalarda olayın faillerinin nerede olduğu belirlendi" dedi.

Bombalanmadan doğan zararın olay tarihi itibariyle 25 milyar lira dolayında olduğunu ifade eden Ergin, devletin bu zararı karşılamadığını, bu konuda açılan tazminat davasının da sürdüğünü hatırlattı.

Daha sonra ellerinde kırmızı karanfiller taşıyan grup, "Basın şehitleri ölümsüzdür". "Özgür basın susturulamaz" ve "Çeteler mecliste özgür basın burada" sloganları attı. Basın şehitleri anısına bir dakikalık saygı duruşunda bulunan grup, Ersin Yıldız'ın resmi ile kırmızı karanfileri bina önüne bırakarak dağıldı.

Suç duyurusu başvurusu

Özgür Ülke gazedtesinin İmtiyaz Sahibi Hasan Küçükoba'nın vekili Av. Osman Ergin, bombalamaya ilişkin yürütülen soruşturmanın genişletilmesi için İstanbul Cumhuriyet Savcılığı'na başvurdu. Av. Osman Ergin savcılığa verdiği dilekçede bugüne kadar etkin ve sonuç alıcı bir soruşturmanın yürütülmediğine dikkat çekerek, Susurluk olayı sonrası, olayın faillerinin belirlenmesi konusunda önemli ipuçlarının ortaya çıktığını belirtti.

Av. Ergin, Radikal gazetesinin 18 Kasım 1996 tarihli sayısında yayımlanan, dönemin İstanbul Emniyet Müdürü ve şimdi İstanbuul bağımsız milletvekili olan Necdet Menzir'in gazetenin bombalanması sonrası Mehmet Ağar'ı uyararak "sorumluluk alanımda adamlarını kullanma" dediğini ve bombalamanın "devlet adına hareket eden" kişilerce yapılmış olabileceği yönündeki haberine hatırlattı.

Ergin, dilekçede daha sonra şunları belirtti: "Olaya Demokrasi gazetesi 199.11.96 tarihli nüshasında 'Çetenin bomba suçu' manşetiyle yer vermiştir. Hürriyet gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Ertuğrul Özkök'ün sorusunu cevaplayan Mehmet Ağar 'Devlet içinde bin tane operasyon yaptık, ama bunlar anlatılmaz' demiş, bu sözler devlet içindeki 'gizli örgüt'ün varlığının doğrulanması olarak yorumlanmıştır. Aynı iddiaları Hürriyet gazetesi yazarlarından Oktay Ekşi 23.11.96 tarihli yazısında, Yavuz Gökmen de 25.11.96 tarihli yazısında yer vermiştir."

Menzir'in sözkonusu haberle ilgili herhangi bir tekzibinin olmadığı vurgulanan dilekçede soruşturmanın iddialar doğrultusunda genişletilmesi istendi. Dilekçede, Necdet Menzir, Oktay Ekşi, Yavuz Gökmen ve Demokrasi gazetesinde yer alan haberleri hazırlayan muhabirlerin tanık olarak dinlenmesi de istendi.

(İSTANBUL)

ATEŞ HERKESİ YAKIYOR- Özgür Ülke'nin bombalanmasından sonra gazete, kısıtlı olanaklarla çıkardığı sayısında "Bu ateş sizi de yakar" manşetini atmıştı. İkinci yılda, doğrulanan bu gerçek vurgulandı.

HADEP, BOMBACI ÇETELERİN YARGILANMASINI İSTEDİ

'Operasyonlar açıklansın'

İSTANBUL- HADEP İstanbul il örgütü, Özgür Ülke gazetesinin bombalanmasının ikinci yılı nedeniyle yaptığı açıklamada "Mehmet Ağar, devrimci-demokrat-yurtsever kişi ve kurumlara yönelik olarak yaptırdığı bin operasyonu açıklasın" dedi.

HADEP açıklamasında aralarında 163 parti yönetici ve üyelerinin yanı sıra, 3 bini kişinin katledilmesi ve devrimci- yurtsever kurumların bombalanması olayına karışan çete üyelerinin derhal yargılanması istendi. "Demokratik hukuk devleti olduğunu iddia eden bir ülkede kontra birlikleri kurmak ve cinayet işlettirmek mümkün değildir. Hakimiyetin kayıtsız şartsız millette olduğunu iddia eden bir ülkede, halktan gizli kontra ordusu kuruluyor ve cinayetler işleniyorsa bu bir çelişkidir. Türkiye'nin bu çelişki yumağını çözmesi gerekmektedir" denilen açıklamada daha sonra şu görüşlere yer verildi: "3 Aralık 1994 tarihinde sadece orduda kullanılan plastik patlayıcılarla Özgür Ülke gazetesinin İstanbul'daki merkez binası ve bürolarının havaya uçurulmasının da bu bin operasyondan biri olduğu ortaya çıkmıştır. Muhalif basının susturulması ve kontra yöntemleriyle havaya uçurulması emrini verenlerin ve olaylara karışanların açıklanarak yargılanmalarını istiyoruz.

MİT raporlarında 750 kişi oldukları belirtilen bu katillerin yargı önüne çıkarılmasını istiyoruz. Barıştan , haklarımızın bir arada kardeşçe yaşamasından korkanların, 12 yıldır sürdürülen kirli savaştan beslenenlerin işletikleri cinayetler ve yaptıkları yolsuzlukların hesabı sorulmalıdır."

Mehmet Ağar'ın basına açıkladığı "Biz bin tane gizli operasyon yaptık" itirafından sonra Çiller, Ağar, Bucak ve Güreş'in dokunmazlıklarının kadırılması ve yargı yolunun işletilmesi gerektiğine dikkat çekilen açıklamada "bu olayların yüzde biri bir başka Ülkede olsa hükümet düşer ve olayların içinde bulunananlar elektirikli sandalyeyi boylarlardı" denildi.

Newroz dergisine tutuklama saldırısı

HABER MERKEZİ- Aylık "Yeniden Newroz" dergisinin yaptığı 'Emek anketi' çalışmasının engellendiği bildirildi. Yeniden Newroz dergisi ahibi Aydın Yılmaz'ın yaptığı basın açıklamasında Antep'te anket çalışması yapan 4 arkadaşlarının işkenceli gözaltı sonrası hukuksuz gerekçelerle tutuklandıkları bildirildi.

"Her türlü karanlık ilişki ve kanlı organizasyonların örgütleyicisi olduğu ayyuka çıkmış olan rejim, bu çeteleşmiş yapısını gün ışığına çıkaranlara saldırısını sürdürüyor. Saldırıdan en önemli payı ise Kürt basını alıyor" denilen açıklamada çıkan tüm sayıları toplatılan Yeniden Newroz'un şimdi de anket çalışmasının engellenmek istendiği vurgulandı. Açıklama şöyle devam etti:

"Dergimizin bağlı bulunduğu 'Yeni Gün Yayıncılık' şirketinin bir ay önce başlattığı bir anket çalışması, gözaltı ve tutuklamalarla engellenmek isteniyor. Kürt bölgelerindeki işçi sınıfının yapısını ortaya çıkarmak için başlattığımız ve yasal prosedür içinde bastırdığımız anket formlarıyla yürüttüğümüz çalışma, ağır baskılarla karşı karşıya. En son, sözkonusu anket çalışmasını yürüten dört kişi Antep'te gözaltına alındı ve "yasak yayın bulundurdukları" gerekçesiyle, 4 Aralık 1996 günü tutuklandı.

Daha önceki 'Newroz' dergisinin sahibi Hüseyin Alataş, Yeniden Newroz dergisinin dağıtımını yapan Yılmaz Kaplan, Antep'te bulunan Özgürlükçü Kadınlar Vakfı Başkanı Berivan Bozkurt ve aynı vakfın çalışanı Sakine Türkmen, şu anda böylesi haksız bir gerekçeyle tutuklanmış bulunmaktadırlar. Ağır işkenceler sonrası yapılan tutuklamanın 'biricik' delili ise, sözü edilen anket çalışmasını yürütüyor olmaları ve yanlarında, toplatılmış Yeniden Newroz sayılarından bir kaç adet bulunmasıdır. Öte yandan polis açıklamasında, tutuklamanın gerekçeleri arasında hayali iddialara da yer verildi ve sözkonusu kişilerin 'Kürdistan Komünist Partisi çalışması yürüttükleri' iddia edildi. Böylesi iddiaların basit bir polis komplosu olduğunu ise herkes bilmektedir.

Kürt basınını ve çalışmalarını engellemeye yönelik olduğu açık olan bu saldırıları şiddetle protesto ediyor, arkadaşlarımızın derhal serbest bırakılması için duyarlı herkesin seslerini yükseltmelerini istiyoruz."

Ulusal Basın Birliği: *Bizi susturamazsınız!*

HABER MERKEZİ- Ulusal Basın Birliği, Özgür Ülke'nin bombalanışının ikinci yılı nedeniyle yaptığı açıklamada "bombalar, gerçekleri yazmamızı engelleyemez" dedi.

NûRoj, Özgür Halk, Hêvi, Yeniden Newroz, Armanc, Azadiya Welat, Deng, Stêrka Rızgari, Yurtsever Emekçiler ve Yurtsever Gençlik dergi ve gazetelerince oluşturulan Ulusal Basın Birliği'nin açıklamasında Özgür Ülke gazetesinin 3 Aralık 1994'te bombalanması, Kürt basınını susturma çabasının bir parçası olarak değerlendirildi ve "Ulusal Basın Birliği olarak baskıların, bombalamaların bizleri gerçekleri yazmaktan ve halkımızın yanında olmaktan alıkoyamıyacağını bir kez daha haykırıyoruz" denildi.

Son zamanlardaki 'sansür' tartışmalarına da değinilen açıklamada Kürt basınına Cumhuriyet tarihi boyunca baskı uygulandığı hatırlatıldı ve sansür yeni geliyormuş gibi davranmanın aldatmaca olduğu vurgulandı.

"Kürt basınına karşı cumhuriyetin kuruluşundan beri uygulanan sansür ve baskılara karşı çıkılmadan yapılan her türlü çaba, ikiyüzlülükten başka birşey değildir" denilen açıklamada "Kürt ulusunun sesi ve kulağı olan Kürt basınının susturulamayacağı" vurgulandı.

Ulusal Basın Birliği'nin açıklamasının sonunda Özgür Ülke'nin bombalanması bir kez daha şiddetle kınanırken, bu katliamın ardındaki güçlerden hesap sorulması istendi.

NÛROJ Gazetesini Güçlendirmek!

Mehmet MÜFİT

Ülkemizde, devrime ve sosyalizme inancı olanların ana ilkesini oluşturan kitlenin sesi olan NÛRoj gazetesini çok yönlü güçlendirme sorunlarını yaşamaktayız. Haftalık gazetemiz belli bir ihtiyaçtan çıkmıştır ve belli bir ihtiyaca cevap vermektedir.

Muhtelif devrimci eleştirinin merkezi olan NÛRoj, ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelesi içinde önemli bir yere sahiptir. Ne var ki, gazetemizin asıl önemini gözlerden kaçıran yoldaşlar, gerekli aktif desteği sunmaktan geri kalmaktadırlar. Haliye bu durum gazetemizi zayıflatmamaktadır, ama güçten düşürmektedir.

NÛRoj'un yazar kadrolarında, dağıtıcılarında ve finansman kaynaklarında belli ölçülerde bir gerileme ve bir vehamet gözlenmektedir. Belli bir üretkenlik seviyesini yakalamayan gazete, zamanla devrimci heyacanını da yitirerek üstendiği misyona layık olmama konumuna düşebilir. Roj'un gerekliliğinin önemini ve üstlendiği devrimci misyonu yeterince kavrayamayan yoldaşlar, haliyle kendilerini gazetenin daha da güçlendirilmesine ve daha da geliştirmesine vermezler. Belki de bu yoldaşlar için, NÛRoj, herhangi bir gazete vasfını taşımaktadır. Eğer böyle düşünülüyorsa; bu büyük bir yanılgı olur.

Her şeyden önce, NÛRoj'un önemi, onun Marksist çizgide oluşunda, devrim ve sosyalizm davasını savunmada, ulusal kurtuluş hareketinin zaafları ve handikapları sorununda devrimci eleştiriyi yükselmesinde, bağımsızlık hattında yürümesinde ve mücadelede yenilikçi olmasında yatmaktadır. Bu kapsamlı nitelik, NÛRoj'u diğer Kürdistan'lı gazetelerden kesinkes ayırmaktadır. Buna göre; ülkemizde alternatif siyasi bir gücün oluşturulması mücadelesiyle NÛRoj'un güçlendirilmesi, devrimci ruh ve heyacanla beslenmesi arasında doğrudan bir bağ vardır. İşin bu yanı her zaman akılda tutulmak zorundadır; NÛRoj, düşüncede ve icraatta alternatif yaratma mücadelesinde oldukça önemli bir yere sahiptir. Hangi isimle olursa olsun, böylesi bir gazete olmaksızın ne güç olunur ne de alternatif. Zorluklarımızın olduğu doğrudur, ama, NÛRoj'suz bu darboğazlarımızın aşılabileceğini düşünmek doğru olmayacaktır.

Asıl bunun anlaşılması ve bilince çıkarılması gerekir. İçinden geçtiğimiz bu süreçte NÛRoj'a ait olması gereken önemi kavramak dışında bir başka seçenek yoktur. Bu taktirde var olan performansla, atıl ve mevcut olandan daha ilerisini öngörmeyen bir faaliyetle, gazetemizden beklenenin yerine getirilmesi sözkonusu olabilir mi? NÛRoj, nasıl olur da bu durumda düşen dünyamızın çekim merkezi haline gelebilir? Elindeki malzemeyi bile kullanmayan ya da malzemenin değerlendirilmesi şansını NÛRoj'a vermeyen, ondan bunu esirgeyen yoldaşların ülkemizde alternatif yaratma hususundaki istemlerinde ciddiyeti anlamak mümkün mü? Çok şeyler isteyenlerin bu işin NÛRoj'suz olmayacağını bilmiyorlar mı yoksa?

Esasında söylenecek ve eleştirilecek çok husus vardır, ancak amaç gazete saflarında polemik yaratmak olmadığı için- bugün fazla yararının olduğuna inanılmadığından dolayı- söylenmesi gerekenler çok sınırlı tutulmaktadır.

Bu aşamada, NÛRoj yazarları ve dağıtıcılarının mevcut hantal konumlarına son vermek için militan bir hat tutturulmalıdır; bu da ancak NÛRoj'a sahip çıkılarak mümkün hale gelebilir. Emeğin gazetemizden esirgenmesinin anlaşılır hiç bir yanı olamaz. Gazeteye fazla bir katkısı olmayan yoldaşların oturup kendilerini yeniden değerlendirmeleri şarttır. Hepimiz bunu yapalım. Çok geniş bir yazarlar kadrosuna ve dağıtım ağına sahip olan NÛRoj'un yeniden yapılanması gerekiyor. Bürokratik bir takım engellere takılmadan, çalışanlarla çalışmayanlar, aktif olanlarla olmayanlar arasında bir tercih yapılmak zorunluluğu vardır. NÛRoj, ancak bu şekilde kendine özgü sorunlarını aşabilir.

Gazete yönetimi ve temsilcilikleri, yazar kadrosu ve dağıtıcılarla diyolog içinde meşru zeminlerde yeni bir organizasyona gitmelidirler. Eğer mümkünse bu, hemen bugünden yapılmalıdır, yarına ertelenmemelidir. Militan bir emek ve coşku görmek dileğiyle...

8 Aralık'ta MEDKOM'da DEMOKRATİK EĞİTİM Kurultayı yapılacaktır. Eğitim sorunlarının dağ gibi büyüdüğü bu dönemde DEK yeni bir ufuk olacaktır. Bu çabaları içtenlikle destekliyoruz

Ulusal Devrimci Gençlik ve Eğitimciler

Adalet Bakanı'nın AİHM'e giden hak ihlalleri dosyalarıyla ilgili açıklamasına Diyarbakır'dan sert tepki

Kazan yalan söylüyor

İHD Diyarbakır Şubesi'nden avukat Osman Baydemir, Adalet Bakanı Şevket Kazan'ın AİHM'ne başvuruları karalayan ve avukatları hedef gösteren açıklamalarını "imzalanan sözleşmeleri hazmedememek" biçiminde yorumladı.

Adalet bakanı Şevket Kazan'ın geçen ay bir gazeteye verdiği demeçte, "Avrupa İnsan hakları mahkemesi (AİHM) tarafından Türkiye aleyhine verilen kararların araştırılmadan verildiği" şeklindeki açıklamasına İHD Diyarbakır Şubesi' nden sert tepki geldi.

İHD Diyarbakır şubesi avukatlarından Osman Baydemir Avrupa İnsan Hakları Komisyonu'na giden şikayet konularının benzerlerinin halen kendilerinde var olduğunu söyledi.

Baydemir yapdığı açıklamada komisyona giden ihlallerin başında faili meçhul cinayet,işkence uygulamaları ve köy boşaltmalarının geldiğini belirterek, 3 bin civarında faili meçhul cinayetin işlendiği, yüzlerce insanın kayıp olduğu, binlerce köyün boşaltığı ve işkencenin halen sürdüğü bir coğrafyada, örnek başvuru dosyalarına kimsenin "hayalidir" demeye hakkı bulunmadığını söyledi. Baydemir, AİHK komisyonuna giden başvuruların, hak ihlalerinin yüzde birini bile teşkil etmediğini de vurguladı.

Türkiye'nin İnsan Hakları Sözleşmesi'ne imza koyduğunu ve bunun yükümlülüklerini yerine getirmek zorunda olduğunu da aktaran Baydemir Kazan'ın "Diyarbakır İHD'de görevli 300 avukatın OHAL bölgesindeki İnsanlarla temasa geçip boş kağıtlara imza attırdıkları" şeklindeki sözlerini de bir talihsizlik olarak değerlendirdi.

'Başvurular belgeli'

İHD Diyarbakır Şubesi Hukuk Komisyonu'nun katkısıyla AİHK'e giden başvuruların belgelerle mevcut olduğunu bildiren Baydemir şunları söyledi: "Başvuruları KHRP (Kürdistan İnsan Hakları Projesi) vasıtasıyla ve beraber çalıştığımız İngiliz avukatlar aracılığıyla komisyona götürdüğümüz doğrudur. KHRP, İngiliz yasaları ile kurulmuş saygın bir kurumdur. Bakan'ın İngiliz avukatların bizimle beraber başvuruları temsil etmesini hazmedememesi anlaşılmaz değildir."

Kazan'ın iddia ettiği gibi Diyarbakır'da 300 avukatın bulunmadığını da dile getiren Baydemir Bakan'ın "boş kağıt gönderiliyor" iddiasına ise "başvuruculardan boş kağıt gitmesi söz konusu olamaz" şeklinde yanıt verdi.

Başvuruculaın hükümet yetkililerinin de hazır bulunduğu komisyon danışmalarında ve her platformda maruz kaldıkları hak ihlallerini büyük bir cesaretle dile getirdiğini belirten Baydemir, "Bakan'ın bu tarzdaki açıklaması başvuruculara ve kendilerine hukuksal katkı sunan avukatlara yönelimi teşvik edici boyuttadır. Bu da sözleşmenin 25 maddesini ihlal anlamına gelmektedir. Adalet Bakanı'nın ağzıyla sözkonusu ihlalin yapılması, imzalanan sözleşmelerin hazmedilmemesi anlamına gelir" diye konuştu.

Baydemir, başvuruculaın başvurularından dolayı çeşitli baskılara maruz kaldıklarını da hatırlattı.

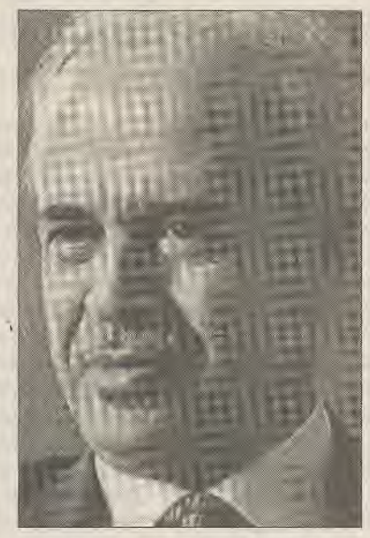

Şevket Kazan'ın "çamur at, izi kalsın" türü demecine hukukçulardan büyük tepki geldi.

Lizbon'da da TC eleştirildi

Portekiz'in **başkenti Libzon'da geçtiğimiz hafta yapılan AGİT zirvesindeki diplomatik görüşmeler sırasında insan hakları ihlalleri, işkence ve faili meçhul cinayetler konusunda Türk yönetimi yoğun biçimde eleştirildi. Türk medyası ise bu gerçeği görmemezlikten geldi.**

Demirel'in **toplantıda yaptığı konuşma ise çoğu diplomat tarafından "görülmemiş pişkinlik" biçiminde yorumlandı. Çünkü Demirel, konuşmasının ağırlıklı bölümünü, TC'de varolan olgulara ayırdı ve bunlar TC'de değil de başka yerlerde bulunuyormuşcasına davrandı.**

HABER MERKEZİ- Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT) zirvesinde TC'ye protesto yağdı. Portekiz'in başkenti Libzon'da geçtiğimiz hafta yapılan AGİT zirvesindeki diplomatik görüşmeler sırasında insan hakları, işkence ve faili meçhul cinayetler konusunda Türk yönetimi yoğun biçimde eleştirildi. Zirvede düşünce üzerindeki yasaklar kınanırken, TC'de yazarlar ve gazeteciler üzerinde baskılar uygulandığı vurgulandı. Sözkonusu eleştirilerin tümüne yakınının ABD'li diplomatlarca da dile getirilmesi dikkat çekerken, bu durum, TC'nin en güvendiği müttefiğinin gözünde bile değer yitirdiğinin teyid edilmesi şeklinde yorumlandı.

Türk yönetimine ilişkin eleştirilerin ABD'li diplomatların yanı sıra, İskandinav ve Avrupa ülkelerince de dile getirildiği öğrenildi. Türk medyasının ise zirvenin bu boyutuna ilişkin haberleri görmezden geldiği gözlemlendi.

AGİT zirvesinde buluşan 54 ülke yöneticisi, "barışın korunmasının yollarını" tartıştılar. Toplantının önemli gündem maddeleri arasında silahsızlanma ve insan haklarının yanı sıra, basın özgürlüğü de vardı. Zirvede söz alan Avrupa Birliği komiserlerinden Hollandalı Hans van den Broek, AGİT ülkelerinde demokrasinin gelişmesi için basın özgürlüğünün korunmasını istedi.

Van den Broek'un bu çağrısı destek görürken, Almanya heyeti, AGİT çatısı altında basın özgürlüğünün korunması için ayrı bir birim oluşturulmasını istedi.

TC'yi Cumhurbaşkanı Demirel'in temsil ettiği, ABD adına Başkan Yardımcı Al Gore, Rusya adına Başkan Viktor Çernomirdin'in katıldığı zirvede Çeçenistan, Bosna, Dağlık Karabağ konuları sert tartışmalara yol açtı. Bu arada zirvede 1990 yılında NATO ile Varşova Paktı ülkeleri arasında imzalanan konvansiyonel silah indirimi anlaşmasının kapsamının genişletilmesi için görüşmelere başlanması konusunda karara varıldı.

Öte yandan "NATO'nun genişleme planları" yüzünden AGİT zirvesi, Rusya ile ABD arasında sert rüzgarlar esmesine neden oldu. ABD Başkan Yardımcısı Gore, NATO'nun genişlemesinin Moskova'ya yönelik bir tehlike olmadığım savunurken, Rusya Başbakanı Çernomirdin, NATO'nun sınırlarına dayanmasını kabul edemeyecekleri konusunda sert açıklamalar yaptı.

DEMİREL'İN SÖZLERİ TEBESSÜMLERE YOL AÇTI

AGİT'te Demirel pişkinliği

AGİT zirvesi'ne cumhurbaşkanı düzeyindeki tek katılım TC'den oldu. Türk yönetiminin anti-demokrat tutumu nedeniyle dünyadan tecritini kısmen de olsa önlemeye çalışmak için gösterdiği bu 'özen'in ise işe yaramadığı gözlemlendi. Türk Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'in toplantıda yaptığı konuşma ise çoğu diplomat tarafından "görülmemiş pişkinlik" biçiminde yorumlandı. Çünkü Demirel, konuşmasının ağırlıklı bölümünü, TC'de varolan olgulara ayırdı ve bunlar TC'de değil de başka yerlerde bulunuyrmuşcasına davrandı.

Demirel, "dünyanın karşı karşıya olduğu yeni risk ve tehditleri," sayarken ırkçılık, örgütlü suç, silah ve uyuşturucu kaçakçılığı, kara para aklanması ve çevrenin bozulmasından söz etti. Oya Demirel'in sözünü ettiği ırkçılık Kürt halkına yönelik uyggulamalarda; örgütlü suç Susurluk'un ardında; silah ve uyuşturucu kaçakçılığı ile kara para aklanması çeteleşmiş devlet gerçeğinde ve çevrenin bozulması ormanların bombardımanında yeterince bulunuyordu. Bu nedenle Demirel'in demogojisinin tebessümlere yol açtığı öğrenildi.

Öte yandan Demirel, "etnik milliyetçilik tehlikesi"nden söz ederek kirli savaşı meşrulaştırmaya çalışırken, iki yıl sonra yeniden "Anayasal vatandaşlık" konusun yeniden gündeme getirdi. "Anayasal vatanseverlik" kavramını dile getiren Demirel'in, bununla TC'nin güncel sorunu arasında nasıl bir bağ kurduğu ve hangi adımları düşündüğü ise öğrenilemedi. Dolayısıyla bu değinme de "demogoji" olarak yorumlandı.

DGM Kürt parlamenterlerin peşini bırakmıyor

HABER MERKEZİ- DGM DEP'in yakasını bırakmıyor. Ankara DGM Başsavcılığı, Anayasa Mahkemesi'nce kapatılan Demokrasi Partisi'nin (DEP) eski milletvekilleri Mehmet Emin Sever, Mahmut Uyanık ve Muzaffer Demir hakkında "yasadışı bölücü silahlı çete PKK'ya yardım", Abdülkerim Zilan hakkında ise "bölücülük propagandası" gerekçeleriyle dava açtı.

İddianamede Sever, Uyanık, Demir ve Zilan'ın 5 Kasım 1991 günü milletvekili andı içmeden önce TBMM'de Fehmi Işıklar'ın başkanlığında bir basın toplantısı yaparak şu bildiriyi dağıttıkları kaydedildi:

" Bu Anayasa'nın 81. maddesindeki yeni seçilen milletvekilleri için düzenlenen yemin metni ırkçı, şoven düşüncelerle hazırlanmıştır. Bu yemin metninde Kürt Halkı'nın inkarı vardır. Bu metin, demokrasiye, insan haklarına, barışa... aykırıdır.

Biz, tümüne karşı olduğumuz 82 Anayasası'nın bu yemin metninin içeriğine katılmıyoruz. Ancak anayasal zorunluluktan dolayı TBMM'de okumak zorundayız."

İddianamede sarı, yeşil ve kırmızı kordelalar da suçlu ilan edildi ve "anıklar, 6 Kasım 1991 günü TBMM'nin yeni seçilen milletvekillerinin Anayasa gereği yemin etmeleri için yaptığı genel kurul toplantısına, önceden HEP kökenli diğer milletvekilleriyle birlikte aldıkları karar uyarınca, yakalarında PKK'nın da sözde bayrağını oluşturan sarı, kırmızı ve yeşil renklerden oluşan mendilleri görünür şekilde ceket üst ceplerine takarak gelmişlerdir" denildi.

Sözkonusu eski milletvekillerinin barış talebiyle açıklamalar yapmalarının da suç olarak nitelendirildiği iddiannamede "sanıklar Mehmet Emin Sever, Mahmut Uyanık ve Muzaffer Demir, 12 Kasım 1992 günü diğer HEP'lilerle birlikte açlık grevine gitmişler ve güvenlik güçlerimizi protesto ederek (Türkiye ve Dünya Kamuoyuna) başlıklı bir basın açıklaması yapmışlardır" iddialarına yer verildi. İddiannamede Sever, Uyanık ve Demir için 4.5 yıldan 7.5 yıla kadar, Zilan için ise 1 yıldan 3 yıla kadar hapis cezası talep ediliyor.

ABD ÇEKİÇ GÜÇ'E YENİ STATÜ GETİRMEK İSTİYOR

Çekiç, petrolü izleyecek

ABD, görev süresi ay sonunda dolacak olan "Çekiç Güç"e yeni statü getirmekten yana. Diplomatik kaynaklar "yeni statü ile Kürtlerin daha az, petrolün daha çok korunacağını" ifade ediyorlar.

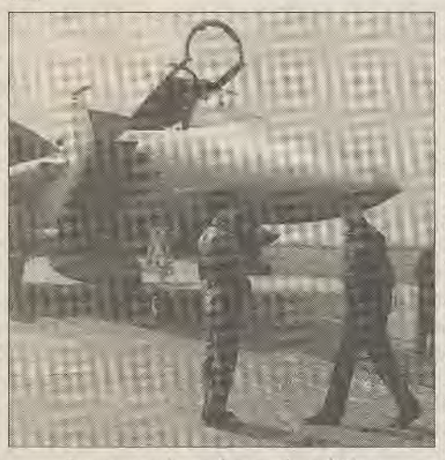

ABD'nin Türkiye Büyükelçisi Marc Grossman'ın, geçen hafta TC Dışişleri Bakanlığı'na giderek Çekiç Güç yerine yeni bir yapılanmanın oluşması için Türk yönetimi ile görüşmelere başlanması yolundaki öneriyi resmen iletiği öğrenildi. "Çekiç Güç kalkıyor" biçiminde yorumlanan ABD isteği geniş tartışmalara neden olurken, ABD'nin Çekiç Güç'in işlevinin sona ermesinden yana olmadığı; ancak statüsünün yeniden belirlenmesini istediği bildirildi.

Türk Dışişleri Bakanlığı yetkilileri de, bölgede yaşanan son olayların ardından, Çekiç Güç'e duyulan ihtiyacın azaldığını, bu nedenle tarafların, kapsamı daraltılmış alternatif bir güç arayışına girdiklerini ifade ediyor.

Edinilen bilgiye göre, yeni güç, hava unsurlarını içerecek ve bölgede izleme faaliyetlerini yürütecek. Diplomatik kaynaklar, Çekiç Güç'e ilişkin tartışmaların bu ay sonunda biteceğini ifade ediyorlar.

Yeni statü, Saddam kuvvetlerinin izlenmesinin sürdürülmesini; ancak kara izlemelerinin sona erdirilmesi ya da kapsamının değiştirilmesini öngörüyor. Ağırlıklı olarak İncirlik'ten yapılacak uçuşlarla yapılacak denetim uçuşlarının kalıcı bir statü kazanacağı da ifade ediliyor. Böylece ABD, üç ayda bir TC ile "Çekiç Güç'ün görev süresi" konusunda tartışmaya girmekten de kurtulmuş olacak. ABD, görev süresi her dönem TBMM'ce belirlenen bir yapı yerine, bir kez kabul edildikten sonra ABD istedikçe kalıcı olabilecek bir yapıyı öngörüyor. Öte yandan özellikle RP de bu gücü kaldırıyormuş gibi bir izlenim vermeye çalışarak, puan toplamayı hedefleyecek veya en azından her üç ayda bir, muhalefetteyken söylediğinin aksine davranmak sıkıntısından kurtulacak.

Bu arada; yapancı diplomatik kaynaklar, Çekiç Güç'ün yeni statüsünün "Kürtlere daha az önem veren, ancak ABD'nin petrol çıkarlarının korunması açısından Saddam'ın askeri harekat yeteneğinin sınırlandırılmasını sürdüren" özellikte olacağını belirtiyorlar.

Bilindiği gibi Çekiç Güç'in kara gücü uzun bir süredir işlevsizleşmiş; daha önce Silopi'deki birim Zaxo'ya taşındıktan sonra, KDP-Saddam anlaşmasıyla birlikte buradan denetim hemen hemen imkansızlaşmış ve ABD ôradaki gücünü tahliye etmişti.

19. yüzyılın çift standartlı aydınlarını ifade eden Hegel'e ait olan bu sözün sahipleri şimdi 21. yüzyıla girdiğimiz şu sıralarda her yerde konuşuyorlar... Temiz toplumdan, ahlaktan, adaletten ve nihayet faili meçhul cinayetlerin hangi çetelerce işlendiğinden bahsediyorlar.

Bunlar söylenirken, yaşamlarında ilk kez duyuyorlarmış gibi kendilerini büyük bir şok'un içinde gösteriyorlar!... Sanki Türkiye'de değil, bambaşka bir toplum içinde yaşıyorlarmışcasına şaşkın ve ihanete uğramış gibi gösteriyorlar. Sanki bu ülkenin evlatları yaşamlarında hiç sıkıyönetim, işkence, ihanet, faili meçhul cinayet görmemiş gibi konuşuyorlar... Sanki herşey Susurluk'ta meydana geleri kazayla beyinlere kazındı.

'Entelektüeller Politikanın Ahlaksızlığına Karşı Birşey Dememek İçin Konuşurlar'

Hasan YILDIZ

Şimdi konuşuyorlar...

Neyi konuşuyorlar ?

Gerçekten temiz toplum olmayı mı?

Faili meçhul cinayetlerin aydınlanmasını mı?

Herkesin düşünce özgürlüğünü mü ?

Basın-yayın özgürlüğünü mü ?

Eğer bunlar gerçekten isteniyorsa, yaşamın her alanında ve herkes için aynı istemlerin yerine getirilmesi gerekir. İlerici yurtsever basın yıllardan beri hertürlü haksız yargılamalara uğrarken, basın özgürlüğünü düşünmeyenler, bugün basın yasasına karşı çıkıyorlarsa, bu esasta bir şey söylememek demektir.

Söylenmeyen başka şeyler de var.

Kahraman ilan edilen Abdullah Çatlı'nın devlet tarafından Ermeni örgütü ASALA'ya karşı kullanıldığı propagandası karşısında ezilip büzülen, 'devletin varlık nedeni'ne sığınmaya çalışıp neredeyse bugün karşı çıktıkları ilişki zincirini mazur göstermeye çalışan çevreler yine aynı çevrelerdir. 18 yıldır aranan, bir adam devlet ilişkilerinin en ortasında çıkıyor. Bunu hiç kimsenin görmemezlikten gelmesi beklenemez. Bir şey söylemek gerekirdi ve söylendi. Abdullah Çatlı ve ekibi Ermenilere karşı kullanılmışlardı!.. İşin içine Ermenileri katarsanız hem kendinizi, hem de Çatlı'yı şereflendirirsiniz. Biraz daha ileri gidip, soru sormaya cesaret edebilirseniz, öldürülen Ermeniler'in isimlerini isteyebilirsiniz. Oysa ortada böyle bir isim yok... İktidarın ASALA'ya karşı herhangi bir sıkıntısı yok ki bu bilgilerin gizli kalması için bir neden olsun. Üstelik kendilerini 'Bin Yılda Bir Gelen Kadın' olarak kahraman ilan edenler için bu tür haberler politik başarıdır.

Bulamazsınız... Çatlı'nın vurduğu bir tek Ermeni bile bulamazsınız...

Eğer bulsalardı, emin olun ki, bugün 'temiz toplum'dan bahsedenlerin çoğunu kahramanlık çığlıklarına katılanların arasında görürdünüz.

Çatlı ve çetesinin defterinde tek bir adres vardır: Yurtsever Kürtler.

Kürt sorununda kafayı kuma sokanların, sorunun siyasal yollarla çözümüne cesaret edemeyenlerin bunu hangi kirli ilişkilere devrettikleri bugün ortaya çıkmıştır. Terörle mücadele adı altında mafya çetelerine havale edilen faili meçhul cinayetlerle kurtuluş yolunun olduğunu sananlar aldanıyorlar. Bugüne kadar-verilen sözlere rağmen-en küçük bir adımı bile atmaktan kaçanlar, vurdumduymaz ve sorumsuz davranışlarını herhalde kanatları altına aldıkları mafya çetelerine borçlular...

Söylemek gerekir; Türkiye Cumhuriyeti tarihinden beri devlet, devlet olarak siyasetten bu kadar uzaklaşmadı. Siyasetten uzak bu kadar yöneticiyi devlet merkezinde biraraya getirdi. Bütün bunlar Kürt sorununda atılan yanlış adımların sonuçlarıdır. Eğer temizlik ve demokrasi isteniyorsa, önce işe burdan başlanmaladır. Bunun yolu barış çağrısının altına imza atmaktan geçer.

Çağdışı kalmış bir kurumun başındaki aşiret reisleriyle, karanlık mafya ilişkileriyle sorunu ağırlaştırmaktan başka bir şey yapamazsınız. Bu yol, yapabilecek başka hiçbir şeyi kalmayanların başvurduğu umutsuz bir yoldur.

Yani son şansınızı da kullanmış oldunuz.

Eğer Çatlı'yı kahraman ilan edeceksenız, yalan beyanlarla ona haksızlık yapmayınız. Bellik ki bu topluma nasıl ihanet edildiğinin açığa çıkmasından korkuluyor. Kendilerini ele vereceklerinden korkuluyor.

Ama tarih her zaman 'suçlunun suçuna uygun cezalandırılarak şereflendirildiği'ne tanık olmuştur.

Er ya da geç...

Eğitimde *DEK* durağı

7 ve 8 Aralık tarihlerinde İstanbul, öğrenci gençliğin çeşitli toplum kesitleriyle birlikte eğitim sorununa çare arayışına tanık oluyor. Bu tarihlerde toplanan Demokratik Eğitim Kurultayı (DEK) girişimcisi gençlerle arkadaşımız *Vecdi Erbay*'ın yaptığı söyleşiyi sunuyoruz

Öğrencilerin yanı sıra; toplumun çeşitli kesimlerinden kişi ve kurumları da biraraya getiren Demokratik Eğitim kurultayı (DEK) 7-8 Aralık tarihlerinde İstanbul'da MEDKOM'da toplanıyor. Kurultay öncesi, girişimci gençlerle bir söyleşi yaptık. İstanbul Demokratik Liseliler Birliği'nden (İDLB) Aslı, Yıldız Teknik Üniversitesi Derneği'nden (YTÜ-DER) Arzu, Demokratik Öğrenci Birliği'nden (DÖB) Rüstem ve HADEP İstanbul İl Gençlik Komisyonu'ndan Erol bize kurultay öncesini ve hedefleri anlattı.

Demokratik Eğitim Kurultayı nasıl oluştu, nasıl gelişti? DEK'te amaçlanan nelerdir?

ASLI- DEK düşüncesi aslında eğitim bileşenlerini bir araya getirme ve birlikteliği yakalama noktasında yükselen bir çalışma. Öğretmenler olsun, eğitim emekçileri olsun, öğrenciler, veliler olsun hep kendi cephelerinde bir şeyler örgütleme çabası içerisinde oldular. Kendi mücadelelerini kendi cephelerinde açmış ve bulundukları alanlarda vermeye çalışmışlar. Bizim karşımıza çıkan sorunlar, örneğin eğitimde özelleştirme, sadece öğrencinin sorunu değil; bunu işçiler de yaşıyor, memurlar da yaşıyor. Bu saldırılar aynı zihniyet tarafından çıkartılıyor. Buna karşı ortak bir mücadele hattını yakalamak ve tek cephede vuruşmak gerekiyor. Böyle bir değerlendirmemiz var.

Eğer böyle bir şey gerekiyorduysa, nasıl bir oluşum olmalı gibi bir soru geliyor akla. Bunun alternatifinin DEK olduğunu gördük. Böyle bir çalışmaya bundan dolayı başladık. Geçen sene Özgür Eğitim Platformu deneyimi var. Bir girişimdi; liseli, üniversiteli gençliğin ,eğitimcilerin içinde yer aldığı bir platformdu. Fakat sonuç alıcı somut kararlar doğrultusunda gelinen bir platform değildi. İşlevsizleşmeye başladı bir dönem sonra. Adana'da Parasız Eğitim Platformu diye bir platform kurulmuştu; öğrencilerin, ailelerin, işçilerin, sendika örgütlülüklerinin içinde yer aldığı bir platformum. Bunu örnek alıyoruz.

Bugün, muhalif kesimin bir araya gelmesine inandığımızdan dolayı Türkiye çapında böyle bir örgütlenme gerekiyordu. DEK fikri de aslında buradan çıktı. Süreç birlikte hareket etmeyi dayatıyor.

ARZU- DEK, birleştirici özelliği olan bir kurultay çalışması. Dönemsel olarak, eğitim bileşenlerinin bir araya geldiği değişik oluşumlar hayata geçti. Ancak biz şunu düşünüyoruz: Bu yaratılan birleşik mücadelelerin ya da oluşan bütün platformların sürekli ve kalıcı hale gelmesi ve aynı zamanda işlevlik kazanması gerekiyor. DEK aslında bunu getiriyor. Sadece eğitim bileşenlerinin bir araya geldiği, temsilcileri vasıtasıyla üç gündem maddesi etrafında düşüncelerinin belirtildiği bir platformun ötesinde, aldığı kararlarla bileşik mücadelenin kalıcı ve sürekli olmasını hedefleyen ve bunu sağlayacak bir araç olarak değerlendiriyoruz.

Neden böyle bir düşünce? Sorunların kaynağı ortada ve bugün diyelim ki ben öğrenci derneği kurucu üyesiyim, bizim örgütlenme hakkımızı gaspeden ve dernek kuruluşu içindeki arkadaşlarımızı cezaevine gönderenler, aynı şekilde emekçi memurların grevli toplu sözleşme hakkına da karşı çıkıyorlar.

Öğretim üyelerinin özellikle YÖK ile akademik saygınlığını, bilim onurunu, bilimsel eğitimi tamamen ayaklar altına alanlar, bugün ana dilde eğitimi de yasaklıyorlar. Harçlarla, katkı paylarıyla eğitimi bir avuç azınlığın ayrıcalıklı işi haline getiriyorlar. Durum bu şekildeyken, eğitim bileşenlerinin birleşik mücadelesi kendini dayatıyor. Bu, zaman zaman eylem birlikteliği tarzını gündeme getiriyor. Ama bizim derdimiz şuydu: Yaratılan birleşik mücadeleyi kalıcı hale getirmek, örgütlü bir güce dönüştürmek ve bu örgütlü gücün işlevlik kazanmasını sağlamak. DEK bu düşüncenin bir ürünü olarak gelişti ve bu aşamaya geldi.

EROL- Bugün Türk eğitim sistemine baktığımız zaman DEK'in gerekliliğini daha iyi anlıyoruz. Türk eğitim sistemi tamamen siyasal iktidarın örgütleyicisi, konuşan ağzı ve onun yayıcısı konumunda bir karaktere bürünmüş durumda. Bilimsel gelişmelerden, akademik, evrensel değerlerden uzaktır. Sadece eğitim boyutunda değil; Türkiye'nin daha büyük sorunları var. Ve bu sorunlarla büyük bir bunalım yaşanmaktadır. Bu noktada sorunların üzerine birlikte gitme ve bunu ortak iradeyle yok etme temelinde DEK, küçük bir örnek bizim için. Kararlı birlikteliği oluşturacak, Türkiye'nin eğitim sisteminden başlayarak temel sorunlara doğru çözüm önerileri geliştirecek bir oluşuma ihtiyaç vardı.

Aslı, Arzu, Erol ve Rüstem'in ısrarla vurguladıkları şey, DEK'in bir zorunlu birlikteliğin ürünü; ortak arayışların sonucu olduğu gerçeği. Bu gerçeğin sonucu olarak DEK, katılımcı olarak yalnızca öğrenci gençliği belirlemiyor; ortak sorunları yaşayan emekçiler ve aydınlarla birlikte kalıcı bir yürüyüşü hedefliyor. Eğitimde özelleştirme saldırısının durdurulması; özgürce ve parasız eğitim ve anadilde eğitim hakkı gibi yakıcı sorunlar ise kurultayın ana gündemi durumunda.

DEK bunun bir ön hazırlayıcısı, bunun bir zemin hazırlayıcısıdır. Öğrencinin karşılaştığı sorunlarla ailelerde karşılaşıyor. Öte yandan eğitimcilerin sorunları da var. DEK, bütün bunları bir araya getiren, ortak mücadele gerekliliğinden yol çıkan bir oluşum.

ARZU- DEK'in birleşik mücadele ortaya koyduğu söylendi. Ancak bunun dışında DEK'in oluşumunu şöyle açmak gerekiyor: Bugüne kadar özellikle öğrenci gençliğin yapığı eksikliklerden birisi de, nasıl bir eğitim sistemi istediğini tam olarak netleştirememiş olmalarıdır. Bu istek bilimsel içeriğe dönüştürülerek tam olarak ifade edilmedi.

DEK şunu hedefliyor: Alternatif eğitim sistemini gerek kürsüde , gerek DEK sonrası çalışmalarda olsun, tam olarak ortaya koymak. Diyelim ki öğrenci derneği olarak benim talebimiz özerk demokratik üniversite ise biz bu özerk demokratik üniversitenin altını doldurmalıyız. Yani özerklik nedir, bunu açıklayabilmeliyiz. Demokratik bir eğitim diyorsak, diyelim şoven faşist eğitimin kaldırılması gerektiğini açıklayabilmeliyiz.

RÜSTEM- Ülkemizde demokrasi geleneği yok. Demokrasi mücadelesinin de verilmesi için bir mevzi savaşımı olarak görüyoruz DEK'i. Biz bu noktadan hareketle DEK'e üniversite gençliği olarak katıldık. Üniversite alanında eğitimin sorunlarıyla doğrudan karşı karşıya olan öğrenci ve diğer kesimler var. Bunlar eğitim emekçileri ve öğrenci aileleridir. DEK'den beklentimiz öğrencinin öz örgütlülüğünün inşası için bir zemin oluşturmasıdır. Demokrasi mücadelesinde mevzilerin bu şekilde kazanılacağına ve daha ileriye taşınabileceğine inanıyoruz. Sistem tıkanmışlık içerisinde. Ekonomik ve siyasal krizi arttıkça emekçi kesimlere saldırılarını arttırıyor. Bunun çözümü, kazandığımız mevziler ve bu mevzileri daha ileriye taşımaktır. Öğrencilein alanı üniversiteler ve liselerdir. Bu alanlarda öz örgütlülüğümüzü oluşturarak kurumsallaşmalıyız.

DEK'indüzenleyicileri, bileşenleri hakkında bilgi verir misiniz?

ARZU- Kurultay çağrısı ekim ayında bir ilanla yapıldı.Tabi daha önce kurumlarla yapılan görüşmeler var. DEK beş bileşeni bir araya getiren bir konumda. Bunun dışında öğrenci derneklerinden, Eğitim-Sen'in 1,2,5,7 no'lu şubelerine, işçi sendikalardan Orhan İyiler, Cengiz Gündoğdu, Cezmi Ersöz gibi aydınlara kadar, çok geniş bir kesimden, 250 kadar kurum ve kişiyi kapsayan bir çalışma. Asıl organizasyon öğrenci dernekleri İDLB , YTÜDER, DÖB, HADEP İl Gençlik Komisyonu.

DEK öncesi yapılan hazırlıklar, etkinlikler hakkında bilgi verir misiniz? Karşılaştığınız sorunlar neler oldu?

ASLI- Çalışmalara önce dernekler olarak başladık. Çağrı ilanından sonra sendikaları, kurumları dolaştık, önerilerimizi götürdük. HADEP İstanbul İl Gençliği ve DÖB ile birlikte DEK'in çalışmalarına başladık. DEK komitelerini ortak oluşturduk. Paneller, şenlikler, basın açıklamaları yaparak bu sürece geldik. Siyasal olayları takip ederek net tavırlar koyduk. 6 Kasım'daki YÖK'ü protesto eylemine DEK pankartıyla katıldık. Bu arada bir çok insanımız gözaltına alındı, büromuz basıldı. Bu baskılar, giderek kitleselleşen DEK'in önünü tıkamak amaçlıydı. Çünkü bizim yaptığımız çalışma geniş kesimleri hedefliyor ve bütün Türkiye çapında bir örgütlülüğe doğru adımlar atıyor. Sistem rahatsızlığını bize saldırarak göstermeye başladı. Avcılar kampüsünde DEK afişi asan iki arkadaşımız başlarına silah dayatılarak gözaltına alındı.

ARZU- Yaptığımız bütün çalışmalarda 'hedefimiz sadece DEK' diye düşünmedik. Süreçten bağımsız bir DEK düşünülemez. Bu yüzden, örneğin Eğitim-Sen'in sürgünlere karşı bir eylemi varsa, DEK'te eyleme katılmalı. Mafya ile ilgili basın açıklaması yapmk. Eğer kamuoyu oluşturmak istiyorsak, geniş kitleleri katmak istiyorsak bunu yapmak zorundaydık ve bugüne kadar bunu başardık.

RÜSTEM- 95-96 döneminde öğrenci eylemleri yükseldi, haklı talepleri için alanlara çıktılar. Bu kendiliğinden oluşan bir şey değildi . Harcanan emekler, ödenen bedeller sonucunda gelişen eylemlerdi. 29 şubat Beyazıt işgaliyle doruk noktasına ulaştı. Daha o zaman öğrenci gençliğin merkezi bir örgütlenmeye ihtiyacı olduğu ortaya çıkmıştı.

23 Mart DTCF işgalinden sonra öğrenci gençlik geriye çekildi. Dönem sonunda bir kurultay girişimi oldu, ama bu da oldu bittiye geldi. Bu yıl daha dönem başında kurultay çalışmalarına başlandı. Yan yana gelişlerin gerekliliği zaten ortadaydı. DEK bu anlamda çok önemli bir işleve sahip.

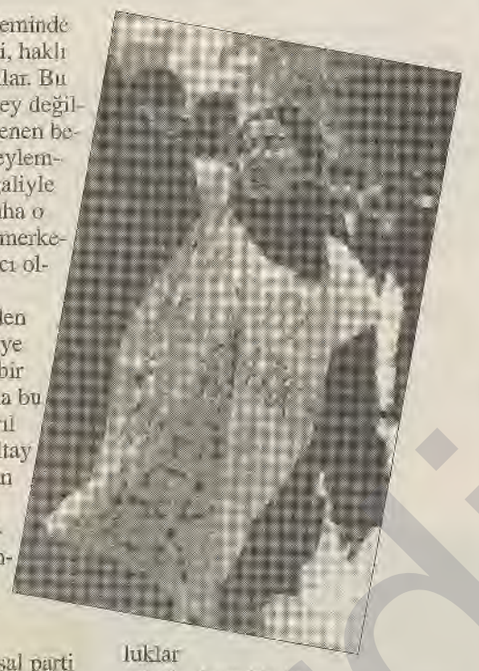

EROL- Siyasal parti olarak eğitim konusunda zaten çalışmalarımız vardı. Uluslararası anlaşmalarda da yer alan ana dilde eğitim hakkı, bizim parti programımızda da ilke olarak yer almakta. Lozan Antlaşması Türkiye'nin onayladığı ve şu anki sınırlarının belirlendiği bir anlaşma. Bu anlaşmaya göre masrafları kendileri tarafından karşılandığı taktirde her ulus ana dilinde eğitim hakkına sahiptir. Yine UNESCO'da dil, din, ırk ayrımı yapılmaması, herkesin politik görüşlerini demokratik bir ortamda ifade hakkı gibi maddeler var. İsviçre'de bir çok dil konuşuluyor ve bunların arasında Türkçe de yer almaktadır ve Türkçe eğitim yapılabilmektedir.

Oysa Türkiye'de muhalif kesimlerin en meşru istemleri bile jopla, şiddetle bastırılmaktadır. Toplumun iradesini felç etme, teslim alma gibi bir politika izliyor siyasal iktidar. Bu bizim için bir sorun. Türkiye'de eğitimden sağlığa, adalete kadar bir takım sorunlar var. Buna karşı muhalif dinamiklerin bir araya gelmesi gerekiyor. Siyasal parti olarak barıştan, demokratik koşullarda herkesin kendini özgürce ifade etmesinden yanayız. Devrimci, demokrat arkadaşların atacağı her adımda yanlarında olmak, onlara güç katmak, ortak güç yaratarak sorunların üzerine gitmek gibi düşüncelerimiz var. Sürecin önümüze getirdiği tarihsel misyon budur.

Demokratik Kitle Örgütleri'nin katılım ve desteği ne ölçü de oldu?

ASLI- Çağrımız sonucu HADEP ve DÖB gerçekten örgütleyici rol oynadı. 200'ün üzerinde kurum ve kişi desteği aldık. İmza vermekle yetinmeyen kurumlarla birlikte çalışıldı. Bazı kültür merkezleri bizim için şenlikler düzenlediler, bazı kurumlar basın açıklamaları yaptılar. Önemli destekler aldık ve alacağız. Bize destek veren kurumlar imza ile yetinmeyecek, kafa sayısı olarak görünmeyecek. Kurultay içinde aktif olarak yer alacaklardır. Kurultay, ortak iradenin ifadesi olacak.

ARZU- Bazı kurumlara sitemim var. Bazı eğitim emekçilerini ,öğretim elemanlarını hala bu oluşum içinde göremiyoruz.

Mücadelenin ayrı yürütülmesinden, eksikliklerden dolayı çok zorluklar çektik. Ama biz bu konuda inatçıyız. Kurultay öncesinde ve sonrasında oluşacak yapı, eğitim bileşenlerine yine açık olacak.

RÜSTEM- Demokratik kitle örgütleri ülkemizde işlevsiz bir konumdadır. Sorunlara karşı tepki geliştiremiyorlar, demokrasinin hayata geçirilmesinde yetersiz kalıyorlar. Kitleler örgütlülükleriyle haklarını kazanacaktır. Kitlelerin hoşnutsuzluğu, bir araya gelmeleriyle giderilebilir. Üniversitelerdeki özelleştirme saldırıları kirli savaşla doğrudan ilgilidir. Emekçi kesime, işçi sınıfına uygulanan terör, sorunlarına ortak olan öğrenci gençliğe de uygulanıyor. Bu noktada demokratik kitle örgütleri ilerici insanların çalışma alanlarıdır ve bu alanların genişlemesi gerekiyor.

DEK ile ilgili diğer illerde ne gibi çalışmalar yapıldı?

ASLI- Buradaki çalışmalara kurumlara gidilerek, onların kurultaya katılmasına çalışıldı. Diğer illerde de çalışmalar bu yöndeydi. Oluşturulan birimlerle sendikalara, kitle örgütlerine, aydınlara, sanatçılara gidilerek DEK tanıtıldı ve desteklerinin sağlanmasına çalışıldı. Ege Üniversitesi'ndeki arkadaşlar Susurluk olayı ile ilgili basın açıklaması yaptılar. Diğer illerde de arkadaşlar panellerle, şenliklerle, ilanlarla kendilerini ifade ettiler. Bu geniş kapsamlı çalışmanın ürünlerini 7-8 Aralık'ta yapılacak kurultayda göreceyiz.

RÜSTEM- Diğer illerdeki çalışmalarımız İstanbul'daki kadar geniş kapsamlı olmadı. İzmir'den, Ankara'dan ve Bursa'dan katılımlar var.

DEK'i duyurma, kitlelere tanıtma, kurultayı toplama çalışmaları süre olarak DEK'i nasıl etkiledi ?

ASLI- Dar bir sürede oluştuğunu düşünmüyoruz .Çünkü dağınık da olsa baskılara karşı zaten mücadele veriliyordu. Bir güç, bir toparlanma arayışı içinde olan muhalif kesimlerle somut adımlar atma gerekliliğine inanıyorduk. İşte DEK bu somut adımlardandır. İki aylık süre içinde DEK'i kitlelerin gündemine soktuğumuza inanıyoruz. Bütün muhalif kesimleri katamamışızdır, ama mücadele içinde onlarla da birlikteliği sağlayabileceğimize inanıyoruz. Çalışmalarımız bügün bu duruma geldiyse, iki aylık bir çalışmanın sonucudur.

Son olarak DEK ile ilgili kamuoyuna iletmek istediğiniz mesaj var mı?

ASLI- DEK birleştiricilik noktasında gerçekten tarihsel bir rol oynuyor. 80'den sonra muhalif kesimlerin bir araya toplanma çalışmaları olmuştur, ama ne yazık ki kalıcı olamamıştı. DEK, kalıcılığı başaracaktır. Birleştiricilik noktasında gelenek yaratacaktır. Hedefimiz DEK'ten sonra çok şeyler başarmaktır. Başaracağımıza da inanıyoruz.

ARZU - Kazanıncaya kadar mücadele edeceğiz.

EROL- Herkesi bu bileşimin içinde görmek istiyoruz; bu, temel temennimizdir. Koşulların önümüze yığınla görev koyduğu bir süreçte bütün dinamikleri, demokratik kitle örgütlerini özelde eğitim sorununa, genelde Türkiye'deki bütün sorunlara ve ulusal soruna duyarlı olmaya çağırıyoruz. **(İSTANBUL)**

DEK Tertip Komitesi üyeleri kurultay öncesi İHD İstanbul Şubesi'nde bir toplantı yaparak çalışmaları hakkında bilgi verdiler.

Avrupa hareketli günler yaşıyor. Bir yanda yeni yılı kutlama hazırlıkları diğer yanda arka arkaya gerçekleşen uluslararası toplantılar. Geçtiğimiz 19 Kasım'da Balçika'nın Qostenda kentinde Batı Avrupa Birliği (BAB) toplantısı yapıldı. 2 Aralık günü ise biri Portekiz'in başkenti Lizbon'da, diğeri Pariste iki önemli toplantı. 54 ülke ve devlet başkanının katıldığı Lizbon'daki Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT) ve Paristeki Batı Avrupa Birliği Parlamenterler Meclisi toplantılarını 14 Aralık'ta yapılacak olan AB Dublin zirvesi ve onun ardından gelecek NATO yıl sonu toplantıları izleyecek.

BAB, Türkiye ve Kürt sorunu

Hayri ARGAV

AGİT'de farklı sorunlar görüşülmesine karşın, NATO'nun ve BAB'ın "Doğuya Doğru Genişleme"si konusu bütün bu toplantıların ana gündem maddesini oluşturuyor.

Bu yazı kaleme alındığında Lizbon toplantısının sonuç bildirisi henüz yayınlanmamıştı. Ama toplantının NATO ve BAB'ın doğuya genişleme politikaları nedeniyle ABD-AB. ve Rusya arasında süren rekabetin-çekişmenin sınırlarını biraz daha kalın çizgilerle belirgileştirileceği, onun dışındaki konularda rutün bir sonuçla biteceğini şimdiden söylemek olanaklı.

NATO'da, BAB'da "Doğuya Doğru Genişleme" stratejisine sahip. Bu nedenle Doğu'ya doğru giden Orta Avrupa-Rusya, Balkanlar ve Akdeniz kolları üzerinde kıyasıya bir rekabet içindedirler. Ama sorun NATO ve BAB'ın bu çoğrafyada tutuştukları yalnızca eğemenlik savaşımı ile sınırlı değil, bu iki güç Kuzey ve Güney kollarında ilerlerken önemli bölgesel sorunlarla da bir savaşım içindedirler. Kuzey de Rusya'nın sert direnişi bu genişleme-yayılmacılık'nin önünü keserken, Güney kolu üzerinde de birden çok engeller bulunuyor. Akdeniz'in hemen karşı kıyısında başlayan ve Ön Asya'ya kadar yayılmış olan siyasal islamın yanı sıra doğuya genişleme stratejisinin şimdiki sınırının çizildiği yerde Kürt sorunu bulunuyor.

Geçtiğimiz pazartesi günü Paris'te başlayan ve Perşembe günü sonuçlanacak olan BAB Parlamenterler Meclisi Toplantısı bu açıdan önemlidir. Yılda iki kez toplanan Parlamenterler Meclisi'nin bu toplantısının gündeminde "Doğu'ya Doğru Genişleme" planının Güney yolu üzerindeki engellerin tartışılması bulunuyor.

Fransız Parlamenter Jean Lipkowski tarafından hazırlanan "Akdeniz'de Güvenlik" başlıklı rapor, bölgede siyasal islamı, Ortadoğu barış sürecini ve Kürt sorununu irdeliyor.

Türkiye Parlementer Meclisi taplantılarına "Ortaklık Üyesi" statüsüyle katılıyor. BAB'ın tam üyesi değil. Türkiye Avrupa Birliği Üyeliğine bir adım daha yaklaşmak için BAB'daki bu statüsünü "tam üye" olarak değiştirmek istiyor. Ne ki BAB'a üye ülkelerden bazıları bu sisteme olumlu bakmıyorlar. Ama bir çoğu bunu açıktan, gerçekteyse asıl sorunu Türkiye'nin içinde bulunduğu siyasi-ekonomik koşullar oluşturuyor. Türk devleti de bunun ayırdındadır. Ve sorunu Yunanistan'ın tutumu ile açıklamak Türk devletinin de işine geliyor. Böylece Kürt sorunu ve demokratikleşme gibi konularda uluslararası bir baskı altında bulunduğunu kendi halkından ve kamuoyundan gizleyerek rejimin sömürgeci ve faşizan politikalarını olumlamış oluyor.

Türk devleti bir tecritle yüz yüze. Bunu aşmak için ise santaj yapıyor: Eğer BAB'a tam üye olarak kabul edilmezsem, NATO'daki veto hakkını kullanır mı!" Bununla elektronik dinleme aygıtları, radar, uydu ve üs gibi altyapı olanakları yetersiz olan BAB'ın NATO'nun bu olanaklarından yararlanmasını engelleyebileceğini anlatmak istiyor.

Türkiye'nin bu tutumu kurbağanın öküze benzemek istemesi öyküsünü andırıyor. Bir kere Türkiye'nin gücü buna yetmez. Bunu kendisi de biliyor. Ama Türküye'nin böyle bir çıkışı yapmasındaki amacı farklı: Türkiye Avrupa Gümrük Birliğine kabul edilirken Kürt Sorunu başta gelmek üzere demokratikleşme sözü verdi. Aradan bir yıl geçti ancak ortada hiç birşey yok. Bu bakımdan Avrupa sahasında sıkışmış durumda. Şimdi Türkiye hem bu sıkıştırılmışlığını biraz olsun açmak hem de BAB'a tam üyelik isterken Kürt sorunu ve demokratikleşme ile ilgili geleceğini bildiği istemlerinin önünü kesmek için "baskın basanındır" mantığıyla veto çığırtkanlığı yapıyor. Bu çığırtkanlık bir işe yarar mı? Hayır!

Avrupa birliği, BAB'ın "Avrupa'nın savunmasına dönük bir örgüt" olduğu iddiasında. Gerçek böyle olmasa da, bu "savunma gücü"ne katılacak ülkelerin bölgesel ve iç çatışmalara girmeleri halinde "Avrupa'nın savunmaya dönük güvenliği"ni de tehlikeye atacağını hesaplıyor.

Türkiye ise 12 yılı aşkın bir süredir bir çözümsüz savaşın içindedir. Bu konuyla BAB'a katkılar değil sorunlar getiren bir ülke konumundadır. Ama Türkiye yalnızca bununla sınırlı olmayan, ayrıca Ortadoğu gibi bir bölgenin de ateşi ortasındadır.

İşte zurnanın "zırt" dediği yer burasıdır: Türkiye mi BAB'a katılarak Avrupa'nın savunmasında görev üstlenecek, BAB'mı Türkiye'yi tam üye yaparak Türkiye'nin savunmasında görev üstlenecek?

Şöyle de sorulabilir: Türkiye mi BAB için, BAB mı Türkiye için? Paris'te devam etmekte olan toplantıda Kürt Sorunu ile ilgili alanacak kararın Avrupa Birliği'nin diğer kurumlarında alınmış olan kararlardan temelde bir farklılığı olmayacak. Ancak bu biçimiyle de olsa böyle bir kararın çıkması Türkiye'nin elini biraz daha bu taşın altına itecektir.

Kürt sorununun siyasal çözümü ve demokratikleşme, Türk devletinin daha isimlerini duyar duymaz bir yerleri sıkılıyormuşcasına çığlıklar attığı sorunlar, ama canı çok yansa da elini sonunda bu taşın altına koymaktan başka bir seçeneğinin kalmadığı da görüyor.

Türk devleti için tek bir kapı açık, diğer kapılar kapalı.

BÊRÎVAN

Berfîn ÇÎYA

Bêrîwan, Dêrsîmli binlerce Kürt kadınından sadece biri...kendine göre bir hayat biçimi var. Yanlışlarıyla, doğrularıyla hayatını sürdürme çabası içindedir. Bêrîwan' la yeni tanışmıştım. İçindeki o fırtınaları çok iyi görebiliyordum; çünkü gözleri her şeyi anlatıyordu. Her kadın gibi onun da bir çok sorunu vardı ve duygularının içine hapsetmişti sorunlarını. Belki de dar bir çevrede yaşamanın dayatısıydı bu... konuştuğu her şeyi düşünerek, tartıp biçerek söyleme zorunluluğu vardı. Belki de tek sığınısıydı. Evet Bêrîwan binlerce Kürt kadınının yaşadıklarının tipik bir örneğiydi.

Beş sene önce başlamıştı Bêrîwan'ın hayat serüveni. Kocası devlet tarafından aranmaktadır...artık Türkiye'de barınması mümkün değildir. Yurt dışına çıkmayı düşünür ve çıkar.

Kocası Almanya'ya gittiğinde Bêrîwan; kocasının ailesinin yanına yerleşir. Burda kaldığı zaman sürecinde aileyle bir takım sorunları olur ve kalkıp Dêrsîm'e babaevine döner... hayatını onların yanında sürdürmeye karar vermiştir.

Dersim de kaldığı günleri anlattığı zaman, gözleri parlıyordu Bêrîwan'ın. Yaşamın tüm zorluklarına karşı nasıl mücadele ettiğini anlatıyordu, ve şöyle sürdürüyordu konuşmasını. "Aç kaldığımız çok günler oldu... çünkü devletin o vakitler halk üzerindeki baskısı iyiden iyiye artmıştı. Günlük ihtiyaçlarımızı dahi kiloyla alıyorduk, ne alınırsa karakollar tarafından kaydediliyordu. Bu baskılar o kadar artmıştı ki, her sabah Dêrsîm köyleri baskın ve operasyonlarla uyanıyordu... bu baskın ve operasyonlar günden güne şiddetlenerek artıyordu. Büyükler pek etkilenmezlerdi; ama çocuklar ve kadınlar, özellikle de ihtiyarlar müthiş bir şekilde olumsuz olarak etkilenirlerdi..." Bunları anlatırken gözleri dolu dolu oluyordu Bêrîwan'ın...o günleri bir daha yaşıyordu sanki ve anlatmaya devam ediyordu: "Ama her şeye rağmen, yaşamak zorundaydık, yaşamak için de, direnmek...evet direnmek lazımdı... çünkü zalime-zülme karşı onur, şeref ve haysiyeti korumanın tek mücadele şekli direnmektir. Bizim de tek seçeneğimiz buydu. "

Okumamış bir Kürt kadınıydı Bêrîwan; ama yaşamı onu hayat okuluna çoktan yazmıştı bile. Yaşam mücadelesinde hiç alışık olmadığı bir platform hazırlamıştı kendisine...adına da kader demişlerdi ondan habersiz...

Derken bir gün hiç haber almadığı kocasından telefon gelir. Bêrîwan' ı bir sevinç sarmıştır ki, mutluluktan yalın ayak komşularının evine telefona koşar... "Telefona giderken bir yandan da kendi kendime söyleniyordum" diyor Beriwan... "Bende her fedakar Kürt kadını gibi sabrederek başardım, artık ayrılıklar geride kalacak hasret bitecek, mücadelemizi kocamla birlikte omuz omuza vereceğiz... belki başka ülkede olacağım; ama bu beni davamdan vazgeçirtemiyecek..." Telefonu alır almaz kocası İstanbul'a gelmesi gerektiğini söyler. Bêrîwan şaşırır... içindeki o sevinç yerini yavaş yavaş koşku ve hüzne bırakır. Kocasına İstanbul'a neden gelmesi gerektiğini sorar; Kocası ise, Bêrîwan'ın ölünceye kadar telaffuzundan dahi korktuğu sözcükleri sıralar "Boşanmalıyız!!!" bu sözler Bêrîwan'ın ensesine balyoz gibi iner... Bêrîwan yere yığılır ...

Ayıldığında bir odaya çekilip muhasebesini yapmaya çalışır bu işin. "Suçum neydi benim, bunca yıl bunca güçlük ve zorluklara karşı mücadele etmemin mükafatı bu muydu "der. Durumu ailesine anlatmaya karar verir. Ailesinin tepkisi daha değişik olur. Bêrîwan'a "İstanbul'a gitme"mesini ve "boşanma"masını söylerler. Ama o mücadelenin omuzuna yüklediği sorumluluğunun bilincindedir...evlilik gibi kavramlardan daha değerli olguların varolduğunu biliyor artık.

Bütün karşı çıkmalara aldırmadan, İstanbul'a kocasının yanına gelir. "Neden boşanmak" istediğini gerçek nedenleri ile anlatmasını ister kocasından...çünkü; pek çok belirsizlikler içersindedir Bêrîwan... ne suç işlediğini, sorunun nereden veya neden kaynaklandığını bir türlü anlayamaz. Kocasının anlattıklarından yaşamı algılama ve yorumlama farkı olduğunu görür. Bununla beraber Bêrîwan bir Kürt kadınının zorluklara boyun eğmeden, her türlü olumsuzlukları yenebilme bilinciyle, yaşamı kendisi için değil; gelecekteki nesiller için bir miras bırakmayı; şimdi değil daha Leyla'lar Zozan'lar, Dilan'larla öğrenmişti o....

Tecavüz ve cinsel şiddet

A. SU

Tecavüz, bir kişinin (cinsin) diğer kişiye (cinsi) rızası dışında zor kullanarak, korkutarak herhangi bir madde ile düşünme, değerlendirme yeteneğini etkileyerek ya da fiziksel olarak savunmasız hale getirerek gerçekleştirilen cinsel birleşmedir.

Özellikle kadınlara yönelik tecavüz günümüzde çok yaygındır. Fakat sözü çok az edilen bir konudur. Resmi istatistiklere baktığımızda tecavüzle ilgili pek bir şey bulamayız. Hele evlilik içi şiddetle meydana gelen tecavüzlere rastlamak çok enderdir. Nedense kayıtlara geçmez böyle olaylar.

Kadınlar istisnasız, yaşamın her alanında cinsel şiddete maruz kalabiliyorlar. Ya da kalabilme riskini taşıyorlar. Sokakta, işte, okulda, evde vb. yerlede erkekler tarafından cinsel şeddete uğrayabiliyorlar.

Cinsel dengesizliklerin incelenmesinde öncülük eden Krafft Ebing; ırza geçme konusunda çok az şey söylemiştir. Penisin önde gelirliğini bulgulayan psikanalizin babası Sigmund Freud da, bildiğimiz kadarıyla penisin silah olarak gerçek yaşamdaki kullanımını araştırmak için hiç harekete geçmemiştir.

Ustanın görmezlikten geldiğini çırak da gelmiştir. Alfred Adler, kadınlarla erkekler arasındaki tarihsel güç çatışmasının tümüyle bilincinde olmasına rağmen ırza geçmeden sözetmez.

Jung bazı mitolojik yorumlarında üstünkörü değinerek ırza geçme konusuna en üstü kapalı bir biçimde yaklaşmaktadır.

Helen Deutsh ve Karen Horney ikilisinin her biri değişik bir açıdan kadınlara özgü düş gücünü ve ırza geçilmeden duydukları korkuyu kavramış olmalarına karşın, daha ileri gitme yürekliliğini gösteremeyen kadınlar olarak erkek-dişi gerçekliğine gözlerini kapamışlardır.

Büyük sosyalist kuramcılardan Marx ve Engels; sınıf baskısı kuramını geliştirip, günlük dile "sömürü"yü yerleştirmişler fakat, ırza geçmeyi ekonomik yapıların bir yerlerine yerleştiremeyerek bu konuda garip biçimde suskun kalmışlardır.

Yalnızca August Bebel, ırza geçmenin tarihsel önemini, sınıf, özel mülkiyet ve üretim araçlarının oluşumundaki rolünü kavramaya

çalışmıştır. "Sosyalist Düzende Kadın" isimli yapıtında, marxist incelemelerin sınırları içinde tarih öncesi boyların toprak, sığır sürüleri ve işgücü için yaptıkları savaşlar üzerine kısaca varsayımda bulunabilmek ereğiyle düş gücünü kullanmıştır. "Toprağı işlemek için işgücüne gereksinme doğdu. Bu gücün bolluğu oranında ürün ve hayvanlar da arttı. Bu çabalamalar önce kadınların ırzına geçilmesine, daha sonra ele geçirilen erkeklerin köleleştirilmesine yol açtı. Kadınlar, kazanan tarafın zevk aracı ve işçisi, erkekler ise köleleri oldular."

Bebel, kadınların ırza geçilmesinin insanın işgücü arayışından sonra ortaya çıktığını göstermekle, tam doğruya varmasa da, Engels'in "Aile'nin Kökeni"nde başaramadığını yaparak, konuya açıklayıcı bir ışık tutar. Alman fabrikalarında çalışan kadınların içinde bulundukları koşulları ve aldıkları ücretlerini araştırmış, gücünü o yönde harcar.

Wilhelm Reich "Erkeklere özgü ırza geçme ideolojisi" görüşüne kısaca yer vermiştir.

Toplum açısından, özellikle de kadınlar tarafından büyük önem taşıyan ırza geçmenin bir tarihi olduğunu ve tarihsel açıdan araştırılıp incelenmesinin gerekliliğine inanıyorum.

Hepimizin de bildiği gibi, hayvanların yaşadığı vahşi doğada birbirlerinin ırzına geçtikleri şimdiye kadar gözlenmemiştir.

Hayvanlar aleminde, bize, yani insanlara en yakın olan primatlar da içinde olmak üzere cinsellik, daha uygun biçimde "çiftleşme" olarak adlandırılır ve dişinin verdiği biyolojik işaretlerle başlatılan devirli bir eylemdir.

Çiftleşme dişinin kösnümü (kızışkanlık) devresinde başlatılıp denetlenir. Bir türün dişisi belirli dönemlerde kızışıp fiziksel belirtiler gösterince, çiftleşmeye hazır demektir ve erkeğin ilgisi uyanır. Başka zamanlarda ne ilgi uyanır ne de çiftleşme olur...

Ama insanlarda (erkeklerde) böyle mi? Hayvanlar dediğimiz çok olmuştur, öfkemizi boşaltmak için erkeklere... Acaba bu söylemimiz doğru mu?

Tecavüz konusu geniş boyutlu olduğundan şimdilik tarihsel boyutuyla yetindim. Gelecek sayılarda konunun diğer yönlerini irdeleyeceğim.

İlkel komünal toplumdan köleci topluma, anaerkil dönemden ataerkil döneme, sınıflı topluma ve özel mülkiyete geçişin de başlangıcı sayılır. Tarihin kendi diyalektik seyrini izlemesi, kadın cinsinin ezilen, horlanan, ikinci sınıf insan derekesine düşmesine neden olmuştur. "Tarihin cilvesi" denen şey bu olsa gerek (!) Süreç, "anasal hukuku"n kadına sunduğu avantajların yitirilmesini beraberinde getirmiş, erkeğin ekonomik, sosyal ve siyasal "ataerki"-"erkek egemenliği"-ne evrilmiştir. Bu evrilmenin erkeğe sağladığı avantaj, din, ahlak, eğitim vb. gibi kurumlar vasıtasıyla, devlete bağlanmayı sağlamış, hukuki, kültürel, sosyal ve ekonomik yaşamın erkek lehine düzenlenmesi, cinslerarası eşitsizliğin meşrulaştırılmasına vesile olmuştur.

Cinslerarası eşitsizliğe, özel mülkiyete, sömürüye, baskıya ve bir bütün olarak sömürgeci sistemi yerle bir etmeye aday olan sosyalistlerin, kadın sorununa ilgisiz, duyarsız ve seyirci kalması düşünülemez. Bu, kadınlar üzerindeki üçlü (ulusal, sınıfsal, cinsiyetçi) baskının, sömürgeciliğin, giderek mülkiyetin ortadan kaldırılmasıyla sona ereceği şeklindeki kaba materyalist bir yakınlık değildir. Soruna böyle bakmak sığlıktır. Bu yaklaşım, sorunun zengin, karmaşık ve özgün yanlarıyla kavranmasını ve aşılmasını engeller. Yapılması gereken şey; sorununu irdeleyen ve kadın yığınlarını ulusal devrimci mücadeleye katacak araçların yaratılmasıdır.

Kadın Kurumları Devrimi Yakınlaştırır

Sîdar ŞEREFDÎNÎ

Bunun için sınıf , katman ve halk yığınlarını, mücadeleye katmanın en etkin ve doğru yolu, kitleleri sarmalayan örgüt(lenme) modelleri yaratmaktır. Bu anlayış, bir taraftan hedef kitleyi sınıf ve özgün örgütleri vasıtasıyla ulusal-toplumsal kurtuluşa ve sosyalizme çekecek; diğer taraftan, özellikle kadınların burjuva düzeniçi kanallara akışını engelleyecektir. En önemlisi de işçi, emekçi kadınların örgütsüzlüğü, atılığı, edilgenliği aşılacak; sömürgeci sistemin ömrünü uzatması önlenecektir. İşte tüm bunlardan dolayı, programımızın da işaret ettiği gibi, "Bağımsız Kadın Örgütü" yaratmak en ivedi görevlerimizden başlıcasıdır. Bu özgün yapılanmanın esas amacı, esasta ulusal demokratik kadın hareketi-örgütü değil- içinde, partimizin devrimci faaliyetini örgütlemek; parti saflarına kadın hareketinden kadrolar aktarmak; kendi sınıfından ve partisinden erkek yoldaşlarla sömürgeciliğe karşı omuz omuza mücadele etmektir.

Bağımsız kadın kurumlarının oluşturulması, hedef kitlenin özgül psiko-sosyal konumundan kaynaklanıyor. "Kadın partisi"ne denk düşen cinsiyetçi bir örgütlenme değildir. Tek amacı, kadınların kendi öz örgütleri vasıtasıyla devrim cephesindeki yerlerini alıp, kendiliğindenci konumdan kurtulmasıdır. Bağımsız Birleşik Ülke ve sosyalizm projesinin sistematiğinden oluşan programımız, ülkemiz devrimi ve sorunlarının nasıl ve neyle çözüleceğinin özlü ifadelerinden oluşmaktadır. Yapılması gereken şey, kadın kitlesi içerisinde partimizin devrimci çalışmasını yürütecek "kolu"nu, yani "Bağımsız Kadın Örgütü"nü inşa etmektir. Bu yapılanma, partimizin ideolojik-teorik yönelimlerine bağlı, stratejik perspektif-taktik plan ve politikalarına sadık olmak koşuluyla, özgül yöntem, araç ve metodlar kullanma serbestisine sahiptir. Partimizin kadın sorununa ve örgütlenmesine yaklaşımda; geleneksel, sığ ve kaba materyalist yaklaşımlara meydan okuyan bu siyasal ve örgütsel tavrı, ülkemiz demokratik kadın hareketinin ileri unsurlarına çağrı; partili kadın yoldaşlarımıza da direktif niteliği taşımaktadır. Dolayısıyla, bu işin sorumluluğu tüm kadrolarla birlikte, esas olarak kadın yoldaşlarımızın omuzlarındadır. Ülkemiz sosyalist hareketinin, miras olarak bize yüklü şeyler bıraktığı söylenemez.

Kadın kitlesi içerisinde, ULUSAL DEVRİMCİ KADINLAR sıfatıyla yapılacak sosyalist bir çalışma, işçi-emekçi kadınlara cazip gelecektir. Bilgi, birikim, enerji ve zamanımızı doğru bir şekilde kullanırsak, öz örgütlerinin olmamasından dolayı devrim ve parti saflarında kadınların sayı olarak azlığı giderilecektir.

Yukarıda genel hatları açıklanmış yönelimler ışığında; ülkede, metropollerde ve yurtdışında, kısacası halkımızın yaşadığı tüm meskun yerlerde, yerel parti organlarına bağlı kadın komisyonları oluşturma işine hemen başlanmalı, bilgi, birikim, deney, tecrübe ve kadrolar merkezi kadın yapılanmasını oluşturmalı. Sömürgeci uygulamalardan en fazla etkilenen kadınlar, örgütleri vasıtasıyla KUKM'ne enerjilerini, olanaklarını ve yaratıcılıklarını katarak devrimi daha mümkün ve yakın kılmalı.

Seha Thomas Bois'in gözlem ve araştırmalarında

Kürtlerde aile ve evlilik

Derleyen: Ahmet ÖNAL

Doz yayınevi tarafından yayınlanan "Kürtler ve Kürdistan " isimli kitapta Thomas BOİS 19. yüzyılda "Kürtlerde yaşam" başlığındaki bölümde arabaşlık olarak "Aile Yaşamları" hususunu açar. İlginç bulacağınızı düşünerek siz okurlarımız için özetleyerek sunuyoruz:

Kürtlerde evlilik esastır, ancak ataerkil - patriarkal değil. Aile, anne baba ve çocuklardan oluşur. Yaşlı erkek ve kızlar pek olmamıştır. Bekarlık yeminine ve serbest aşka pek raslanmaz. Evlilik yaşı, erkeklerde 21, kadınlarda 12'dir. Evliliği gecikenler kentte okuyan öğrencilerde ancak mümkün. Amca çocukları arasında evlilikler yaygın. Aşiretler arası sürtüşmelerde, akrabalık kurmak için evlilikler gerçekleştirilir. Evlilikler çoğunlukla görücü usulüyledir. Kızlar evliliklerde genellikle irade sahibi değiler. Son sözü söyleyen kendisi değil babası , büyükamcası ya da köyün ağası olmuştur. İsteksiz evliliklere karşı çıkan kızlar "edepsiz, terbiyesiz, söz dinlemez, şirretler" olarak addedilmiş ve adeta işkence edilerek susturulmuşlar. Gönüllü evlilikler daha ziyade kaçmalar neticesinde gerçekleşir. Tabi kaçmaların riskleri de yok değil. Zaman zaman ölümlerle sonuçlandığı gibi, kimi kaçırmalar da zorla kızı alıkoymaya kadar

vardırılır. Kimi evlilikler berdel usulü ve çoğunlukla aile yakını, köy veya aşiret içinde gerçekleşir. Evlenecek kızın bakire olması şarttır.

Bunun kanıtlanması zorunlu. Bu kanıt uzun bir süre saklanır. Müslüman Kürtler arasında çokeşlilik, Yezidilerde olduğu kadar yaygın. Ancak alevi Kürtlerde, çok eşliliğe pek rastlanmaz. Aşiret reisleri çoğu kez Kur'an'ın müsaade ettiği dört kadınla evlenmekle yetinmezler. Sülemaniye aşireti'nin kurucusu İbrahim Paşa'nın 40 (kırk) tane karısı vardı. Botan Miri Bedirhan beyin 14 (ondört) karısı, 99 (doksan dokuz) tane de çocuğu vardı. Öldüğünde 21 (yirmi bir) oğlu, 21 (yirmi bir) kızı hayatta idi. Kırsal kesimde yer yer rastlansa da, bu gelenek günümüzde son bulma düzeyindedir. (Üçtalak; kocaya, kendisini tatmin etmeyen karısından boşanma ve yenisiyle evlenme imkanı vermektedir.)

Dizai'li 70 yaşındaki Şaddallah Şeyhi ve İbrahim ağa 19 kez evlenmiş. Çokeşliliği istemeyen eşler isterse koca evinde kalabilir. Eğer başka nedenlerden dolayı kadın baba evine dönerse yeniden evlenebilme şansı düşüktür. Kocası ölen kadın kayınpeder ve kayınbiraderinin evinde kalabilir. Ölen erkeğin karısının, ender olsa da kayınbirader iyle evlendiğine rastlanır.

Kürt ailesinde asıl yetki kocanın elinde. Ancak kadınında söz hakkı var. Eşler arasındaki ilişkide kadın köylerde asttır. Köy aristokrasisinde ve kentlerin eğitimli kesimlerinde erkekle eşit konumda. Kentin eğitimsiz kesimlerinde ise üsttür. Ailede çocuk doğurmayan kadın genellikle itibarlı sayılmaz. Doğum ve ölüm oranı fazladır. İsimler genellikle ailenin reisi tarafından verilir ve isimlerin çoğu İslam tarihinde önemsenen biri olabildiği gibi, ulusal kahramanlardan birinin ismi ya da aile ölülerinden birinin boşluğunu doldurma gayesiyle de verebilir.

Örgütlenme eleştirisine yanıt -1-

Zelal DERSÎMÎ

Geçen hafta, NûRoj'da yazılarımla ilgili bir eleştiri yazısı yayınlandı. Yazı saldırı ve tahalmülsüzlük içeriyor. Xidir Egît'in diğer okurlardan farklılığı, o düşündüklerini açıkça yazısında somutlaştırmış olmasıdır. Bu anlamıyla önemsiyorum. Yalnız kadın sorununa bakışı, gerçekten sosyalist bakış açısı mı, ifadeleri ve anlatımı eleştiri niteliğine sahip mi? Bence Xidir Egît'in tavırlarında yatan ana neden sosyalist bakış açısını bütünsellikli özümseyememesidir. Sayın Egît bazı sosyalist erkekler gibi, bu sorunun sonuçlarından hoşnut değildir. Annesinin, eşininin, kızının ve kızkardeşinin maddi ve manevi olarak köle olmasını istemediğini ifade ediyor. Ancak ortak kimlikleri ve sorunları olan kadınların bağımsız örgütlenmesini gereksiz buluyor ve ülkemiz koşullarından dolayı ertelenmelidir biçiminde düşünüyor.

Kadınların bağımsız örgütlenip, mücadeleye katılması, yetki ve karar alanlarında yer almasının olumlu olacağını düşünemiyor. Sorununun toplumsal bir sorun olduğunu kabul ediyor ama, çözümüyle ilgili girişimleri samimi bulmuyor.

Özel mülkiyetin oluşumu ile gerçekleşen sömürü sistemine karşı, kadınların üzerindeki baskıyı kapsayan boyutuyla yaklaşmamak taşaron mantıktır. Kadın sorununun özgünlüğünü yakalamayanlar sosyalist olamazlar. Sosyalist olmak sadece onları aşmakla da bitmez, toplumsal dönüşümü ve ona uygun davranan eşitlikçi paylaşımı amaçlar.

Sosyalist yurtseverlerin kadınların bağımsız örgütlenmesini algılamasına açıklık getirecek bir tarihsel dönemden bahsetmek istiyorum.

Bizler ulusal taleplerimizle mücadeleye girişim yaptığımız ilk dönemler, bazı sosyalist (Türkiye sosyalistleri) ulusal mücadelenin gereksizliğini vurguluyorlardı. Sınıfsal mücadele verirsek Kürt ve Kürdistan sorununun çözüleceğini söylüyorlardı. Ulusal kimliği imha edilmeye çalışılan bir halkın sağlıklı bir şekilde mücadele edemeyeceği özgünlüğü hesaplanmıyordu.

Türkiye sosyalistlerinin Kemalizmden kurtulamaması, Kürtlerin bağımsız örgütlenmesini anlamamalarına neden oluyordu. Hatta ulusal kurtuluş mücadelesini, sınıfsal mücadeleyi sulandırma olarak değerlendiriyorlardı. Ulusların kendi kaderini tayin hakkını sözde ifade ediyor, somut girişimlerine tahammül edemiyorlardı.Bağımlı örgütlenmeyi savunanlar sosyalist olduklarını söylüyorlardı. Acaba, gerçekliği yakalayan, ulusal talepleriyle çıkan sosyalistler miydi, yoksa, ulusal kimlik sorununu bir yerlere ikame edenler miydi?

Bağımsız Kadın Örgütlenmesi (BKÖ) denildiğinde; bazı sosyalistlerimiz yanılgıya girerek bunu; ulusal, sınıfsal mücadelenin önünü tıkama olarak algılıyorlar. Yapılması gereken şudur; inkarcı tutumdan vazgeçip, kadınların kendi kimlikleriyle mücadeleye katılmaları ve oklarını sisteme çevirmelerini sağlamaktır.

İnsanca yaşamanın dışına itilen, kölenin de kölesi durumundaki kadının mücadeleye katılması için, kadın kimliği bilincini edinmesi gerekir.

Bazı deyimlerin arkasına saklanıp "herşeyden evvel insanız" deniliyor. İyi de neden kadın ve erkek cinsi arasında bu kadar uçurum var? Kadınlar insan değil mi? Neden çok daha geri bir muameleye tabi kalıyor? İnsani yaşamdan dışlanmış, edilgen kalan, yeryüzünün yarısı durumuna sosyalistlerin memnuniyetsiz kalması çözüm değildir.

İnsanca yaşamak ve paylaşmak için; tüm kadınların kendilerinin yaratacağı bağımsız örgütlenmede yer almaları gerekir. BKÖ, ortak sorunları olan kadınların örgütlenmeleri için demokratik bir alandır. Cinsler arası eşitsizliğe son verme, bilinçsizliği, edilgenliği ve kölece yaşamı reddetmektir. Düşüncelerini- duygularını yaşamak, toplumsal sorunlar karşısında çözüm üretmek için varlığını ortaya koyma, tüm toplumu ilgilendiren sorunu çözme girişimidir. BKÖ kendi yaşamlarında belirleyici olmayan kadınların, egemen sisteme, egemen ulusa, egemen cinse ve sömürü biçimlerine karşı güç birliğini sağlamasıdır.

BKÖ ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelesiyle iç içe ve yan yanadır. Çünkü ezilen kadınlar kendi kurtuluşları için, özel mülkiyet temeline saldırmak zorundadırlar.

BKÖ; tüm insanları ve kadınları da ilgilendiren diğer toplumsal sorunlardan soyutlanma değildir. Bu örgütlülüğü gerçekleştirirken kendi siyasal, ideolojik kimliklerinden soyutlanmak şeklinde anlaşılmamalı.

BKÖ'nü savunan ve programlarında yer veren siyasi yapılar vardır. Bunun programatik düzeyde kalmaması ve hayata geçmesi gerekir. BKÖ kadınların kendi aralarındaki farklılıklarıyla beraber kendilerini özgürce ifade edecekleri, farklılıkların reddedilmeyeceği demokratik bir alandır. Yaşamın her alanında geri kalmış, politik alanlarda kendisini ifade etmekten güçlük çeken kadınların, yaşamın içinde yer almaları ve politik alanda kendilerini ifade edebilmelerinin bir aracıdır. Toplumsal boyut taşıyan kadının durumunun anlaşılmasını sağlama girişimidir.

NûRoj'un 9. sayısında yayınlanan bireysel görüşlerimdi. Elbette eksiklerimi derinden hissediyorum. Ancak eksiklerim sayın Egît'in bahsettiği eksik ve yanlışlar değildir. BKÖ'nü savunuyorum ve bu düşüncem, sınıfsal temeldeki bakış açısıdır.

(SÜRECEK)

ÇOCUKCA

Çizen: BERXO

Çîrokên welatên şewitî

E. H. MIHEMED

Ji bist û pênç çiroknîvîsan, bîst û pênç çîrok...

Di wan çîrokan de, cîh û heyînên wek bajarên nûjen, qesir û avahiyên debdebe, dîsko- bar, resepsiyon û kokteylan derbas nabin... Li ber behran evîndar destên hevdu nagrin... Di bin armoniya, ronahiya rengên metalîk û muzika lîrîk de, bi pêlên evînê rû nayên baweşîn kirin... Sorahiya lêvên bi şeklê kevana Eros, şûna xwe li ser qedehan nahêlin... Ne sitî û ne ji mîrza ne...

Welatekî mêtingeh, cografyayek wêran, fonekî reşqeliyayî... nakokiyên bingehîn, xedir û êşên dagirkerî ne; ev jî drameke perçe perçeye!

Belê, Xelîlê Dihokî, bi navê "Antolojiya Çiroka Nû ya Kurmancên Başûr" ji 25 çîrok nivîsan, 25 çîrok berhev kirine û derbasî herfên latînî kirin e. Gişt kurteçîrok in.

Weke ku amadekar jî di pêşgotinê de balê dikşîne ser, di aliyê rêzimanî de tevlîheviyek mezin di van çîrokan de heye, wek zimanê devkî hatine nivîsandin; ez naxazim li ser vî aliyê gramatîk û rênivîsê rawestim.

Pêtirîn, ez dixwazim dîna xwe bidim ser aliyê raçandin û avakirina wan.

Wek min, li jor jî got ev çîrokên welatekî şewitî ne. Û heger mirov li gor teoriya ku

Serferaz Elî Neqşebendî

dibêje "huner mirêka jiyanê ye", berê xwe bide mijarê, bi rastî jî wek gel, jiyana kurdan buye qêrîn û hewarek kezebperitî... rût û tazî, dinav berf, seqem û bahoza dagikerî de berxwedana jiyanê... Çaxê "mirêk" di destê mirov de be û mirov vê mirêkê li seranserî riya jiyana milletê kurd bigerîne, yanî ji bingehê jiyana kurdan û heyina devlemendiya çandî ya jiyana wan bixwe, pêtir mirovê kiryarê ku dagikêran li wan kirine bibînit. Ji ber ku, çiqas ji destên dagirkeran hatiye, rastî û delaliya jiyana kurdan binherî kirine. Tiştên binherîbûyî jî di mirêkê de xuyanak in.

Di vê "Antolojiyê" de, di babetê dramatik de û tiştên ku dagirkeran li kurdan kirine û hêj dikin, çiroka binavê "Heft Îşiyên Tirî" gelek balkêş e. - Nivîskara vê çirokê Serfiraz Elî Neqşebendî ye (jin e)-.

Lehenga çîrokê Şemam, xwediyê heft zarokan e. Şemamê, ji ber êrîşên leşkerên dagirker, zarokên xwe revandine, birine di kunek ya çiyê de, veşartin e, gişt biçuk in... Zarok birçî dibin. Şemam, nependî diçe nav rezî, da ku ji her zorokek xwe re îşiyek (goşiyek) tirî bîn e... Lêbelê leşkerî, dor û barê rezî girtine û gund jî şewitandine... Şemam jî tê girtin. Şemam dike qêrîn: Zarokên min mane di kunê de, min deri jî li ser wan girtiye. Bi hêlin, ez ê biçim, wan jî bînim! Leşker ji zimanê wê "fêm"nakin û li gel gelek girtiyên din, dixin trambêlê û dibin. Şemam, ji kezebê dike qêrîn: "- Hawar çiyayê bilind, te emanet heft zarokên bê desthilat, jêra bibe dayîk û bab. Hawar darberûyê, jê ra bibe semyan û nan. Hawar ava gelî min sêwî jibo te hêlan. Ho dehbe û hirçên dola, we emanet ho kewên rubad û pezê kuvî, min zarokên delal jibo we hêlan."

Her weha, ji aliye neverok û formê avakirina çirokê ve jî "Balolka Şekirî", ya Hesen Silêvanî jî wek çiroka "Heft Îşiyên Tirî" hatiye nivîsandin û ewqes jî dramatik e. Di wê çirokê de, Helok, keçikek çar salî ye, digrî û ji dayika xwe re dibêje: "Ka ji min re Balolka Şekirî." Dayik jî ji şikeftê derdikeve û diçe gund, da ji Helokê re şekirî bîne... Lê feleka kembax! Firokên cengî yên dewleta dagirker, gund yêkser gulebaran dikin, dişewitînin û dayika Helokê jî bi awayekî pirr xirab dikujin.

Wek van herdu çîrokên, navên wan li jor derbas dibin, pêtirin çirokên di vê "Antolojiyê"de li ser mijara êşa -her çiqas hinek cudabin jî, heta

yek dudu ji war bi hawê naverok û forma xwe wek pexşan hatine nivisandin- bindestiyê hatine nivîsandin.

Helbet, yek yek analîzkirina van çîrokan gişan, ji qama nivîsek weha der e. Armanca min jî ne ev e ku ez, wan analîz bikim. Tiştên ez dixwazim binivîsim dîtinên min in.

Lêbelê, forma avakirina van çîrokan, bi ya min, gişt eynî ye û wek forma serpêhatiyê hatine nivîsandin. Ji ber wê jî di warê jiyana çandî de kûrahî û referans têde tune, pir sererd in û ji aliyê edebî ve jî pir qels in.Forma serpêhatiyê, di nav kurdan de gelek meşhûr e. Ji ber ku tu nêxweşî nemane ku bi serê kurdan de nehatibe. Di serpêhatiyê de, mumkun e gelek nexweşî, tirs, tehloke û heyecan hebin; lêbelê ev form tucarî nikare cîhê awakirin, honandin û li hev ragirtina hunerî bigire. Tiştên nixamtî, û wek Arîsto jî dibêje, ne tiştên dibin, tiştên ku dikarin bibin divê huner wan biafirêne. Tenê bi forma serpêhatiyê û bi riya "mirêkê" xuliqandinek xwedanî ya hunerî dernakeve holê.

Bi teybetî dewletên dagirker, bi her hawî jiyana kurdan a civaki, netewî û kultura wan binherî kiriyê. Û dixwazin hemû tiştên aîdê kurdan tune bikin û bidin jibîr kirin.

"Em rûbirûyî tehluka ji bîrkirinê ne û - naveroka tiştên bên ji bîrkirin li milekî - tenê mana ji bîrkirinê bi xwe, çaxê ji aliyê mirovan de, em îfade bikin, ji milekî, tê wê mehnê ku em ji wî aliyê kûrahiya hebûna mirovî mehrûm dimînin. Ji ber ku hiş û kûrahî eynî ye, bêyî bîranînê mirov nikare bi kûrahî bihizir e."*

Tam di vê mesela ji bîr kirinê de, çîrokek bi navê "Xulkek ji demekî dirêj", ya Hekim Abdulla di "Antolojiyê" heye. Di çîrokê de, zilamekî girtî, di ktûrahiya zindanekê de hatiye ji bîr kirin. Tiştê xirab, ne tenê hatiyê ji bîr kirin; wî jî her tişt ji bîr kiriye. Çi çax, çawe hatiye girtin, çend wext, çend sal di ser re bûriye, çi jiyaye, çima li wêde rê ye? Nizane.

Helbukî, çîroka Robînson Crusoe, kesê xwendî û an jî seyra filmê wî kirî, bala hemû kesî kişandiye ku ji bona terma wextî ji bîr neke; Robînson çiqas hewldide û çarê jî jê re dibîne û timî di xeyalên xwe de, di kûrahiya derbasbûna xwe de digere. Problema wext ji bîr nekirinê, dehifdanek xweristî ye di ruh û jiyana mirovî de.

Dibe ku di mesela serpêhatiyê de, bûyerek wiha xirab bi serê gelek însanan de hatîbe; gelek insan hişê xwe winda diken û hemû tiştî jî ji bîr dikin. Heta kiryarên ku dijminê kurdan lê kirinê û hêj dikin jî, divên kurd, yêk car wek civat, wek netew bê hiş û bîr bimînin, tîştekî ne ji rabirdûya wan ne jî ji dahatûya wan nemine.Tam di vê nuqtê de huner, (şiîr, muzik, resîm, çirok, roman, sînema û tiyatro û hwd.) rolekî pir giring dilîze. Dibe kûrahiya hiş û jiyana mirovahî, civakî û netewî.

Kiryarên dagirkerî kezebê

Hesen Silêvanî

digivêşe, rondikên ziwa ji çavan tên xwar... jiyan reşqirêj e!..

Huner, melaîketê heyecan dayîna rûh, xeyal û hizrê mirovî ye... delal kirina jiyanê ye... Divê hunermendên kurd, di kurahiya bêbinî de, dengê senfoniya dilê Melayê Cizîrî, Feqê Tayran, Herîrî û Ehmedê Xanî baş seh bikin. Divê perda reştarî ji ser hemû tonê regên Gulîstanê bê rakirin, da ku dinyaya kirêt pêşber delaliya dêm û rûyên esmer fedî bike! Divê dilê perçe perçe bûyî bi tevnek tevayî bê raçandin; avde bi avde, kêlî bi kêlî bi reng bi reng bête honandin...

*HANNAH ARENDT
Geçmişle Gelecek Arasında (secme eserler 2)
İletişim Yayınları
Weşanên Nûdem:Termov. 52, 2tr.175 77 Jarfalla sweden,
Tel û Fax: 8- 58356468

Ji zincîra wêjeya cîhanî ya zarokan

Yên hejar

Victor HUGO

Fantine *

Pirtûka yekê

(8)

12. JAVERT

Wek li Digneyê, di sala 1813 an de digotin "Ezîz Metran", li Montreuil-sur-Mer ji wî re digotin "M. Serok", lê M. Madeleine jî wek her kesekî serketî ji vê gotinê hez nedikir. Xelk, ji ciyên bi çel-pêncî kîlometrî dûr, dihatin bi wî dişêwirîn û şîretên wî dixistin serê xwe.

Li seranserê welêt, mêrikekî bi tenê dostaniya M. Madeleine qebûl nedikir. Dema li kolanê an dinav koma hevalê xwe de bûna an jî îş û karek bikira, mêrikekî navsere, saqoyekî cun lê, darê wî di destê wî de li dora wî diçûdihat û di bin çavan re lê dinêrî. Serê xwe bi dizî jê re dihejand û di dilê xwe de digot: "Ev meriv kî ye gelo? Ez ne şaş im, min ew li ciyekî diye."

Ev mêrik ji teşkîlata polîs û navê wî Javert bû.

Javert, merivekî bêvil lep û pahn bû, firnikên pazê wî di nav rîh û simbêlên wî de wek şikeftan xwiya bûn. Dema dikeniya, tiştekî nedîtî bû û meriv jê ditirsiya, lêvên wî yên tenik vedizeliyan, fîqên diranên wî xwiya dikirin û difna wî di nav kermûçekên rûyê wî de wenda dibû dibû wek heywana.

Mêrikekî ciddî, xeyalperest û xemgîn bû. Awirên wî wek yên gur tuj, sar û bisaw bûn. Bi şev û bi roj dixebitî. Wek rahîbekî polîstî dikir. Li gor wî, ajanekî dewletê, çiqeys piçûk bûna jî, diviya ne xapiya û ji bo tu qenciyê kesê çewtiyek piçûk jî kiribûna ji destê xwe bernedana. Ji kesê ku têketa nav destê wî re nexêr bû! Dikaribû diya xwe an bavê xwe jî bikêf û dilşadî bigirtana.

Şewqa xwe dadixist ser eniya xwe kesekî nikaribû ew bîdîtana, çavên wî yên di bin porê wî yê dirêj de wendabûyî nexwiya bûn, çenawî di bin qrewata wî de wenda dibû, destên wî yên bi hunurê devzendikên wî de kişiyayî nexwiya bûn, darê wî yê her gav di bin saqoyê wî de kesekî nedidît. Lê, wê gavê eniyek kundirî, awirên neyar, çena heskînî, lepên hirçînî û darekî wek misas di ber taldeyekê re derdiket, ev Javert bû.

Javert awirek tûj bû li ser M. Madeleine. Wek henekê xwe pê bike, bi tenê xwe rê didayê. Li

pey bû, bêy ku xwe rê bidiyê bala xwe didayê, awirek tacîzkar û tûj bû. Lê, ew wek her kesî bi wî re jî dost bû.

13. MÎRZA FAUCHELEVENT

M. Madeleine sibehekê di kolaneke Montreuil-sur-Mer re derbas dibû. Hengameyek bihîst û komek meriv dîtin. Ew jî çû wir. Mêrikekî kal, navê wî Fauchelevent bû, ketibû bin ereba xwe. Hespê wî jî ketibû xwarê.

Herdu nigên hespê wî şikestibûn û nikaribû rabûna ser piyên xwe. Kalo ketibû dav tekeran. Giraniya erebê gişt ketibû ser sînga wî û barê erebê giran bû. Mîrza Fauchelevent dikir qîrîn. Xwestin wî ji bin erebê bikşînin. Lê bêfêde bû. Alîkariyek an tevdanek ne li rê dikaribû ew bikuştana. Ji bo rizgar kirina wî, diviya erebe ji binî ve bihata hilgavtin. Dema qeza bibû Javert jî li wir bû û şandibû kirîkoyekî bêne. M. Madeleine jî gîhaşt wir. Birêz û hurmet rê jê re vekirin. Kalê Fauchelevent dikir qîrîn û hawar digot, "hayho!" M. Madeleine li ser kesên li dorê vehewiyabûn vegeriya û got: "Kirîkoyek heye? - Gundiyekî lê vegerand û got, çûne bênin, lê hete çarîkekê encax bê. Hete çarîkekê! kir qîrîn M. Madelaine. Em çarîkekê rawestin wê mêrik bimre. Lê, hîn ciyê merivek bikeve bin erebê, wê bide pişta xwe û hilgêve hebû. Tenê di nîv deqê de meriv karibû mêrikê belengaz ji bîn erebê derxista. Kesek dixwaze pêc zêran qezenc bike?" Deng ji kesî derneket. "Deh zêran", got Madeleine. Merivên li dora wî çavên xwe pîs kirin, serê xwe bera ber xwe dan. Yekî ji wan bi dengekî sist: "Divê meriv xwe bipelixêne! - Heydê, ji nû ve dest pê kir Madeleine, bîst zêr!" Dîsan deng ji kesî nehat.

Dengek hat got, "Her kes dixwaze". Madlen li xwe zîvirî û wê gavê Javert naskir. Li hatinê ew nedîbû. Javert dom kir: "Lê qeweta kesî jî wan nagihêjê. Divê meriv gelekî bi hêz be da ku karibe erebeyek wiha li pişta xwe ke û rake." Rawestiya, paşê li M. Madeleine dinêrî, peyvên xwe diteqilandin û dest bi peyvê kir: "Mîrza Madeleine, tiştê tu dibêjî bi tenê merivekî ku ez wî nasdikim kare bike." Çavê wî bi Madeleine ve bû, lê zêde kir: "Girtiyek bû. - Ax! Madlen got. - Li Toulon."

Di wê navê de erebe jî hêdî hêdî bi erdê de diçû. Madeleine li dora xwe nêrî û got: "Wê gavê kesek naxwaze bîst zêrî qezenc bike û jiyana vî kalê reben rizgar bike?" Zilamekî ji wan xwe tev neda. Javert dest pê kir: Min ji te re got, merivek bi tenê dikare dewsa kirîko bigre. Ew jî ew girtiya ye."

Madeleine serê xwe rakir, çav li çavên kundikî yên Javert ket, li gundiyan nêrî, xemgîn bû û keniya. Paşê, bêy ku peyvek bi devê wî keve, çongên xwe dan erdê, û ket bin erebê.

Bîstekê bêdengiyek çê bû. Madeleine, xwe da bin barê giran ê bêhempa, du caran handa ku erebê rake. Merivên li dorê, bi zorê bêhna xwe girtin. Tekerên erebê hîn bi erdê de diçûn. Dora Madeleine bû, ew ê jî bipelixiyana.

Wê gavê dîtin ku ereba giran hêdî hêdî bilind dibe, nêviyê tekeran ji erdê derketibû. Dengekî ku dikir qîrîn bilind bû: "Ecele bikin! werin alîkariyê!" Madeleine cara dawîn hêl da xwe. Zilaman gişan destê xwe avêtin teker. Erebe bi bîst destî rabû. Kalê Fauchelevent rizgar bû.

Madeleine rabû. Cilên wî çiriya bûn û hemû bibûn bi toz. Kela her kesî tije girî bû. Mêrikê kal xwe avêtibû nigên wî û li ber xwedê digeriya.

Wî jî, bê ka bi çi zorê dilgeş xwiya dikir, û bê deng li Javert dinêrî.

Nigekî Fauchelevent şikestibû. Ezîz Madeleine ew bir nexweşxana ku ji karkerên xwe re çêkiribû. Dotira rojê, mêrikê yextiyar hezar frank li ser masa ber serê xwe dît, li gel van çend gotinên ezîz Madeleine: "Min erebe û hespê te kirîn." Erebe şikestibû û hesp jî miribû.

Fauchelevent baş bibû, lê nigê wî qop ma. M. Madeleine ew kir bexçevanê taxa Saint-Antoine li Parîsê.

*werger: Azad ŞATEHÎ

Sînem SEMEND

Mizgînî

Rojeke biharê ya xweş bû. Roj du bejin bilind dibû. Tavê dabû dest û baniyên ku ji dûr ve wek xalîçeyên rengîn xwiya dikirin. Aviya ku êvarê ketibû ser gul û sosinan hîn dibiriqî. kalekala kar û berxan, hoke hoka şivan û berxvanan ji gund dihat. Li perê gund, ji dûr ve dengê traktoran dihat. Bedîl û qîza wê Zînê vedigeriyane malê. Herdu jî di kolxozê de çêlekdoşên pêş bûn. Dê û qîz bi ken bi hev re diaxivîn û ber bi malê dihatin. Ji nişka ve nihêrtin ku kurê cîranê wan Mecîd wa ber bi wan direve û deke gazî:

- Xaltiya Bedîl, Zînê... mîzgîniya min... Selîm hatiye!

Gava dê û qîzê navê Selîm bihîstin, dinya wan ronahî bû. Ber bi malê bezîn. Zînê berî diya xwe giha malê, birê xwe hemêz kir, rammûsa û got:

-Birê min î şêrîn, perrên min, min çiqas bêriya te kiribû...

Wê digot û birê xwe radimûsa. selîm jî xwişka xwe radimûsa. Gava Bedîl gihîşte malê, kurê xwe hemêz kir, da ber dilê xwe. Ji şabûna hêsir ji çavên wê dibarîn. Paşê dê û kur li kêleka hev rûniştin. Xwişk û birayên Selîm lê civiyabûn û ji xwe re şa dibûn. Paşê wî ji diya xwe pirsî, got:

-Dayê, Tahir çawan e, ew dê kengê bê?

Diya wî got:

-Kurê min, wî ji min re nivîsî bû, ku dê îmtihanên xwe xelas bike û bê.

Di wê demê de çend cîran ji der de hatin, çavronahî dane Bedîlê û eniya Selîm maçî kirin. Ew hê rûneniştibûn, merivekî bejin bilind û beşerxweş ber bi wan ve hat. Yekî pirr kesirî bû. Serokê kolxozê Yûsivê Xeto bû, got:

Siba we bixêr! Çavên we bironî!

Paşê nêzîkî Selîm bû, çû eniya wî, qasekî li wî nihêrî, simbêlê xwe bada û got:

Maşele... Selîm maşele! Tu di nav du salan de çiqas hatî guhastin? Tu çiqas tijî bûyî, çiqas bedew bûyî, weleh Kawê te bibîne qet nas nake. Selîm sar bû, serê xwe kire ber xwe. Yûsiv lê nihêrî ku Selîm şerm dike, gotina xwe guherî û jê pirsî, got:

-Lê tu çawan awa zû hatî?

Yûsiv li hêviya bersiva wî bû. Selîm got:

-Hevalê Yûsiv, bi qerarê hikumetê pirr leşker ji wextê xwe zûtir vegeriyane mal. Yek ji wan jî ez im.

Wisan got û bi ken li Yûsiv nihêrî.

Bedîlê ku navê Kawê bihîst, bieşq li kurê xwe nihêrî û got:

-Erê, erê rast e, wele bibexşîne min ev yek ji bîr kiribû. Ez qurbana te û destgirtiya te bim, tu çira şerm dikî? Kawê qîzeke delal û bedew e, binamûs e... Heta niha hîn tu kesê gund negotiye wê ev şaşî kiriye.

Hîngê Yûsiv got:

-Erê welle, li ser bextê min Kawê qîzeke hêja ye, jîr e, nolî prîskê ye. Gava tê dest bi karê xwe dike, hewes û heşmetkariya meriv pêra tê. Ew dê wek çêlekdoşa pêşîn bi Zînê re here Moskovayê.

Gava Selîm navê Zînê bihîst, pêre pêre li xwişka xwe vegeriya û gotê:

-Xwişka min a delal, ez bi destanên te zaf kêfxweş dibûm.

Wan wisan bi hev re xeberdan dikir, Bedîlê hahake texte rast kir, kas tijî kirin. Yûsiv li xelkê dinihêrî û got:

-Ez vê kasê ji eşqa mala we vedixwim, berî herkesî ji eşqa xwişka Bedîlê; ya ku deh zaro terbiye kirine. Deh zaro ne tiştekî henek e, meriv xwedî bike, mezin bike û hikumeta Sovyetê zaf rast gotiye, ku navê wê daniye "Diya Mêrxasan". Yûsiv kasa xwe bi ser xwe dakir, xatir ji wan xwest û derket, lê hema ji ber derî vegeriya û gote Selîm:

-Selîm, sibê were cem min da ez traktora te dîsan teslîmî te bikim. Selîm şa bû û ji serokê kolxozê re sipas kir.

Selîm wê rojê hete êvarê deqeyekê ji malê derneket. Lew meriv û pismamên wî dihatine cem; yek radibû yek rûdinişt.

Selîm êvarê dereng raza. Lê gelo ew raza? Na, ew di nav ciyê xwe de difikiriî. Ew difikirî, ku ew dê dîsan li ser traktora xwe bixebite û di derheqê Kawê de difikirî. Ew şa dibû, bêsebir bû, li benda şeveqê bû.

Ew bi vî awayî heta berbanga sibê hişyar ma. Lê xewa berbangê lê zor kir, çavên wî yên reş giran bûn, hatine girtin. Lê piştî saetekê ew carekek mayîn hişyar bû. Wî li derve nihêrî û dilê wî ji şabûnê lêxist. Gava texmîn kir, ku êdî sibe ye, rabû kincên xwe li xwe kir; pêşgîr û sabûn hilda çû ser kaniyê. Gava ew derketibû derve kesek tunebû, lê bi rê de qîz û bûkên gund rastî wî dihatin, ji kaniyê dihatin. Wî çavên xwe li Kawê digerand.

Ew çû li ber kaniyê rûniştî, destên xwe bi ava sar şûşt. Paşê hinek ava sar vexwar. Di wê demê de bû xişexişa çayirê, dengê lingan ji piştî wî ve hat. Li piştî xwe zîvirî, bû mîna risas, reşeşevî bi ber çavên wî ve hat; lin lê sist bûn, dest lê lerizîn. Qîzeke delal, Kawêya bejinzirav û çavreş ber bi wî dihat. Guliyên dirêj kiribû du kit û mîna marên reş bi navmilê nazik de berda bû. Ew bi deng bi hevalê xwe re dikeniya. Diranên qerqaş nolî sedef dihatine kivşê. Te dê bigota gul û nûr lê dibarin. Gava ew nêzîkî kaniyê bûn, wê Selîm dît û kire îskînî, di cîh de ma. Gava Selîm ev yek dît ber bi wê çû û bi destê wê girt...

XAÇEPIRS

Çeperast;
1-Cûrekî alkolê ku ji şîre ya tirî çêdibe.../Lîwa (Qeza) Diyarbekir ku demekê paytextê dewleta Merwaniyan bû. 2- Li bakûrê Kurdistanê navê çiyayekî.../Tîpa (k) bê serî dibe Ketxuda, berpirsê gund (berevajî). 3-Necar, dartraş.../Tîpa (r) bê dawiya wê dibe sifet û şiklê îdare kirina dewletê (berevajî). 4- Dîwana pîrmenda (berevajî).../Liyan (berevajî). 5- Cihê zad (tene) hêranê. 6- Sembola elemeta zîv.../Pevyva pêşiya "...ê werê li koke.", leblebî jê çêdibe.../Teweg, sewze pê ve şîn tê. 7- Parêzgerê rezê tirî.../Hewş (berevajî) 8- Zindî nebes.../Skeft (berevajî 9- Tevlîhev, xileport, anaşî (berevajî).../Tîpa (z) bê dawiyê dibe zû zûka.

Serejêr:
1- Nexweşiyek ruhî-psîkolojîk, melankolîk. 2- Tîpa (s) bê dawiyê ji kesê-peyayê neqenc, bêhisyet re tê gotin (berevajî).../Li parzemîna Afrîqa ye û paytextê wê Lîbrevîlle. 3-Hogir.../Tîpa (l) bê dawiyê dibe navê peyayê ku di qerf-kenokên Lazan de pir derbas dibe. 4- Hêt.../Celebekî qumaşê ji hiriyê (berevajî). 5-Cûrekî gundor, petêxan e.../Notayek muzîkê. 6-Drûn pê dibe, navê nexweşiyekê (berevajî).../Tîpa (a) bê dawiyê dibe perê Bulxaran (berevajî). 7- Navlêkek sporê ye, qal (berevajî). 8- Navê bajarekî li rojavayê Kurdistanê. 9- Navê malbata şairekî klasîk ê Kurd (berevajî).../Cînavek ne tewandî.../Notayek, sembola elementa Lantanê ye. 10- Hêwir (berevajî).../Fire, loş (berevajî)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1				■						
2							■			
3						■				
4							■			
5		■		■		■			■	
6			■				■			
7						■				■
8	■				■				■	
9								■		
10	■						■			

Bersiva hejmara bûrî

Çeperast:
1- Osman Sebrî. 2-Pers.../Edeb. 3- Ok.../Êrxat. 4- Rojî.../At.../Alî. 6-Oslo. 7- Noel.../Robar. 8- În.../Hêz.../Ew. 9- Sefar.../Olta. 10- Trên.../Ela.

Serejêr:
1- Oportonîst. 2- Seko.../Soner. 3- Mr.../Jale.../Fê. 4- Asê.../Solhan. 5- Rak.../Er. 6- Sext.../Arz. 7- Eda.../Alo.../Ol. 8- Betal.../Bela. 9- Rb.../Loqawt. 10- Kîper.../Af.

Ressam Fevzi Bilge tablolarına, Kürt halkının acısını, sevincini ve direnişini nakış nakış işliyor

Sevincin ve direncin renkleri

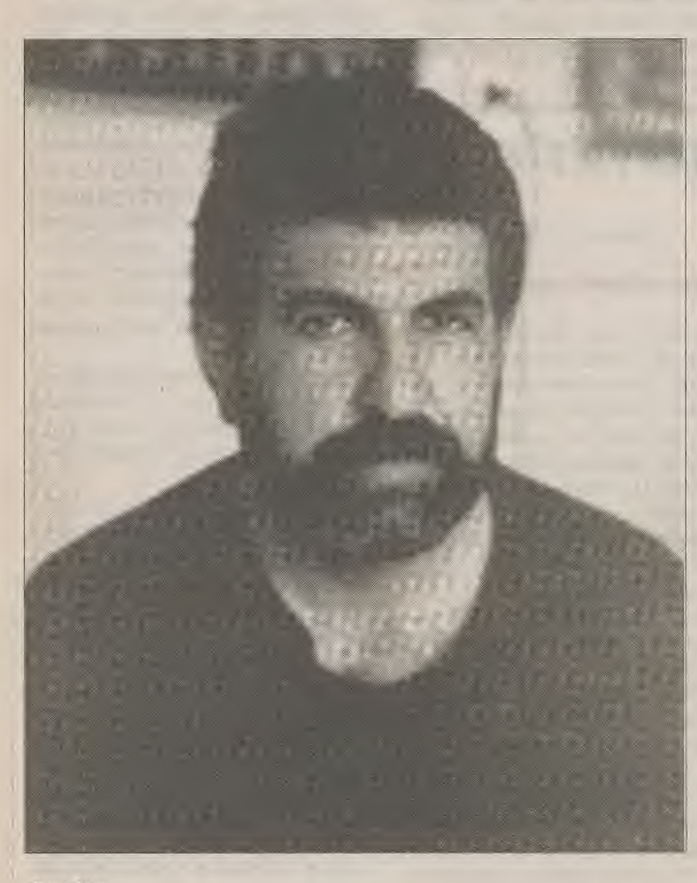

Fevzi Bilge

Mamoste CEMİL

Sanata, halkının kendi özgülünde ürettiği estetik yaşantısının değerlerine özel bir sevgi duyarak ilgi duydu.

Her Kürt çocuğu gibi, anadilinin ürettiği masallardan, fıkralardan, deyimlerden, atasözlerinden ve binlerce halk türküsünden edindiği haz ve coşkuyla halkının kültürüne bağlılık duyarak büyüdü.

Toplumsal gelişmenin tüm handikaplarına rağmen Kürtler, akademik düzeyde bir sanat tarihleri olmasa da sanatı yaşamlarında somutlaştırmışlardır.

Kürtler türküsüyle, masalıyla, nakışıyla, şiiriyle karınlarını doyurup; rengiyle, ezgisiyle, zihinsel eğilimleriyle yaşadıkları doğayı bir tuval, bir sahne, bir çalgı gibi kullanmışlardır.

Fevzi Bilge, diğer çocuklar gibi büyük adam olma ereğiyle üniversitede okutuldu. Memur olacaktı; memur oldu mu, artık onun için kaygı duymaya da gerek kalmayacaktı.

Fevzi Bilge memur olmuştu, ama adam olamamıştı!

Çünkü o, memuriyete daha başlamadan, diplomasını farelere yem olarak vermiş, kendisini, çoluk çocuk işi olan resim yapmaya adamıştı. Üstüne üstlük resimlerinde Kürt motiflerini işliyordu. Bu da yetmiyormuş gibi, resim yaparak Kürt halkı adına, sözüm ona mücadele ediyordu.

Biz biliyoruz ki Fevzi Bilge milli bir sanatçıdır. Yani O, bir ulusun kanını, canını, etini, kemiğini resim yapıp çerçeveye asıyor.

İnsan nasıl milli bir sanatçı olur, diye de yola çıkmadı; O, halkını nasıl çok yaşatabilirim diye yola çıkarak milli sanatçı oldu.

Fevzi Bilge'nin resim serüveni halkının yeniden kendini insanlık adına ürettiği, acının uzun ve labirentli imbiklerden geçtiği koşullardaki bilinçle başladı.

Fevzi Bilge ilk olarak hep türküleri, dansları çizdi. Halk danslarımızın büyülü ezgileriyle yaratılmış bir yazgının ruhunu tuvale akıtmaya çalıştı.

Seçilmiş bir renkten, bir çizgiden, bir okuldan ve de bir öğretiden başlamamıştı o.

O, folklorun ve halkının çarpışa çarpışa ürettiği öğretinin, rengin ve çizginin içinde, boyanın ve fırçanın eriği içinde tuvale aktı. Kendisi de halkıyla birlikte boya olmuş, fırça olmuş ve de sonunda resim olmuştu.

Hüznün, sevincin ve direncin bir damla suda kesiştiği ve kendisini ezgilere vuran boyaların, fırçaların, tuvallerin insanlaşmasıdır o.

Daha sonra Kürt kadınlarını çizmeye başladı. Ve Kürt ülkesi, kendisini kadınıyla anlattı . Her saç örgüsü, her takı ve her giysi ayrı bir bakış, ayrı bir dil, ayrı bir tutku olmuştu.

Derken çocuklar dillendi tuvallerde; dikenli çelik tellerin kırmızı yanakları ısırıp, çocuk özgürlüğünü param parça ettiği koca ulus, tıpkı çocuklardaki gözyaşları gibi izledi, fırçaların boya içindeki serüvenini.

Derken spatula tekniği, suluboya, kolaj ve diğer çizim dilleri yer yer kadın, çocuk, savaş, açlık oldular; yer yer milyonlarca dilin, sevginin, doğanın adına bir toprak parçası, toz zerreciği ve de ışık parçası oldular.

Fevzi Bilge'nin ürettiği tablolardaki kişilikler, artık ölümsüzlüğe ermiş güzellik ve insanlık onurunun savaşçıları olarak bugünden sonsuzluğa dek aramızdalar.

Ben susuyorum. "Şino", "Derwêş" ve "Nerinên Tuj" konuşacak şimdi.

Şino, ben kimim, ben de ne buluyor, ne görüyorsunuz diye bir soruyla başlıyor ve sorusuna yanıt almadan, kendini yine kendisi tanıtıyor. Ben bir Kürt çocuğuyum. Biz Kürt çocukları, köylüsü, şehirlisi, yoksulu ve ağa çocuğu farklı değiliz birbirimizden.

Biz daha doğmadan, anamız nazar boncuğumuzu, babamız saçlarımız için makası hazır eder. Yüreklerindeki korku, gözlerine, ellerine sinmiştir. Bilirler ki çoğumuz doğum sırasında ölür. Kurtulanlarımızı da nice hastalıklar sarar. Ama yine de ölmememiz için renkli muskalar yaptırırlar bize. Her yediğimiz lokma okunmuştur mutlaka. Yani işin aslı, tanrı izin verirse yaşıyoruz. Biz Kürt çocukları büyümeyelim diye kanunlar çıkarılmış sanki. Bunlara rağmen, ben Şino ve diğer Kürt çocukları, gördüğünüz gibi, yaşam doluyuz.

Fevzi Bilge, "Nerinên Tuj" adını yakıştırdı bana. Ben Kürtlerin ülkesiyim. Ben Kürt doğasıyım.

Her türkünün ezgisinde, her şirin sözlerinde ve her dansın, her kavganın, her hazın kaynağında ben varım. Kürt tarihinin kendisiyim. Hiç bir kaya, hiç bir tümsek yoktur ki uğrunda destansı bir kavga yaşanmamış olsun. Ve eşildiğinde akan bir kan ırmağı bulunmasın. Ben ki, insanlığın onur tarihine nice uygarlıklar armağan etmişim, ama ne yazık ki uygarlıklar, bana kıyarak varmışlar menzile. Ana etiyim ben, teknolojilerin çelik dişlerinde çiğnenen, Bombalarla, uçaklarla, kimyasal ölümlerle tüketilmekteyim ki, uygarlıklar adına balolar düzenlenebilsin; uygarlıklar adına kadehlerde kızıl kanlar içilsin.

Ben "Nerinên Tuj"; Bana iyi bakın, göreceksiniz bir fırçanın izinden ya da boyaların renginden çok ötede bir şeydir. Ben, ruhunuzun derinliklerindeki kararlı Kürdüm. Ben, ruhunuza sinmiş toprağınızın kokusuyum. Ben yazgısında ölüm olmayan, onurlu insan tohumuyum. Elimdeki tef, düğün tefine benzese de o değil. Danslara, türkülere ritim tutana benzese de o değil. Kapı kapı dolaşarak dil alıp dil verene benzese de, o da değil.

O tef, tarihin ritmini tutan teftir. Tarihsel adımların sesini iletir dosta düşmana. Yürüyen dağın taşın, coşan nehir sularının öfkelenen fırtınaların, savaşa savaşa açan güzelliklerin ölçüsünü çalar elimdeki tef.

Bilir misiniz bilmem! Eskiden bizde cenaze törenlerinde de çalınırdı bu tef. Çünkü halkımız ölüme hiç inanmayan bir halktı. Bu yüzden yas bilmeyen bir tarihin insanlarıyız biz.

Elbet birileri bize yası yakıştırmaya çalıştı. Ama biz tefimizle tüm uykulardan uyanmayı başarabildik.

Şimdi ben Derwêş bile, tefi çalamıyorum. O beni çalıyor, üstelik ölüm ötesinden gelen direncin tutkusuyla.

Toprak tefi çalıyor; o da beni, ben de sizi çalıyorum şimdi. Kaldırıp başınızı önce Şino'ya, sonra Nerinên Tuj'a ve de en son bana bakın; gördüğüm kadarıyla tefin aynasının ta ortasındasınız. Siz tefi, tef sizi çalıyor.

Tarih, ölüm ötesinden tefin ritmini çoktan tutmuş...

'Birgün bütün acılar eskiyecek'

Özgün E. BULUT

"Aynı nehirde iki kez yıkanılmaz" demiş Heraklit. Bu soylu söz, hareketin ve değişimin sürekliliğini vurgulamaktadır. Sürekli değişimi ve yenilenmeyi anlatmaktadır. Şiir cephesinde Heraklit'in bu sözünü değiştirmek istiyorum biraz. Aynı nehirde birkaç kez yıkanılmalıdır diyorum. Peki niçin? Çünkü yüzümüzü döndüğümüz her tarafta gözlerimiz infazlara, kana, ölüme ve acıya değiyorsa aynı nehirde temizlenmek için yıkanmayı denemek zorundayız. Arkadaş Z. Özger'in "Birgün nasılsa bütün acılar eskiyecek" dizesini yaşatabileceğimiz aydınlık günlere ulaşmak için, aynı nehire iki kez de, üç kez de girmek gerekiyor.

Şiir, şairin gözlem ve tanıklıklarına düşgücü zenginliğinin katılımıyla ortaya çıkar. Şair, şiirle arasındaki bu savaşta aynı nehirde yüzebilme büyüklüğünü gösterebilmeli ve Ahmed Arif gibi kavgasını sahiplenmelidir.

"Ve ben şairim
Namus işçisiyim yani
Yürek işçisi
Korkusuz, pazarlıksız, kül elenmişim"

Kirli savaşların dünya üzerinde kan göletleri meydana getirdiği sıcak günleri yaşıyoruz. Küreselleşmenin allak bullak ettiği coğrafyada, halkların kavgalarına tanık oluyoruz. Bu kavgalarda akan kardeş kanının durması için şaire büyük görev düştüğüne inanıyorum.

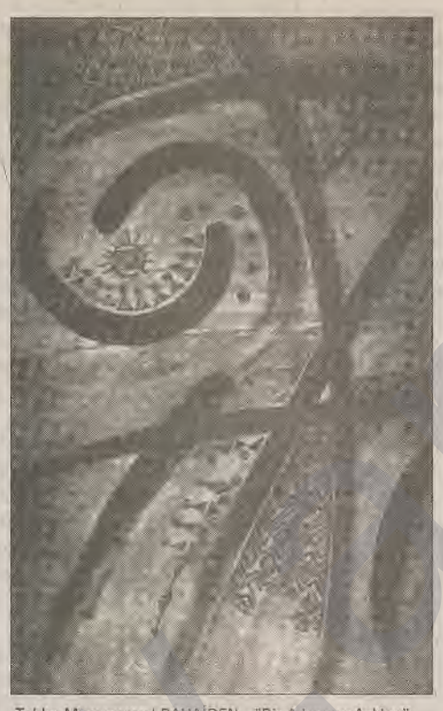

Tablo: Mumammad BAHAİDEN - "Bir Adam ve Aşkları"

Şair ne zaman ki savaşan tarafların arasına dikilecek olan barış anıtının temelini imgeleriyle örerse, işte o zaman büyüklüğünü gösterir. Büyük şair, kendini nehirin akıntısına bırakmadan, inatla kulaç atıp ve en olumsuz toplumsal koşullarda bile halkı için yazarsa, büyüktür.

Büyük şair, "ekmek ve serap" isteyendir.

"Ne kitaplar beni ağulasın diye yazdım,
Ne de zambak peşinde koşan;
Acemi çaylaklar için,
Ayı ve suyu dileyen
Basit kişiler için yazdım:
Düzen isteyen, ekmek ve serep isteyen (...)
Halk için yazdım' diyen, Pablo Neruda'dır.

Neruda'yı bir başka evrensel şair yantlıyor. Yerini, kimliğini ve sesini haykıran bu şair Nazım Hikmet'ten başkası değildir. Nazım;

"ben(...),
topraktan, ateşten ve demirden
hayatı yaratanların şairiyim" der ve Neruda'nın safında yerini alır.

Güle bakıldığında, dikenine bez parçası takılmışsa ve o parçanın üzerine kan damlamışsa, kan gencecik bir bedenin tenine uzanıyorsa; şairin imgesi o bedenin büyüyen çığlığı olmalıdır. Şiirler giderek özgürlüğün mavi kıyılarında bir volkan gibi patlamalıdır. Son sözü, Filistin'li şair Samih El Kasım'a bırakıyorum:

"Bir şairden başka birşey değildim,
yüzyıllar boyunca
tanrıdan medet uman
Oysa şimdi ben
bir volkanım,
yirminci yüzyılda..
Patlayan bir volkan".

'Biz ölmeyiz'

Vecdi ERBAY

Doğan Öz, siyasal olayları yakından izleyenlerce bilinen bir isim. 24 Mart 1978'de Ankara'da kendisine kurulan bir pusuda vurulmuştu. Katili İbrahim Çiftçi dört kez idamla yargılandı, yedi yıl cezaevinde yattı ve 25 Haziran 1985 yılında beraat etti. Ankara 1 No'lu Askeri Mahkemesi'nin beraat kararı şöyleydi: 'Dava dosyasında bulunan tüm delillerin tahlil ve değerlendirilmesi sonucu sanık İbrahim Çiftçi'nin maktül Doğan Öz'ü taammüden öldürdüğü kanaatine varılmıştır. Askeri Yargıtay Daireler Kurulu kararları askeri mahkemeleri bağladığından mahkememiz eski kararında direnememiştir. Bu hukuki zorunluluk nedeniyle İbrahim Çiftçi'nin beraatine karar verilmiştir.'

Susurluk'taki trafik kazasından sonra İbrahim Çiftçi'nin adı yeniden gündeme geldi. Bu kez kazada ölen eski arkadaşı, Bahçelievler'de öldürülen 7 TİP'li gencin öldürülmesi davasında beraber yargılandığı Abdullah Çatlı'yı savunuyordu televizyon ekranlarında.

Doğan Öz, demokrat bir savcıydı. İnsan sevgisiyle dolu yüreğinin sesini her türlü kağıda yansıtan bir şair. Şairliği pek bilinmese de, şairliği savcılığının gölgesinde kalsa da o bir şairdi. 'Biz Ölmeyiz' adlı şiir kitabının önsözünde M. Erdost şiirini değerlendirdikten sonra vurulma nedenlerini de şiirinde arıyor. "Ve O niçin bir 24 Mart sabahı pusuya düşürüldü, niçin acımasızca vuruldu? Bütün bunların en sağlıklı yanıtını da bu şiirlerde bulmak olanaklı."

Yaşamının hiçbir döneminde halktan kopmayan Doğan Öz , halkın gerçeğini yakından izleme olanağı buldu. Acılarına, yoksulluklarına tanıklık etti. Bu tanıklığın şiiridir de denilebilir Doğan Öz'ün şiiri için. İsimsiz ve tarihsiz bir şiirinde şu dizeler yer alıyor: "Bir filiz sürdü bir yar çöktü sonra/yumruk yumruk kalktı güneşe eller/sarstı aldı bizi cüzamlı uyuşukluktan/kadıncıkları, adamları, makinaları duyduk/kinlendik kendimize ve de solucan sanata".

Çalıştığı her kentten izlenim bulmak olası Doğan Öz'ün şiirinde. Bu kentlerin çokça yoksulu vardır elbette, çokça emekçisi tarlada, fabrikada: "Günaydın işçi dost/ yürüdüğün yol/açılıyor//Günaydın köylü dost/bir şarkıdır/pulluktan dökülen toprak.

Afyonlu olan Doğan Öz, Kürtleri belki ilk kez Kürdistan'da çalıştığı yıllarada tanır. Şiirlerinde sevgiyle söz eder o coğrafyadan ve o coğrafyanın insanından. Şu dizeler egemen ideolojiye isyan niteleği taşımıyor mu? "Tunceli'de Ağrı'da Bitlis'te Muş'ta/ dinleyerek dolaştınız mı bilmem/ ben sıladayım oralarda/ ama kör etmişler gözlerimi, çamurlamışlar yüreğimi.

Doğan Öz

Bir başka şiirinde de Kürtlere yakınlığını, acısına ortaklığını şu dizelerle dile getirir: "ve kimisesizliğe yürüyen kürdoğlu/ yiğitoğlu kürdoğlu/ kardaş çocuğu." Bu dizeler bile O'nun faşistler tarafından vurulması için yeterlidir herhalde.

Doğan Öz, cinayetlerle susturulmaya, yok edilmeye çalışılan aydınlardan sadece bir tanesidir. O'nun ve öldürülen diğer aydınların mücadelesi şiirlerinde yaşıyor. Ne diyordu bir şiirinde: "dostlar biz ölmeyiz savaşta/ yarının doğması bizden yana"

BİZ ÖLMEYİZ
Doğan ÖZ
Toplumsal Dönüşüm Yayınları

PIRPIRIM — MUSTAFA GAZİ

Aci Xeber! Homoxıyarın intıxari.

Qıti, bostandan zebze bazarına warınca, önce sırıtı û ardından da qırıti. Qırıtan qıtının halına baxa baxa qehrolan reber xıyar, bûnalıma girıp önce sapıti û daha sonra da xıyarlıxtan istifa êdıp domatêzleşmaxa qarar vêri. Domatêzleşen xıyarın xıyar oxli xıyar aqrabaları, domatêzleşıp homoxıyara dönışen xıyari, mehkeme qûrıp yarxıliyarax çegırdeksız bıraxtırma cezasına çarptıri. Bûnın uzerine sinir qırizi gêçıren homoxıyar, kendını yêşil renk qırawatiynan Xımxım Erbo'nın hemamının tawanına asarax intixar êdi.

Tarih'ten bi cıxara yapraxi: Sene 2096.

Denız qabardi û gemi batti.. hammaa...!

Ruha'li Apo'dan qıcıx alan, Apo ismıne qafayi taxan Romistan İmparatori VII. Evdılmaraz Efendi Hezretleri, bi ferman çıxararax, melmekette ismi Apo olan kim warsa, hepsının ismınınmehmequzi olarax degıştırılmesını û Al Qapon, Apolet, Apolitik, Axtapot, Japon, Qaporta, Rapor û bû gibi isımlerde bûlınan Apo kelimesının derhal ûçırılmasını emrêtti.

Romistan VII. Evdılmaraz'ın Apo ismıne qafayi taxmasına hêrslenen û ardından da hêrsıne isot yêdırıp xeste duşen Ruha'li Apo, "Hele bi eyileşeyım, ondan sonradunyanın qaç quncık oldıxını û o quncıklerde kimlerın başına neler û neler getırdırdıxımi ona gösterecaxam!" diyeraxençer ekibiynen qılıç-qalqa ekibi arasında ögumizdeki gunlerde duzenlenecax olan yarışmanın vêrmiş oldi.

Geymaidler

Geyik denilince aklıma Ala Geyik ve genellikle bulmacalarda soldan sağa üç harfli sorunun cevabı olan Ren geyiği geliyor. Bir de Geymaidler var. Bu geyik türü sol gazetelerin teknik servislerinde yaşar ve meteliğe roket atan bir türdür. Çoğunlukla Pastırmaistan kökenli vatandaşlarımızın göstermiş olduğu tipik Kayserojen rekasiyonlara sahiptirler. Karadeniz fıkralarına gülmeyip, aksine ağladıklarına sık sık rastlanır. Türünün hormonal yapısından olsa gerek, toplumun anasının ağladığı günlerde bile katıla katıla güldükleri görülmüştür. Çok garip merakları vardır. Örneğin, durup dururken Butros Gali'nin çiğ köfte sevip sevmediğini öğrenmek için PİYAR-GALLUP'a araştırma yaptığı söylentiler arasında.

Bu geyiklerin çok ve mega ilginç bir faşizm anlayışları vardır. Büyük bir ihtimalle, ünlü kominist yazar Dimitrov'un yaşayan tek temsilcileri. Geçtiğimiz ay, kamuoyununun gündemini bir hayli işgal eden "Yeni Dünya Düzeni" haberini okuyucularımız hatırlayacaklardır. Dergimizin imtiyaz sahibi Mustafa Gazi'nin açığa çıkardığı bu olay, son günlerde kamuoyunun gündeminden düşmeyen "Çete" olayından daha gürültülü olmuştu. Sözkonusu haberde Geymaidlerin, işçi sınıfı adına YDD'yi C-4'le havaya uçurmak için gerekli çalışmaları yaptıkları ve geri sayımın başladığı yazılmıştı. Ancak Mustafa Gazi'nin, "YDD soyut bir varlıktır. Kapitalizmin geceyarısında ortaya çıkmış bir sistem eniğidir" açıklamasından sonra, felaket bir şekilde üzülerek planlarından vazgeçtiklerini açıklamışlardı. Fakat ismini gizli tuttuğumuz bir haber kaynağı, Geymaidlerin yeni eylem planında "5 Nisan Kararları"na suikastte bulunacaklarına dair. Papağanları kıskandıracak bir ezbere anlayışına sahiptirler. Bütün halk türkülerini ezbere bildikleri bize gelen bilgiler arasında. Fakat, hergangi birinin bugüne kadar "sanatçı" ünvanına sahip olduğu görülmedi. Ama, birçoğunun "işadamı" ve "işkadını" ünvanı aldıkları biliniyor. Geymaidlerin yaşadıkları tropikal teknik servislerde, gazetecilerin binbir güçlükle yazmış olduğu haber ve makalelere ilginç sabotajlar düzenledikleri, birçok kez istihbarat örgütleri tarafından açığa çıkartılmıştır. Uzmanlar, bu ilginç sabotajların, teknik servis lafının gizli servis lafıyla karıştırılmasından kaynaklandığını düşünüyor.

5 yıl gibi uzun hava bir süre Geymaidler üzerinde çalışan Erciyes Üniversitesi'nden bir grup bilimadamı yaptıkları basın toplantısında, bu canlı türünün her geçen gün azaldığını ve önlem alınmadığı taktirde soylarının tükeneceğini açıklamışlardı.

Olay üzerine harekete geçen muhalefet partileri, Geymaidlerin de Kelaynaklarla beraber korunma altına alınmaları için, hükümete yazılı bir önerge verdikleri gelen haberler arasında.

Konuyla ilgili görüşlerine başvurduğumuz bir grup gazeteci (isimleri bizde saklı); prensip olarak, hiçbir canlının tükenmesinden yana olmadıklarını, ancak bilindiği gibi Geymaidlerin gazetelerin teknik servislerinde yaşamalarından dolayı kendilerine çok büyük problem yarattıklarını, bu duruma çok da üzülmediklerini, üzülerek belirttiler.

Nesimi ADAY
PHA-Pırpırım Haber Ajansı

Diyarbakır Halk Oyuncuları perdelerini 8 Aralıkta açıyor

Şehir Tiyatrosu'nun kapatılmasından sonra seyircinin desteğini alan Halk Oyuncuları iki ayrı oyunla tiyatroseverlerle buluşuyor. Orhan Asena'nın "Öç", İrlandalı yazar L. A. Gregory'nin de "Ay Doğarken" isimli oyunlarını sahneliyor. "Öç" oyununun rejisini M. Emin Yalçınkaya yapıyor, Şahabettin Dağ, Uğur Akmeşe ve Vural Tantekin oynuyor. "Ay Doğarken" i ise, M. Sait Alparslan sahneye koyuyor. Oyunda Bülent Altun, Emin Yalçınkaya, Uğur Akmeşe ve M. Sait Alparslan rol alıyor.

Halk Oyuncuları, kendilerinin yeni bir ekip olarak algılanabileceğini fakat köklerinin tiyatro tarihinin derinliklerinde bulunduğunu ifade edip şöyle diyorlar: "Biz, özellikle Şehir Tiyatrosu'nun seçilmişler tarafından kapatılmasından sonra seyircilerimizle çok daha yoğun bir ilişki içine girdiğimizi görüyor ve bundan dolayı kendimizi (tanıtma amacıyla) fazla anlatmaya gerek duymuyoruz. Şehir Tiyatrosu'nun kapatılması ve Tiyatro Anadolu pratiği süresince bu yakınlaşmayı doruk noktasına dek yaşadık. Ve diyoruz ki; şimdi sıra, halkın ve seyircilerimizin verdiği desteğin hakkını vermededir."

NE YAPMALI

F. DOĞAN

Son 20 yıldır Dünya sosyalist hareketi emperyalist burjuvaziye karşı saldırı pozisyonundan savunma pozisyonuna girerek kendi çöküşünü hazırlamış ve bunun sonuçları olarak sosyalist sistemi oluşturan doğu bloku ülkelerde geri dönüşler peş peşe yaşanmış ve bu çöküşlerin etkisiyle dünyadaki sol da bu çöküş ve bunalımdan paylarını alarak uzun süre sosyalizmi sorgulamış ve hala da bu tartışmaların devam edeceğine benziyor.

Şimdi burada bizim sol neydi, ne olması gerekir. Ne olarak sorunlarını cevap bulmaya ve biraz meseleyi ilk etapta ana başlıklar şeklinde özet olarak yazmaya çalışacağım ileriki yazılarıda konuları daha detaylı açacağım.

Bu oluşuma (PYSK) ön yargısız yaklaşımda öncellikle dikkatleri şu nokta üzerinde toplamak lazım geldiğine inanıyorum. Sosyalist birliği oluşturan güçler, ülkemizde olumlu olumsuz bütün gelişmelerde rol oynamış. Kürdistan ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesinde inkar edilemeyecek katkıları olmuş zaman zaman istenilen düzeyde olmasada rolleri kimse tarafından yadsınamaz.

Söz konusu ettiğimiz, sorunlar ana temeli bu yapıyı oluşturan güçlerin geçmişte ülkemizdeki siyasal yelpazede ayrı duruşları ve ayrı durtuşun zaman zaman Dünya ve bölgemizdeki denge gelişmelere göre günü birlik politikalarla, kendilerine yön vermelerinden kaynaklanan bir takım sorunların, Kürdistan ulusal ve toplumsal, kurtuluş mücadelesinin yüksek çıkarlarının önüne koyuluşundan kaynaklanan sorunlardı.

Son 150 senedir Kürt halkının tarihi isyan ve başkaldırılarla doludur her nedense kimse bu savaşımın istenilen sonuca varmamasının asıl nedenlerini tam anlamıyla tesbit edememiştir. evet bu isyanların ve başkaldırıların başarıya ulaşmamış olmasının birinci sebebi ulusal ve toplumsal birliğin sağlanmayışındansa diğer ve en az birincisi kadar önemli olan Kürt halkının bağımsızlık ve sosyalizm savaşımını ve kesintisiz götürebilecek modern anlamda bir örgütlülükten yoksun oluşundan kaynaklanan sorunlardır.

İşte tamda burada ülkemiz solu üzerine düşen görevi yerine getirerek sosyalistlerin dağınıklığına son verip solu ülkemizde maddi güç haline getirerek tarihi sorumluluğunu yerine getirmiştir.

Bu anlamda önceki (Hewkari UDG Tevger)bir çok birlik denemelerinden dersler çıkararak bakıldığı zaman, daha ileri bir adım olduğu rahatlıkla söylenebilir.

Kimi çevrelerle birliğin geç kalmışlığı sorusu buna ilk etapta evet cevabı verilebilir. Ama madalyonun öbür yüzüne bakıldığı zaman hayır cevabı daha ağır basıyor. Dünyadaki son 10-15 yılık gelişmelere katıldığı zaman ülkemizdeki siyasal duruşun hiçte abartılacak (dağınıklığı) bir durum olmadığı çok rahatlıkla görülecektir..

Doğu bloku olarak bildiğimiz sosyalist sistemin hiç kimsenin hayal edemiyecek tarzda çözülmesi ve buna parelel geriye dönüşlerin yaşanması emperyalizmi yeryüzünde biran dahi için olsa rakipsiz kalması her alanda olduğu gibi ezilen halkları ideolojik alanlarda toplu tuttu ve görecelide olsa sağ ideolojinin rüzgarları ülkemizde de daha önce olan ayakları vasıtasıyla (farklı renklerdeki PKK-PSK etkisini buldu. Bazı ülkelerdeki sol geçmiş, deney ve tecrübelerden yararlanarak ayakta kalmayı başarırken, bazılarıda Türkiye solu gibi buzlu tuz olmaktan kurtulmadılar." Bu ülkemizin kurtuluşunun aleyhine bir gelişmedir" Şimdi burada en can alıcı soru ülkemiz solu ne yaptı bu sınavdan yani burjuvazinin ideolojın politik ekonomik kültürel bilgenin tümünün en koyu gerici rejimlerle çevrili bir bölgede faturası yani ödenen bedel, ağır olmakla beraber bu sınavdan başarıyla çıkmıştır. Vede en önemlisi ulusal toplumsal kurtuluşumuzun bütün dinamiklerini harekete geçirici proğramla ortaya çıkması ve buna uygun adımlar atması onun doğru yolda loduğunun ispatıdır.

bu gelişmeler dünden bugüne olan, olacak gelişmeler değı. Dünya ve bölgemizdeki gelişmelerin ülkemizdeki doğal sonuçlarıdır.Yakın geçmişte dünya solunun geçicide olsa sağa sola savrulması ve bu olumsuz rüzgara göre yelken açan gelişmeler yaşanması (Bu güçler her dönemde böylesi rollerini acemice oynamışlar)gelinen aşamada sosyalizimin ezilen ve sömürülenlerin tekrar biricik kurtuluş umudu olması Doğu bloku ülkelerde sol partilerin seçimle iktidara gelmeleri Batı Avrupa'da benzer gelişmelerin yaşanması bir tesadüf olmadığı ülkemizdeki sosyalist göçlerin birleşik bir partide tek vücut bulmasının bu döneme denk gelmesi yukarıda sıralamaya çalıştığımız gelişmelerin doğal sonucu olarak alınmalıdır.

Kürdistan devrim dinamiklerinin böylesi bir sonuca gebe ve hazır olması gelişmelerde belirleyici rol oynamıştır.

Bu arada dönem solun kendi içinde netleşmesini ve iki ayağı üzerinde durmasını vede daha önemlisi Kürt halkının eline devrim demokrasi mücadelesinde önemli bir mevzi olmuş. Solu savunma pozisyonundan saldırı pozisyonuna koymuştur.

Ülkemizdeki bir çok birlik denemelerine bakıldığı zaman (Hevkari- UDG-Tevger) PYSK'nin Kürt halkının beklentilerine cevap verdiği rahatlıkla söylenilebilir.

Kuşkusuz bazı sorunların hala yaşandığı görülmektedir. Buda yıllarca farklı gelen geleneklerden gelen kadroların birbirine kaynaşma ve tanıma sancılarından kaynaklandığı görülebilir.Görünen sancıların en önemlisi proğramda, strateji ve taktiklerde netlik ve birlik sağlanmış olmakla beraber propaganda da birliğin seğlanmadığı hala görülmektedir.Örneğin bağımsız demokratik sosyalist Kürdistan meselesinde tabandan farklı sesler çıkması partiyi olumsuz etkilediğini, kitleler nezdinde rahatlıkla fark edilebilir.

Devrimimizin asıl ve tali müttefikleri konusunda tabandan farklı seslerin gelmesi yeni propaganda birliğinin olmayışı kitlelerde derin tahribatlara yol açtığı görülmektedir. Ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelemizin sosyalist bir perspektif alemi yoksa geleneksel sağ yaklaşımları sorusu ülkemizdeki bunca acı deneyime rağmen hala kat etmemiz gereken çok yol olduğunu gösteriyor.

Bundan yola çıkarak Kürt devrimine sosyalist bir perspektifle yaklaşmamız ve mevcut kadroların yanında yeni örgütlü kadroların ve örgütlülüğün dışındaki kadrolarında enerji ve yeteneklerini tam anlamıyla devrime omuz vermenin zamanı gelmiş ve geçiyor. Yani herkes bir kez daha elini vicdanına koyup bunun son şans olduğu düşüncesiyle hareket etmeli ya sağa hizmet edecek yada ülkenin kurtuluşuna beyniyle enerjisiyle hizmet ederek emeğine sahip çıkmış olacak. Bugün ülkemizde gündemi sömürgeciler ve emperyalistler belirliyorsa bu kadroların dağınıklığından ve pasifliğinden kaynaklanıyor. Bugün ülkemizde kelle avcıları kol geziyorsa her gün onlarca Kürt evladı katlediliyorsa şehit anaları ve babaları başları dimdik ayaktaysa bunun bazılarına bir şeyleri anlatması gerektiğine inanıyorum. Günün oturma günü olmadığını şunu kulaklarına küpe etmeleri lazım en kötü örgütlülük en iyi örgütsüzlükten iyidir.

Bu ülkenin dört parçası arasında koordinasyonunu sağlıyacak bir kurumun olmayışı, devrim güçlerinin olması gereken yerde değilse ödenen bunca ağır bedele rağmen istenilen mevzilerin gerisindeysek kadroların mücadeleye gereken önemi ve ciddi yaklaşımdan yoksun olduğunu gösteriyor.

12 Eylül faşiziminin tahribatlarının sanıldığından fazla, toplumun derinliklerine indiği vede en önemlisi dünün çok keskin derimcileri çıkmış oldukları tatilden dönmeye hiç niyetleri olmadığı ve gelişmelere hala gözlerini ve kulaklarını kapatmakta ısrar etmeleri halinde Kürt halkının tarih sayfalarında kendilerinin hak ettikleri yere koyacaklarından kimsenin kuştusu olmasın.

Bugün ülkede devrim ve sosyalizm mücadelesi istenilen düzeyde değilse (bence ödenen bedel çok ağırdır) sosyalistlerin Kürdistandevriminde oynamaları gereken rolü tam anlamıyla oynamamıştır. Sosyalistlerin birliğini sağlayan bu oluşum devrimin esas önderliğinide beraberinde getirmiştir. ülkemizde başarının ilk şartı mücadeleyi ülke topraklarına ve mücadelenin metodlarını yeri ve zamanı iyi seçerek devreye sokarak kurtuluşun uzak olmadığını, az teori çok pratikle kayıp olan güveni sağlayabilir.

Silahlı mücadeleyi esas olacak şekilde, mücadelenin legal illegal olarak bütün yol ve yöntemleri kullanarak derinleştirmek ve kadrolaşmaya önem vererek sosyalist kadroların yetişip yetkinleşmesine hız verilmeli.

Uluslararası diplomatik çabalara hız verilmeli ve buna parelel Kürdistani bir cephenin çalışmalarına tekrar başlamasına ön ayak olmalıdır. Sosyalistlerin devrim ve sosyalizim için görevlerini layıkıyla yapmak için fazla şansları olmadığı bilinciyle bilinciyle, militan bir ruhla herkesin mücadelede yerlerini almalarıyla başarı yakalanabilir. Yoksa görevden her ne mazeretle olursa olsun kaçmak, iç sorun ve çekişmelere örgütlülüğün dışında kalmakla bilinçli veya bilinçsiz karşı devrime hizmet etmektir. Halkımız bunlara her zaman cevabı almıştır, bundan yola çıkarak devrimci mücadelenin her zaman tek düz bir seyir izlemediği bilinciyle zaman zaman zaferlerin ve yenilgilerin beraber yaşandığı mücadelenin inişli çıkışlı dönemleri olduğunu bilince çıkarılarak, hatta zaafların asgareye indirerek yılgınlığa ve posorizme kapılmadan kitlelere militan bir ruh aşılanmalı.

Evet bu gün Kürdistanda sosyalist olmayı bir tarafa yurtsever bile olmak büyük riskler taşıdığı bir gerçektir. Fakat dünyada buna tanıktır. Baskının zülmün sümürünün panzehiri sosyalistler olmuştur.

Devrimci mücadele bir maraton koşusuna benziyor bu koşuyu sonuna kadar götürecek nefese sahip sosyalist olmuştur.

Ülkemizde kimi güçlerin nefesleri nereye kadar yetiyi , göstermektedir. Federasyon hata daha geri, düzen içi çüzümlere yattığı görülmektedir.Bu durum bize sürpriz gelmemektedir.

Bu geri çüzümlere sözüm ona sosyalist partiyim diyen fakat yeni dünya düzenine oynayan, devrim ve demokrasi mücadelesini başlatmak neyle dolduracağını, şaşkınlığını içerisinde dünden daha geri bir konuma düşerek sosyalistim demekle sosyalist olunamıyacağını yaşanan bunca tecrübeye rağmen anlamamak ufuk darlığından olsa gerek.

Bu hareketler öz itibarıyla aynı çüzümlere oynamaktalar, işte tamda burada militan sosyalistlere bağımsız örgütlenme (ayrı örgütlenme)temelinde bağımsızlık, demokrasi sosyalizm ve birlik şiarıyla ülkenin bütün devrimci dinamiklerini vahşete ve soykırıma karşı seferberlik olmalı.

İNİSİYATİF

Hasan CUNÎ

İnisiyatif kavramı, yetkinlik ve etkinlik ile içiçe. Pek çok çevre bu kavramı sıkça dillendirir. Ancak gereklerini yerine getirmez. Parlamentonun inisiyatifi, aydın inisiyatifi, demokrat kadınlar inisiyatifi, hukukçu inisiyatifi, azınlıklar inisiyatifi, listeyi uzatmak mümkün. Bizim için yakıcı ve asl olan devrimci inisiyatif...

Devrimci zaten inisiyatif sahibidir diyerek, şaşkınlık göstermek de mümkün. Ama maalesef her ikisini birleştiren insanımız da ne yazık ki pek az. Bu heterojen sınıflı, kültürel ve siyasal şekillenmemizden kaynaklansa da, yeniden şekillendirmek zorunlu . Eğer bu yeniden şekillendirme sağlanmazsa iddia sahibi olmak anlamsızlaşır.

Bir devrimci için;

İnisiyatif kulanmamak, etkili olmak için yetkilerden kaçınmak, hiyerarşideki yerini kötüye kulanmak, hiyerarşiye uyma adına uyarıda bulunmamak ve aşmamak, sorunları sürüncemede bırakmak, siyasal sorunlara kayıtsız kalmak, kolaycı ve kaçamak davranmak, birilerinin etkin olmasını sindiremeyerek inisiyatifini kırmak, birlik adına ayrılıkçılık yönünde yetkilerini kulanmak az rastlanan şeyler değil.

Devrimci inisiyatifsizlik;

Yozlaşmadır. Duyarsızlıktır. Burjuva liberalizmidir. Çürümedir. Sistemle uzlaşmanın önünü açmaktır. Sorumsuzluktur. Program ve tüzüğe uymamar, eylemden kaçıştır.

Devrimci inisiyatife haiz kişi ve örgütlenme; tarih ve halk karşısında sorumludur. Toplumsal, siyasal , kültürel ve politik sürece duyarlıdır ve takip eder. Dönüşümü sağlamak için boşluğu es geçmez. Olumsuzlukları devrimin leyhine çeviren bilinç, beceri ve eylemliliğin içindedir. Devrimci mücadeleyi iş edinir. Bürokrat, atıl ve işleri başkasına bırakan değil, emekçi ve atılgandır. Kurumlarının işlerlik kazanması modern tarzda işlemesi için fedakarlıktan kaçınmaz.

İnisiyatifli devrimci;

Hiyerarşik hareket eder ve devrimci mücadelede sonuç alıcı alanda yüreği, beyni ve araçlarıyla konuşlanır. Kin nefret ve önyargılardan uzak durmak bir yana onu teşhir ederek yaklaşır. Hiç bir şey onun için sabit olmadığı gibi değişim adına tutarsız da değildir.

Devrimci olmanın erdemiyle hareket eder. Elini asla karşı devrimin yakasından çekmez. Onu ulusal, toplumsal değişimin önündeki set olarak görür. Kendini hiç bir yasayla sınırlamaksızın, kanlı- kansız tüm yollarla devrimci tarzda uğraşır.

Devrimci kurumları "baba çiftliği" gibi kullanmaz, kullananlara karşı zaman yitirmeksizin çözümler getirir. Yaratıcıdır. Koşulları zorlar. Gerektiğinde yanlız başına kurum gibi davranmasını bilendir. Devrimci inisiyatif "düşman beni gördü Avrupa'ya yol göründü"de değildir.

İnisiyatifli insan yenilenmeyi ve çevresini ileriye taşımasını bilir. Tüm baş döndürücü teknolojik ve incelen politik manevralar karşısında ileriyi yakalayacak çalışkanlık ve atılganlığa sahiptir. Her esen rüzgara duyarlıdır. Ancak kendini kaptırmaz.

İnisiyatifli devrimci; titizdir. sözünün sahibidir. Güven vericidir. Eleştiri ve özeleştiride tutarlıdır ve es geçmez. Umutsuzluğu umuda çeviren, gerektiğinde ayakbağlarından sıyıran, gerektiğinde en atıl insanı devrimci mücadelede kor haline getirecek ikna ve eylem gücüne sahip olmaktır.

İnisiyatifli davranmak; kendini ve çevresini her gün yeniden devrimci mücadele için yaratmaktır. Umutsuz, kaçkın, sorumsuz, yoz, yalancı, penande, çıkarcı, becerıksiz, görevlerini savsaklayan, bürokratın da ötesinde ağavari davranmak, dalkavuk, kıskanç, tüm uğraşısı problem çıkarmak olan bunak da değildir.

Devrimci örgütlenmeyi ekmek kapısı (fındıkçı pêşmergecilik) olarak düşünmek de değildir. Bu amaçta olanları açığa çıkarır ve teşhir eder.

İnisiyatifli devrimci, bırakalım alt-üst ilişkisini tüm yoldaşlarına hiç bir kaygıya yer vermemek üzere devrimci disiplin düsturu içinde her an yanıt vermeye hazır olmak zorundadır.

İnisiyatifli devrimci oyalanmaz ve oyalatmaz.

Devrimci inisiyatif; silah ve tüm araçlara hükmeder. Onları devrimci politikanın denetimine amade eder.

İnisiyatiften yoksunlar; örgütten, mücadeleden, tarihi sorumluluktan, kurumlardan, iktidardan, ciddi muhalefetten, itibardan, inandırıcılıktan, birlikten, ittifaklardan, bilinçten, kendini korumadan, olanakları yakalamaktan, halkından ve ülkesinden, devrimci yoldaşlarından, duyarlılıktan, aydınlanmadan, devrimci araç ve gereçlerden , iradi davranıştan, kolektif yaşayıştan, fırsatları değerlendirmekten, direngen toplumdan, halkın nabzını yakalamaktan, devrimci coşkudan, insanlığa yakınlıktan, doğru düşünmeden, yeniyi yakalamadan YOKSUN OLUR.

Peki siz ve çevrenizdekiler ne kadar inisiyatiflisiniz? Tercihiniz devrimci inisiyatif mi, ondan yoksunluk mu? Ereğiniz inisiyatifli davranmak ise;

siz işsiz değilsiniz. İşleriniz sıraya dizilmiş sizi bekliyor. Siz onları bir bir tüm beceri ve inisiyatifiniz, devrimci coşkunuzla birleştirerek zevkle öncelikler sırasına koyarak çözüyorsunuz. Hatta bir kaç işi aynı anda yapıyor ve başarıyorsunuz. Tüm işleri yoldaşlarınızla kollektif tarzda yürütüyorsunuz. Siz işten değil, iş sizden ürküyor. Yaptığınız her iş sizi maddi bir güç ve mevzi haline getiriyor. Düşman cephesinde gedikler açıyor..

Sizin boş geçirecek anınız yok;

sizin kendinizi izinli kılacak vaktiniz yok;

sizin için mücadele bir yük değil, zevk ve gurur vericidir;

sizin gevezelere tahamül gösterecek sabrınız yok;

sizin, çekiştirmelere, dedikodulara ve umutsuzluk yayan bilgiçlere ihtiyacınız yok;

sizin devrimci mücadeleyi küçümseyen, dudak büken ukalalara kulak vermeye zamanınız yok;

sizin birilerine kızarak, devrimden küsmeye hakınız yok;

sizin geçmişe takılarak birliği zedeleme hastalığınız yok;

sizin, Marksizm- Leninizmi ve onun felsefesi olan materyalist bakışı ve bilimsel kuşkuculuğu elden bırakacak kadar düşünmekten, yoksun olamazsınız;

siz, teknolojik ve değişen sosyal, siyasal gelişmeler karşısında kendinizi geliştirmek için araştırmak, okumak, yazmak, yaymak, sınamak ve heyecanla tartışmaktan uzak kalacak kadar ruhsuz olamasınız;

siz sırtınızı işçi- köylü ve emekçilere dönecek kadar barbar kapitalizme yakın olamazsınız.

Ve siz çete devlete sadece eleştiriler yönelterek kayıtsız kalamazsınız.

Yukardakilerin tümüne kayıtsız kalıyorsanız ; lütfen devrimciliği ağzınıza alarak devrimcilerin inisiyatifini zedelemeyiniz.

Buyrun, ayıp değil görevdir. Gazetenizi yaygınlaştırın. Satın. Tartışın eleştirin. Etkin bir kurum haline getirmek için maddi manevi desteğinizi esirgemeyin.

Buyrun, kültürel etkinliklerde bulunun, dilinizi okuyun, okutun, mahzende kalan değerlerinizi ortaya çıkarın, gelecek kuşaklara güzelikleri aktarın.

Buyrun, siyasal etkinliklerde yerinizi alın, kayıplar sizden bir parça ve yarın bir kayıbın da siz olabileceğinizi bilince çıkararak etkinliklerine katılın.

Buyrun, halkının özgürlüğü ve ülkenin bağımsızlığı için her girişim seninmiş gibi sahiplen içinde yer al.

Buyrun, demokratik kitle örgütlerine katıl; basitten karmaşığa, pasiflikten radikalliğe tüm girişimleri ve aksaklıkları gidermek için gücünü zorlayarak görev ve sorumluluklar üstlen. Ükemizde ve dünyada yaprak kıpırdasa siz bulunduğunuz yerde kükreyin. Adeta patlayacak kadar duyarlı olun. Bir insanımızın parmağı acısa, siz müsebbiplerine acımayın ve canını teredütsüz yakın. Devrimin en basit araç ve olanağını hor ve kişisel gayelerle kulananların hesabını teredütsüz kat kat sormasını bilin. Bilmiyorsanız , siz de pek çok ödünü devrimciliğinizden ve kişiliğinizden verdiğinizin bilincinde olun.

Devrimin, dolayısıyla halkın yararına olan her girişim ve inisiyatifi tüm benliğinizle destekleyin. Her yozlaşmanın çürümüşlüğün burjuva alışkanlığın karşısına amansızca dikilin. Dikilmezseniz çürüyeceğinizin farkında olun. Eski arkadaştır diye hiç birinız bir başkasının hatasını hoş görerek ortak olamayın.

Tüm çirkinliklerden uzak durmakla yetinmeyin, onları toplumdan silip atmasını hedefleyin ve buna kendinizden başlayın.

Rexne û xwe rexne kirin

Cano AMEDÎ

Çi heyfe ku îro, di nav tevgerên me de, di nav rewşenbîrên me de dîtineke wiha (di hêla rexnan da) heye. Heta do me hevdû xayin, ajan û neyar îlan dikir. (Hê jî bandûra vê dîtinê di nav hêzên me yên ramyarî de domdike.) Li gor wê dîtinê, ji xencî me hêrkes di nav çewtî xeletîyan da digevize, em tenê rastin, polîtîka me ya herî dewlemend e! Yên din hemû xayin, ajan û sitiriyên ser rîya me ne!? Dawîya vê dîtinê em hemû dizanin, ne hewceye ku mînakan diyar bikin. Eger herkes li neynikê binihêre wê rastî derkeve ortê lê bipiranî em naxwazin ev rastî derkeve. Çimkî ger ev rastî derkevin ortê wê gavê kêmasî û şaşîyên me wê eşkera bibe. Ji ber vê yekê jî, herkes ji xwe re rolekî dibirrîne û dibêje dinê ji min tê pirsîn!! Gava "kêfa" me ne.li cîh be em radibin bi hêsanî hevdû an yên hemberê xwe tawanbar (sûcdar) dikin. Tawanbarî buye wek karekî rêxistinî, pîvana neyartiyê li gor berjevendîyên rojane û li gor yên şexşî dimeşe Em naxwazin bersîva van pirsan ji xwe bi pirsin. Yên dervayî me ne çi dixwazin? Em çiqasî nêzîkî hevin? Polîtîka me û ya wan di kîjan hêlan de dişibin hev, di kîjan hêlan de ji hev dûr dikevin.

Tu kes bersîva van pirsan na fikire, hebe tunebe divê em pozê rakîbêxwe bi tewînin... Ji bo wî jî çi tê devê me em dibêjin. Dawîyê de jî em ji vana re dibêjin "rexne". Eger ev rexnen bin gelo, wê neyartî çeva be? Gava dor tê peyvan tu kes nabêje devê min tirş e. Herkes pesnê xwe dide û "rastîya" polîtîka xwe radixe ber çavan. Belê, ji alîyekî de ev raste, lê ji alîyê din de gere mîrov bikaribe kêmasî û xeletîyên xwe jî bibêje. Lê em dibînin ku tu kes van kêmasiyên xwe nabêjin û naxwazin xwe ji xeletî û çewtîyan dûr bixin. Li gor dîtina min divê em karibin bibêjin: "Hevalno, di vê babetê de kêmasîyên me çê bûn, ew tiştê han ne rast bû, me do ewha digot lê em îro ewha difikirin Di dema derbas bûyî de me berpirsîyariyên xwe baş bi cîh nanî, ew jî kêmasîyeke me ye û hwd..." Em hemû dizanin ku veguherandina pêşveçûyî her tim baş e. Lê hinek kes û hêz di bin sîya veguherandinê de borîya xwe înkar dikin. Nemaze di qadên jîyana ramyarî de ev tavirên han di van salên dawî de gellek zêde bûn.

Em hemû dizanin ku rexne kirin di nav dost û hevalan de tê kirin. Dost tên rexne kirin lê dijmîn tê tawanbar kirin. Em nikarin lom û gazinên xwe li dijmîn bikin lê li dostan dikarin. Ji bo ku dost û dijmîn ji hev baş bên veqetin (cihê kirin) divê em rexnên xwe li gor rewş û sekinandina wana bingehîn peşkeş bikin. Em bi dostên xwe re her tim dikarin bê cem hev lê bi dijmîn re ne mimkun e! Ji ber vê yekê divê em polîtîka xwe li ser berjewendîyên şexsî û rojane saznekin, a rast ewe ku li gor armancên bingehîn û li gor berjewendîyên gelemperî bên sazkirin Hilbijartina dost û dijmîn divê li gor vê pîvanê be. Gava ku berjewendîyên şexsî û "grûpçîtî" ger cîhê berjewendîyên çînî û netewî bigire karê me pirr zor e. Di her demî de hinek camêr hene tim pirsgirekên xwe wek pirsgirekên gelemperî nîşandidin û ji wî tavirê xwe re jî dibêjin tavirê çînî!? Ev tavir jî dide xuyakirin ku ev kesên han tavirê çînî çiqas dizanin an diparêzin.

Nexweşîyeke din jî, gava rîya me tê guhertin an em ji hev vediqetin, wek neyarên dîrokî em dest bi neyartîya hev dikin. Bi qasî em bi hev re şerê devkî dikin evqas bi dijmîn re nakin! Em li hemberê hev zû radibin û bi hêsanî serê hev dişkînin. Mesela, gava em ji hevalên xwe, ji rêxistina xwe vediqetin û hêzekî din diparêzin; çi tê devê me em ji hevra dibêjin. Yên heta do heval û hogirên me bûn piştî veqetandinê dibin neyar!? Nemaze, piştî cûnta '80 yî gellek kesên navdar û kadroyên binav û deng ji rêxistîn û partîyên xwe veqetîyan. Lê hinek ji vana, ji bo veqetandina xwe êrînî nîşanbidin, bi rasthatî, li vir li wir di derheqê partî û rêxistinên xwe yên berê gellek tiştên nexweş, tawanbarî û peyvên giran gotin. Ji van hinek jê jî serbixwe man û di nav karê rewşenbîrî de jîyana xwe domandin. Lê di nav kesan de hinek jê, yên di jiyana xwe de ne serfiraz bûn, navnîşan û sedema hemû kêmasî û xirabîyan di jîyana rêxistinî de dîtin û ewha dan nîşandin. Ev tawanbarî wilo pêşve birin ku heta heval û hogirên xwe, partî û rêxistinên xwe yên berê wek neyaran dîtin. Ji vê neyartîya xwe re jî gotin rexne!? Belê, yên wiha kirin hejmara wan ne zêde ye, lê dîsa jî, mîrov pê acis dibe. Nîyeteke me tune ye ku em herkesî îtham bikin. Lewra neheqîyeke ewha tu car di heşê me de derbas nebû û ji vir pê de jî wê çê nebe.

Rast e, veqetandina pirr kesan ji sedemên êrînî tên. Lê hinek kes jî, ji xwe re çend sedemên vala kirin mane an ji xwe re peyde kirin. Ev kesên han dawî de bûn bezîrgan û li ser nîrxên têkoşînê rûniştin. Di nav vana de jî, çend jê "serok û rêberên" berê ne, ku rexnên me jî, li ser rewşa van e. Niha, em dibînin ku ev kesên han li hundir û li derve neyartîya jîyana rêxistinî dikin. Li gor van camêran sedemên hemû xirabî û zordarîya îroyin, hebûna rêxistin û partîyên çekdar in!? Di nav girsan (kîtleler) de, li hemberê tavirên van kesan, dîtineke ewha çê bû: "Yên vediqetin, dev ji têkoşînê berdidin an bi serê xwe dimînin hemû kesên xirab in." Lê em hemû dizanin ku ev dîtin ne rast e. Lewra, ev dîtin, li hemberê kesên ku ji ber sedemên erînî (olumlu) veqetîyane neheqîyekî mezin e. Yanî em nikarin li cem yên ziwa yên şil jî bişewîtîn in. Pirî caran ev îtham kirin dive sedema neyartîyê. Piştî vê dîtinê navê hinek kesan bîlasev bi "xayintî û ajantîyê" tê zanîn. Lê, bi rastî, kî "xayin" e kî nîne, pirî caran zelal nîne. Lewra ev averûyên han dilê kê çewa dixwaze, wilo dişixulînin. Yanî bi wî awayî, dîsa li hemberê çewtîyan çewtî tê sazkirin.

Di vê babetê de gellek mînakên girîng û balkêş hene, gellek ji me jî, bûye şahidê van dîtinan. Ji ber vê yekê, em naxwazin li ser wan mînakan bisekinin. Lê, yên bixwaze dikare rûpelên dîroka polîtîk bizivirîne...

Dîsa, di hêla rexne kirinê de, adetekî me yê din heye. Ew jî, em di her warî de xwe zana dibînin an dihesibînin (lê di jîyana rastî de, rewşa me piranî ne wiha ye). Mesela, di hemû mijaran de, em xwe pispor dibînin; Tu kesî gohdar nakin, tu firsetekî nadin kesî, ne em kesî fam dikin, ne jî dihêlin tu kes me fam bike. Hebe tunebe divê şiv di destê me de be!? Gava rewşa me ewha bûya mîrov pê acis nabe, lê rewşa me ya îroyin dûrî vê dîtinê ye. Jixwe em ewqas zana û pispor bûna, emê di hemû qadên jîyanê de serfirazbûna û wê rewşa me ya îroyin jî bi awayekî din bûya... Rewşa me ya îroyin her tiştî radixe ber çavan. Eger em bixwazin rastîya xwe bibînin divê em rewşa xwe ya îro baş bizanibin û baş analîz bikin. Divê, em karibin bêtirs ji xwe hinek pirsan bipirsin. Ji bo serfirazbûnê em hewl daneke çewa nîşandidin? Em karê xwe yên rêxistinî û polîtîkayên xwe yên îroyin çiqasî bi cîh tînin? Ji bo berjevendîyên gelemperî em karin dev ji yên sexşî û rojane berdin an na? Dîtinên ku em diparêzin me çiqas bi cîh anîye? Ji xencî vana di hêla rexne kirinê de, armanca me çiqasî li gor çêkirin û pêşdebirinê ye? Divê, em karibin bi hêsanî bersîva van pirsan bidin.

Em hemû dizanin ku reşandina tovê neyartîyê ne zor e. Lê sazkirina dostanî ne wilo hêsan e. Ji ber van sedeman divê her tim armanca me pêşdebirin û çêkirin be! Gava em hevdû fam nekin wê neyarên me bi me bileyizin, pê kefxweş bibin û wê li gor berjevendîyên xwe, tovê neyartîyê, tovê dubendîyê bixe nav me. Ji bo ev çê nebin divê em dev ji berjevendîyên hûrik û şexsî berdin û êdî kevneşopîyeke nû sazbikin... Çê dibe ku em di hinek babetan de gellek zanabin, lê dîsa jî, divê em zanibin ku di hinek warên din de pirr kêmasîyên me hene.

Gotineke pêşîyan heye, Dibêjin ku: "Mîrov çiqas nezan be xwe ewqas zana dişibîne." Eger em naxwazin di bin paletên degirkeran de bieciqin divê çalakî û peyvên me ne dûrî rastîya welatê me bin. Gava ku em ewha nekin ji xencî me, wê tu kes dengê me ne bihîze!!

Atruş kampını boşaltmada ilk adım devrede

HABER MERKEZİ- Kuzey Kürdistan'dan giden Kürtlerin barındığı Güney Kürdistan'daki Atruş kampı, KDP ile TC yöneticileri arasındaki pazarlığın bir parçası olarak, boşaltılmaya çalışılıyor. Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (UNHCR), "kamptaki Kürt mültecilerinden gönüllü olarak geri dönmek isteyenlere yardımcı olmak için çalışmalar yapıldığını" açıkladı.

Türk yönetiminin "PKK'nin barınağı" olduğunu ileri sürdüğü mülteci kampından "geri dönüş çalışmaları" için UNHCR'nin TC ve KDP ile işbirliği içinde olduğu belirtildi.

UNHCR yetkilileri, yaklaşık 14 bin Kürt'ün yaşadığı Atruş kampından "geri dönüş çalışmaları"nın, "gönüllü olarak dönmek isteyenler olması" ve "Türkiye'nin dönecek olanlara güvence vermesi" nedeniyle başlatıldığını ileri sürdü. Bu arada UNHCR Ankara temsilciliğinden bir yetkili, kendilerine bağlı mülteci kamplarının sivil ve insani nitelikte olması gerektiğini, ancak Atruş kampının bu niteliğini korumakta güçlük çektiklerini savundu.

Atruş kampı, kurulduğu 1994 yılından bu yana TC4nin şimşeklerini çekti. Türkiye, "Atruş'un, PKK'nin barınma ve eğitim kampı olduğunu ve boşaltılması gerektiğini" iddia etti. UNHCR ise, Atruş'ta mültecilerin barındığını ilan etti. Başlangıçta UNHCR'ye destek veren KDP, geçen yıl PKK ile çatışınca, saf değiştirerek Türkiye'yi desteklemeye başladı.

Geçtiğimiz ay Ankara'da yapılan TC-KDP pazarlığı sonucu "aşamalı boşaltma" planı başlatıldı ve ilk etapta Türkiye ve KDP'nin ısrarları üzerine UNHCR kampta bir arama yaptı. Aramada bazı silahlar bulununca, kampta denetim arttırıldı. Kampın dış denetimini şu anda KDP yapıyor.

Çeteleşme şaibesi altındaki devlet, yine düşünenleri yargılamaya kalktı. Ancak asıl yargılayan, yine savaşa ve yasaklara karşı başkaldıranlar oldu.

Yine 'Düşünceye Özgürlük' yargılandı

İSTANBUL- "Düşünceye Özgürlük" kitabının yayıncısı oldukları gerekçesiyle yargılanan 99 aydının davasına geçtiğimiz hafta devam edildi.

İstanbul 3 No'lu DGM'de görülen davaya Şanar Yurdatapan, Tomris Özden, Orhan Pamuk, Atol Behramoğlu, Münir Ceylan ve Ferhat Tunç'un da aralarında bulunduğu çok sayıda aydın katıldı. Duruşma öncesinde bir basın açıklaması yapan Yurdatapan, Türkiye'nin "en kıdemli düşünce suçlusu" olarak bilinen sosyolog-yazar İsmail Beşikçi'nin hakkında kesinleşmiş 100 yıla yakın hapis cezası olduğuna dikkat çekti. Beşikçi'nin yayıncısı Ünsal Öztürk'ün de Beşikçi ile birlikte sürekli ceza aldığını vurgulayan Yurdatapan, yaşamlarının uzun bir dönemini cezaevinde geçiren bu iki "düşünce suçlusu"na destek verilmesi çağrısında bulundu.

Davanın geçen haftaki oturumunda Ataol Behramoğlu, Uğur Cankoçak, Yalçın Pekşen, Rıza Şahin, Burçak Evren, Fatma Oran, Yurdaer Erkoca, Ali Erkan Kayılı'nın kimlik tespiti ve sorguları yapıldı. Aydınlar, düşüncenin suç olmaması gerektiğini vurgulayarak bu kitabın bilerek ve isteyerek yayıncısı olduklarını belirttiler.

Bu arada Mahkeme başkanının kimlik tespitli sırasında aydınlara dinlerini sormasına tepki gösteren yazar Ataol Behramoğlu, bunun bir ayrımcılık olduğunu belirtti.

Öte yandan Şanar Yurdatapan, bu davadan yargılanan Mahir Günşiray'ın savunmasında Kafka'nın kitabından okuduğu pasajı mahkemenin hakaret kabul ettiğini ve hakkında suç duyurusunda bulunduğunu anımsattı. Günşiray'ın bu nedenle hala Beyoğlu Asliye Ceza Mahkemesi'nde yargılandığını söyleyen Yurdatapan, "Bu duruşmaya katılan tüm sanıklar Günşiray'ın mahkemeye okuduğu pasajın altına imza attılar. Kendileri hakkında da suç duyurusunda bulunulmasını istiyorlar" dedi.

Günşiray'ın savunmasında mahkemeye okuduğu sözlere katıldığını söyleyen aydınlar hakkında suç duyurusunda bulunulmasına gerek görmeyen mahkeme heyeti, duruşmayı erteledi.

Polis komplosu boşa çıkarıldı

İSTANBUL- Haklar ve Özgürlükler Platformu sözcüsü Oya Gökbayrak'a polislerce kurulan komplo boşa çıkarıldı. Gökbayrak, "eroin satmak" suçlamasıyla yargılandığı mahkeme tarafından serbest bırakıldı.

Oya Gökbayrak, tahliye kararını zafer işaretiyle karşıladı.

Küçük Armutlu'daki evine Narkotik Şube ekipleri tarafından 14 Ekim tarihinde yapılan baskının ardından gözaltına alınan Oya Gökbayrak, geçen hafta mahkeme karşısına çıktı. Gökbayrak yaptığı savunmada insan hakları savunucusu olduğu için kendisine komplo kurulduğunu; arama adı altında evine göz göre göre eroin yerleştirildiği ve polislerin emniyette kendisine "biz istersek senin kanında bile eroin buluruz" dediklerini söyledi.

Emniyette tutulan ikinci bir tutanakta "evde bulunanların kaçtığı" belirtilmesine karşın mahkemede ifade veren Sakine Fidan "ben baskın sırasında evdeydim. Bizi değil aramak, kimliğimize bile bakmadılar. Zaten evin için ve dışı çevik kuvvet tarafından sarılmıştı. Kaçmak istesek bile mümkün olamazdı" dedi.

Gökbayrak'ı savunan 17 avukat "ihbar, 30 Eylül tarihinde gelmiştir. Üstelik ihbarın geldiği telefon, polisin bilinen 155 nolu telefonu yerine direkt telefonu gözükmektedir. İhbarı alan ise birçok ev infazından sorumlu polis memuru Abdullah Dindar'dır. Terörle Mücadele Şubesi'nde çalıştığı için bu komplonun içinde yer almıştır" diyerek tahliye talebinde bulundu. Mahkeme, Gökbayrak'ın tahliyesine karar vererek, duruşmayı ileri tarihe erteledi. Gökbayrak, tahliye sonrası yaptığı açıklamada bir çok insan hakları mücadelesinde yer almış biri olduğunu; polisin, kendisinin nezdinde bu mücadeleleri küçük düşürmek için böylesi bir komplo kurduğunu belirtti ve gözaltına alındığı gün kimi medya organlarında yer alan "Cumartesi annesi eroinci çıktı" 'haber'lerin de bu komplonun bir parçası olduğunu söyledi.

IMF "enflasyonunuz yüzde 85 olacak" dedi

HABER MERKEZİ- Uluslararası Para Fonu (IMF), TC ekonomisinde kamu açıkları ve yüksek enflasyonun, ekonomik büyümenin önündeki başlıca engelleri oluşturduğuna dikkat çekti. IMF tarafından yayımlanan "Dünya Ekonomisi'nin Genel Görünüşü" adlı raporda, Türkiye'nin ekonomik durumuna da yer verildi.

Raporda, Türkiye'de, 5 Nisan paketinin yürürlüğe konulmasına neden olan mali krizin ardından, geçen yıl ülke ekonomisinde önemli ölçüde iyileşme görüldüğü ileri sürüldü. 1994 yılında yüzde 4.7 oranında küçülen Gayrı Safi Yurtiçi Hasıla'nın (GSYİH), 1995 yılında yüzde 7.5 büyüdüğü ifade edilen raporda, ekonomide geçen yıl görülen "iyileşmeler"e karşın ekonomik büyümenin, artan bütçe açığı ve yükselen enflasyonun tehditi altında bulunduğu belirtildi. Raporda, Türkiye'de 1994 yılında yüzde 106.3, geçen yıl yüzde 93.6 olan enflasyonun, bu yıl yüzde 85'ler düzeyinde gerçekleşeceği tahminine de yer verildi.

Raporda, Türkiye'nin döviz cinsinden gelir-giderlerinin yer aldığı ödemeler dengesi bilançosu da değerlendirildi. Türkiye'nin 1994 yılında GSYİH'in yüzde 2'si oranında fazla veren cari işlemler dengesinin, geçen yıl yüzde 1.4 açık verdiği hatırlatılan raporda, bu açığın 1996'da da artarak, yüzde 2.7'ye ulaşacağı ifade edildi. IMF, 1997 cari işlemler açığının, GSYİH'nin yüzde 2.7'si olacağı tahmininde de bulundu.

İLAN

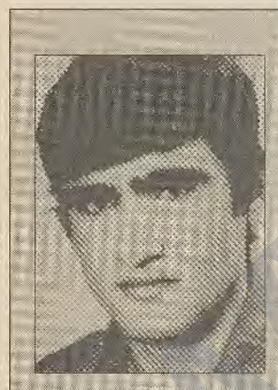

Hüseyin ASLAN

Nejla BAKSİ

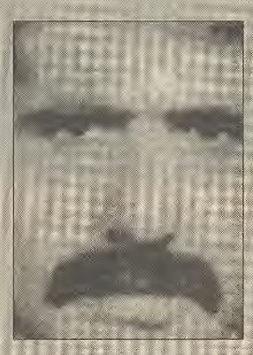

M. Emin MUTLU

12 Aralık 1980'de faşist sömürgeci TC ve Suriye sömürgecilerinin ortak komplosu sonucu katledilen Hüseyin Aslan, Nejla Baksi, M. Emin Mutlu, Müslim Yıldız; Ramazan Kabraş ve ailesinin şahsında Bağımsızlık, Özgürlük ve Sosyalizm için bedenlerini Kürdistan topraklarına tohum edip eken tüm şehitleri saygıyla anıyoruz. Mücadelelerini mücadelemizde yaşatacağız. Şehitlerimiz onurumuz ve gururumuzdur.

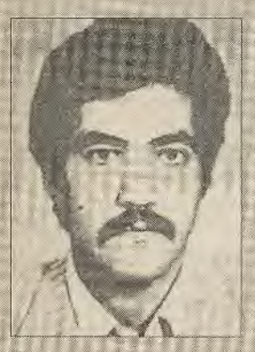

Müslim YILDIZ

Buradayız
Yine tetik başında
Kavgadır bu
Dağlara kazıyoruz
İnatla
Görsünler
Sen düştün
Ben düştüm
Binlerce can düştü
Ama UMUT düşmedi
DÜŞMEYECEK

Ramazan KABRAŞ

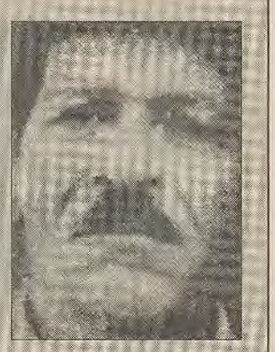

Mannheim'den CIVATA KURD üyeleri Duran Odun, Ali Üste, Elif Esendemir, Resul İnsel, Hüseyih Ali Cansu, Murat Lalesoy, Hüseyin Karaaslan

Elektriğin özelleştirilmesine tepki

(Baştarafı birinci sayfada) Bakanlar Kurulu'nun bu yönde karar almasını sert bir dille eleştiren Öncü, "özelleştirme adı altında sermaye gruplarına peşkeş çekilen bu işletmeler firmaların alacakları elektriği devlete ait iletim hatları üzerinden tüketicilere satacaklardır. Bunun için hiç bir ücret söz konusu olmadığından, alış fiyatlarıyla satış fiyatları arasında korkunç bir farkın oluşması kaçınılmazdır" diye konuştu.

'Halk elektrik enerjisini kullanamayacak'

Öncü, "sermayenin temel amacının yüksek kar geliri olduğu gerçeği göz önüne getirilirse, kısa sürede halkımızın elektrik enerjisini kullanamaz duruma geleceği kaçınılmazdır" değerlendirmesinde bulunarak özetle şunları söyledi:

"Evrensel boyutuyla elektriğin özelleştirilmesi sorununu irdelediğimizde, özelleştirmenin yaygın olduğu Avrupa'da elektrik, önemi ve topluma yararlı hizmetleri nedeniyle özelleştirme kapsamı dışında tutulmuştur."

Özelleştirmenin hukuksal boyutunun her zaman bilinçli bir yaklaşımla gözardı edildiğine dikkat çeken Öncü, özelleştirmeye daha çok siyasi ve iktisadi boyutlarıyla yoğunluk kazandırılmaya çalaışıldığını vurguladı.

Öncü, özelleştirmeyle birlikte işten atılmaların da olacağını belirterek şunları söyledi: "İşsizliğin çığ gibi büyüdüğü, istihdam olanaklarının rasyonel olarak ortadan kalktığı, enflasyon ve geçim koşullarının dayanılmaz boyutlarda ağırlaştığı, sosyal güvenlik kurumlarının tamamen çöktüğü ve fonksiyonel yapılarını yitirdikleri Türkiye şartlarında, TEDAŞ ve TEAŞ gibi hayatın her alanını ilgilendiren ve hukuken satılmaları mümkün olmayan bu kamu kuruluşlarının satılmasını gerektiren en önemli etken; ülke ekonomisini çökerten, yer altı ve yer üstü zenginlik kaynaklarını kirli bir savaş bataklığında israf edilmesinde ısrar eden egemenlerin içine düştükleri çıkmazdır."

'İnsanlarımız çöplüklerde ekmek arıyor'

Açlık ve sefaletin insanları çöplüklerde ekmek aramaya ittiğine de işaret eden Öncü, daha sonra şöyle konuştu: "Bölgemizde yoğun bir sermaye yoktur. Marjinal düzeyde oluşan sermaye kısa sürede bölge dışına ve kendisi açısından daha güvenli alanlara kanalize olmaktadır. Sanayi ve teknolojik gelişme yok denecek kadar cılızdır. Toplumsal göçler milyonlarla ifade edilmektedir. Kısacası, bölgemiz her yönüyle bir insanlık dramının yaşandığı süreçten geçerken; binlerce ailenin, onbinlerce insanın bu drama dahil olmalarını beraberinde getirecek, yoksul halkımızı elektriği kullanamaz duruma düşürecek bir şekilde; muhtemelen sistemin rezilliklerine bulaşmış veya çıkarları gereği bu rezilliklere az da olsa destek vermiş ve ekonomik güçlerini karanlık ilişkilerden elde etmiş bir kısım yerli işbirlikçi sermaye gruplarına bu kuruluşlar peşkeş çekilecektir. Kamuoyundan alacağımız destekle, halkımızın ortak malı olan bu kuruluşları sattırmama mücadelesi vereceğiz."

(DİYARBAKIR)

PYSK: Kamışlı'yı unutmayacağız

HABER MERKEZİ- PYSK, 12 Aralık 1980'de Güney-Batı Kürdistan'ın (Suriye) Kamışlı ilçesi, Çirnikî mahallesinde sömürgecilere katledilen ve PYSK'nin önder kadroları ve savaşçılarından oluşan 15 Kürt devrimcisinin anısını yaşatacaklarını belirtti.

Kamışlı katliamının 16. yıldönümünde konuyla ilgili olarak bir bildiri yayımlayan PYSK Yürütme Komitesi, "Türk sömürgecileri, Nusaybinli hainlerin desteği ve Suriye'nin onayıyla, o zamana kadar yapılan ilk kapsamlı 'yurt dışı' operasyonla, 15 yoldaşımızı alçakça katlettiler" dedi. PYSK bildirisinde daha sonra şu görüşlere yer verildi:

"Devrim şehitlerine, yas tutup, gözyaşı dökerek sahip çıkılmaz. Yapılması gereken şey; tüm devrim şehitlerinin, ulusal ve toplumsal kurtuluş için taşıdıkları mücadele bayrağını devraldığımız yerden, daha ileri mevzilere taşımaktır. İşte o zaman, Kürdistan devrim şehitlerine olan sorumluluğumuzu yerine getirmiş oluruz. Yani, inançlı olan her unsur; bilgi, yetenek ve olanaklarını fedakârca, adeta ölümüne, partimize sunduğunda, PYSK güçlenecek ve devrimci rolünü oynayacaktır. Böyle bir militan çabanın ve kendini adamanın semeresi, başarılmış bir Kürdistan devrimi olacaktır.

Bunun için diyoruz ki; şehitlerimizin bize emanet ettiği ulusal kurtuluş, demokrasi ve sosyalizm bayrağını Kürdistan'ın engin burçlarına dikmek için görev başına!"

Nûjen Basın Yayıncılık San. ve Tic. Ltd. Şti.
Adına İmtiyaz Sahibi: Alper Aslan
Yazışleri Müdürü : Mahide Mutlu
Hukuk Müşaviri: İbrahim İnce
Kültür ve Toplum-Yaşam: Nesimi Aday
Yönetim Yeri: Çakırağa Mah. Çakırağa Camii Sok. Utku Apt. No:18/7 Aksaray-İSTANBUL
Telefon: (0212) 530 65 24 - 530 65 58
Fax: (0212) 530 64 73
Diyarbakır Bürosu: Şair Sun Hanım Sok. MarufApt. Kat:1 Ofis- Diyarbakır
Tel- Fax: (412) 228 39 65
Antep Bürosu: Karagöz Cad. Gören İşh. K:4 No:45 Tel-Fax: (342) 234 59 31
Antalya Bürosu: Tahıl Pazarı Mh. 467.Sk. Gür İşh. 6/16 Antalya
İzmir Bürosu: 859. Sok. Saray İşhanı Kat:2 No:3/203 B.Blok Konak- İZMİR
Tel-Fax: (232) 445 46 50
Adana Bürosu: Cemal Gürsel Cad. Vakıf İşhanı Kat:4 No:407 ADANA
Tel-Fax : (322) 352 05 20
Yurtdışı Temsilcilikleri:
İsviçre : Nûrêxan Case Postale- 5518 1211- GENEVE-11 İSVİÇRE
Tel-Fax: 41/ 22- 34 85 126
Almanya: Kasım Aras
Tel-fax: 0049 23 23 13 304
Hollanda : Ferhat Amedî
Tel-Fax : 0031 263 23 26 95
Norveç: Fırat Doğan
Normannsgt 21 4014 Stavanger
Tel-Fax: 0047 51 62 62 15
İsveç : Selim Murat Box 70 31
16407 KISTA/SWEDEN
Tel-Fax: (00) 46-8-760 34 74
İngiltere : Seyda Alpşen
Tel-Fax: (00) 44-181 533 21 17
Fransa : H. Yanakçı
2. Rue Richer
2 eme Etage Bureu 11
75009 PARİS
Tel: 0033 (1) 44 83 98 48
Fax: 0033 (1) 42 47 16 86
Yunanistan : Baran Jiyan
Tel : (00) 30 1.33 04 147
Fax: (00) 30 1.33 04 147
Rusya: Rojen Adar
Tel: 00 70 95 - 279 31 18 **Fax:** 275 43 67
Baskı: BASMAT

Wochenzeitung für nachrichten und **kommentare**
Veratwortlicher
Redakteur: M. Öncü
Herausgeber: K. Aras
Bamhofstr. 110, 44629 Herne
Bankverbindung:
Herner Sparkasse
Konto-Nr: 66 01 546
BLZ 432 500 30

Psikyatrist Dr. Kaan Arslanoğlu'yla bireysel ve toplumsal şiddet üzerine konuştuk

Sınıflı toplumların vazgeçilmez aracı şiddet

Nesimi ADAY

Psikyatrist Dr. Kaan Arslanoğlu'yla, toplumda son dönemde hızla artan şiddet olayları ve toplumsal yapının sosyo-psikolojisi üzerine konuştuk.

Arslanoğlu, insanın doğasında bulunan şiddetin toplumsal koşullarla beraber geliştiğini ve bu fiziki olgunun yine kişinin ve toplumun sosyo-kültürel yapısının gelişimine paralel olarak azalacağını ama hiçbir zaman yok olmayacağını söylüyor. Aşağıda birey-toplum, ezen-ezilen, alt ve üst yapıların toplum psikolojisi üzerinde yarattığı olumlu ve olumsuz etkiler, sosyal katmanlarda şiddeti körükleyen etmenlerin oluşumu vb. konular irdeleniyor.

Nesimi ADAY-İnsandaki şiddetin oluşmasına kaynaklık eden etkenler nelerdir?

Kaan ARSLANOĞLU- İnsan, diğer memelilerin gelişimi sonucunda evrimleşmiş bir canlı. İnsan, doğası gereği saldırganlık güdüsü taşır. Bu hayvanlarda içgüdü, insanlarda ise güdü olarak kendini gösterir.

● Yani Freud'un 'ilkel benlik', 'id' dediği şey mi?

○ İlkel benlik dediği şey tabi!.. Ben Freudcu olmadığım için o terimleri kullanmıyorum. Sadece bir güdü var. Saldırganlık güdüsü de şudur: İnsan barınmak, karnını doyurmak, cinsel ihtiyaçlarını gidermek, hayatta kalma mücadelesi vermek zorunda. Tüm bunları yaparken, diğer yeteneklerini nasıl kullanıyorsa, fiziki yeteneğini de kullanır. İşte saldırganlık güdüsünü de bu arada harekete geçer. Bu anlamda şiddet insana sonradan eklenmiş birşey değil, doğasında var.

● Şiddetin insanın doğasında olduğunu ve kişilerin yaşama mücadelesi içinde şiddete doğal olarak başvuracaklarını söylediniz. Bunu biraz kişiler ve sınıflar özeline indirgesek!?

○ Şöyle anlatayım: Şimdi kadın erkek eşitsizliği vardır; kadınlar yakınırlar, "eziliyoruz" derler. Bunun için de birsürü araştırma yapılmıştır. Bana göre en temel neden, kadının erkek karşısındaki fiziki yetersizliğidir. Yani erkeğin kuvvetli oluşu, ötekini dövebilmesi falan... Bu anlamda erkek iktidardır. Evi geçindirme sorumluluğu, diğer birçok yerde söz sahibi olması gibi etkenler hem erkeğin hayat içerisindeki mücadelesi hem de kadına karşı tutumu gibi bir olguyu yaratıyor. Örneğin şöyle düşünüyorum; kadınlar fiziki olarak daha güçlü olsalardı, erkek haklarını savunan bir hareket gelişirdi.

İnsanlar sınıflı toplumlarda biribirilerini eziyorlar. Bu çalışan ve çalıştıran arasında yaşanan bir ilişki. Örneğin eğemenler, eğemenliklerini sürdürmek için şiddet ve ikna yolunu kullanırlar. Bu eski çağlarda din, günümüzde ise daha çok basın yayın organları aracılığıyla gerçekleştirilir. Tabi herkes buna uymaz. Uymayanlara karşı da şiddet uygulanır. Bu anlamda nasıl ki insanın doğasında şiddet vardır diyorsak, sınıflı toplumun yapısında da sömürüyle beraber şiddet de vardır.

● Bireysel şiddetin toplumsal şiddeti dönüşmesindeki ana etkenler nelerdir?

○ Gerçeğin çok değişik yönleri vardır. Dolayısıyle gerçeği çokyönlü ele almalıyız. Burada da şu var, acaba insanın içindeki bireysel şiddet mi toplumsal şiddeti doğuruyor, yoksa toplumsal şiddet mi bireysel şiddeti doğuruyor?! Aslında bu ikisi de biribirini doğuruyor ve kışkırtıyor. Peki bireysel şiddet toplumsal şiddete nasıl dönüşüyor? Böyle birşey sözkonusu. Toplumların yapısında şiddet doğal bir eleman olarak var. Kişilerin daha çocukluk çağından itibaren edinmiş oldukları kültür, onların şiddeti sürekli ön planda tutmalarını sağlıyor. Şimdi herkesin içinde bir şiddet duygusu var dedik ya. Bir de şevkat duygusu var. Bunlar hem çevre koşullarına, hem de insanların karekterlerine göre değişik bileşimler gösterirler. Fakat bazı kişiler, diğer kişilerden daha çok şiddet arzular, şiddete eğilimleri olur.

● Neden?

○ Piskopatların veya sınır kişilik bozuklukları denilen kişilik bozukluklarının belli türlerinde şiddete eğilim daha fazla. Tabi sıradan insanlar da şiddet gösteriyor ama, bu daha çok kişilik bozukluğu gösteren insanlarda dışavuruyor. Buradan başka bir yere gelmek istiyorum. Egemenler, egemenliklerini idame ettirmek için kişilik bozuklukları gösteren insanlardan yararlanıyorlar.

● Egemenler dediniz, somut olarak kimden ya da kimlerden sözediyorsunuz?

○ Bir kere devletler yararlanıyor. Devletler kendiliğinden oluşan bir süreçten yararlanıp, silahlı güçlerini bu unsurlardan seçiyorlar. Bu tipler daha çok Amerikan filmlerinde görülür. Örneğin, Vietnam'da çarpışan özel birliklerde daha çok piskopat tipler seçilir ve bu tiplerin başarılı olduğu görülür.

● Peki.. bahsediyor-konuşuyoruz da, nedir bu kişilik bozukluğu?

○ Ben hep şunu savunuyorum: Kişilik bozukluğu denince, lanetlenecek, kötü birşey olarak algılamıyorum.

● Yani hastalık olarak görmüyorsunuz?

○ Hem hastalık, hem de kötü birşey olarak yorumlamıyorum. Aslında toplumları ilerleten de; sanatta olsun, bilim de olsun, az çok kişilik bozukluğu gösteren tiplerdir. Genellikle toplumlarda normal dışı kişilik özellikleri gösteren tipler çatışırlar aralarında. Çatışanlara baktığımızda, toplumun uç kesimleri görülür. En basitinden sivil faşistlerle, devrimciler arasındaki çatışmayı düşünün. Bunların kişilik özellikleri itibariyle biribirine benzediklerini görürsünüz. Nedir en önemli özellikleri; Toplumun halinden memnun olmamak, birtakım ahlaki problemleri kendine dert etme, bunlar için belli bir fedekarlık, cesaret göstermek ve kendisini, bunlar için birşeyler yapma zorunluluğunda hissetmesi, belli bir organizasyona girmek şeklinde bir ortak özellikleri vardır. Bu sadece bizim toplumumuza özgü birşey değildir. Diğer toplumlarda da böyledir. Bu anlamda kişilik bozukluğu gösteren insanlarda, özellikle sınır kişiliği dediğimiz piskopatik yani anti-sosyal kişilik taşıyan insanlarda şiddete eğilim daha fazla. Genelde belli koşullar altında, sıradan insan dediğimiz, hatta hımbıl dediğimiz insanlar bile bireysel olarak ya da topluca şiddete başvurabilirler. Örneğin, Sivas'ta bu tip insanların onbinlercesi kalkıp cesaret gösterisinde bulunabiliyorlar.

● Buradan sağ ve sol ideolojilerin kişiler üzerinde yarattığı şiddete gelelim...

○ Bunlarda.. tabi ki şiddeti körükleyen etmenler. Sınıf mücadelesinin kendisi zaten şiddeti körüklüyor. Burada hakim sınıfın alt sınıfı bastırması için doğal bir şiddete ihtiyacı var. Bireylerin doğası toplumun ortak doğasının karekterini yaratır. Bireysel olarak nasılki insanın doğasında şiddet var, toplumsal olarak da bu böyledir. Tüm siyasi çalışmalarda şiddeti savunanlar ön plana çıkar ve şiddeti daha çok savunanlar belli dönemlerde daha çok başarılı olurlar.

● Üstyapının bozukluğu, altyapıyı ne ölçede etkiler? (Örneğin, bir ülkenin parlementosunda yaşanan şiddet olaylarının TV kameraları arcılığıyla halka yansıması ve halkın üzerinde yarattığı olumsuz etkiler...)

○ Evet. Çok olumsuz etkiler. Zaten örneğini verdiğiniz adamlar biraz bu nedenlerle seçiliyorlar. Şu andaki Türkiye'nin sosyo-ekonomik yapısına baktığımızda, gerek kasabadan olsun, gerek büyük şehirden; seçilen milletvekili tipi, genelde parasını yasadışı yollarla kazanan ve şiddete dayalı kesimin -yani mafya türü- desteğiyle ortaya çıkıyor. Olayı bu yönüyle ele aldığınız zaman millet meclisinde toplanan insanların da -tabi istisnalar hariç- büyük ölçüde şiddet yanlısı olduğu görülür. Bu şiddeti yalnız politikada değil aile içinde de gösteriyorlar. Çünkü yetişme tarzları böyle. Geldikleri kasaba ve ilde de aynı yöntemleri uygulamaktadırlar.

● Yani toplumun sosyal yapısından kaynaklanan bir durum.

○ Tabii ki. Bu olgu buradan tekrar geriye dönüyor. Nasıl oluyor. İşte naklen yayında, milletvekilleri biribirilerine küfredip, biribirilerinin suratlarına su atıyorlar. Yani nazikçe konuşan, biribirinin sözünü kesmeden tartışan insandan ziyade, şiddeti körükleyen bir insan modeli oluşuyor. Bu da tabi ki çocuklar ve gençler üzerinde olumsuz bir etki bırakıyor. Bu konu üzerine özellikle Amerika'da çok araştırma yapılmış. TV'lerdeki şiddet filmlerinden tutun, reklamından gazete haberine, politikacıların tutumlarına kadar, o şehirde veya o ülkede silahların açıkta satılıp satılmamasına, insanların kolayca silah ruhsatı alıp almamasına varıncaya kadar. Şiddeti ön plana çıkaran pek çok unsurun, şiddetin gelişmesinde önemli roller aldığı görülür.

● Özellikle görsel medyanın büyük bir yönlendirmesi var. Yaşadığımız toplumda ağır mutaasıp kuralların hüküm sürmesine rağmen, bir kadın -ki öyle metropol kültürü almış, içsel anlamda uçlarda dolaşan bir tip olmamasına rağmen- "Temel İçgüdü" filmine özenip, sevişirken kocasını öldürmeye kalkıyor. Ya da, işlenen bir cinayetin TV ekranlarında naklen yayınlanmasından dolayı, başka biri kalkıp benzeri bir olayın aktörü olmaya çalışıyor.

○ Dünyadaki bütün siyasi durumlara şu anda Amerikan modeli hakim. Amerikan modeli de herşeyi zorla, şiddetle yürüten bir model. Dünyanın hangi ülkesinde olursa olsun Amerika'nın çıkarlarına aykırı birşey varsa Amerika oraya şiddet uygular ve kendi çıkarları doğrultusunda işi çözer. Bu kendi toplumu içerisinde de var. O kadar gelişmiş olmasına rağmen suç oranının en yüksek olduğu bir ülkedir. Orada şiddet günlük yaşamın bir parçasıdır. Bu aynı zamanda, filmlere, haberlere falan yansıyor. Şimdi küçük bir Amerika olan Türkiye'ye dönüp baktığımızda işte filmlerin çoğu Amerikan yapımı. Türk filmleri de onların kötü bir kopyası. Alabildiğine şiddetin körüklenişini görüyoruz. Bunu ticari kaygılardan dolayı yapıyorlar. Örneğin sekste şiddeti ön plana çıkaran bir film daha çok hasılat yapıyor. Bunu da bilinçli olarak ön plana çıkarıyorlar. Bu model gerek Türkiye'de gerekse Amerika'da olduğu gibi herşeyi şiddetle çözüyor.

● Topluma dışarıdan empoze edilen bu sistemin, eğitimciler aracılığıyla boşa çıkartılma şansı var mı?

○ Böyle bir yapı içerisinde, güçlü bir toplumsal muhalefet olmadan tek tek eğitimcilerin yapacağı çok az şey vardır. Eğitimciler toplu bir tavır gösterseler bile yapabilecekleri çok az şey var. Çünkü artık eğitim, toplumun genel mecrasları içerisinde küçük bir oranı oluşturuyor. Ama yine de şunlar söylenebilir: İnsanlara felsefe öğretilebilinir., Sanat öğretilebilinir. İnsana romanı öğretmek, daha çok okumalarını sağlamak lazım. Bunlar öğretilir ve karşı bir medya hareketi başlarsa veya insanların toplumca bu tür filmleri seyretmemeleri, tepki göstermeleri geliştirilirse belli bir ilerleme sağlanabilir.

● Televiziyonlar rating yapmak için topluma şiddet enjekte eden programlar yayınlıyorlar; "Sıcağı Sıcağına", "Söz Fato'da" gibi. Bu programlar insanlar üzerinde korkunç bir etki yaratıyor. Çünkü toplumun büyük bir kısmı yaşantısını -ki kendi gerçekliğiyle hiçbir benzerliği olmamasına rağmen- TV'lere endekslemiş. Günlük yaşantılarında, izledikleri dizilerin aktörlerine benzemeye çalışıyorlar. Saçlarını onlar gibi tıraşlayıp, onlar gibi konuşmaya ve davranışlarında onlarla paralellik kurmaya çalışıyorlar. Bir örnekle somutlarsak; Cüneyt Arkın'ın filmlerindeki gibi öldürmeye çalışıyorlar. Bu bağlamda, günlük yaşantılarında da, röportajlarında insanların suratına tüküren Fatma Girik gibi olmaya çalışıyorlar.

○ Şiddet şiddeti körüklüyor dedik ya, ama herkesi körüklemiyor. İşin bu yanı da var. Genelde kişide şiddete doğal bir eğilim varsa, içindeki şiddeti körüklüyor ve geliştiriyor. Türkiye'nin geniş kesimlerinde ise, genellikle içte yatan pasif bir saldırganlık ve nefret duygusunun haricinde yılgınlık yatıyor. Devrimci insanlar için de en tehlikelisi bu: Halkın politikadan, sanattan, şiddetin çoğalması nedeniyle yılması, uzak durması ve çekilmesi. Bu durum, halkın geniş kesimlerini kucaklamak isteyen bir muhalefet için son derece tehlikelidir. Çünkü bu durum olduğu gibi hakim sınıfın işine yarar. O ne olursa olsun; ister baskıcı ve terörcü bir şekilde olsun, isterse barışçı bir şekilde olsun kendi egemenliğinden yanadır. Onun için bir kişinin ölmesiyle on bin kişinin ölmesi arasında bir fark yoktur. Hangisi iktidarının sağlamlaştırılmasına, tıkır tıkır işlemesine yarayacaksa onu tercih eder. Gerçekte toplumcu bir muhalefet varsa bu onun için tehlikelidir.

● Siz şiddetle terörü bir arada kullanıyorsunuz. Bu kavramların sizdeki anlamını biraz açar mısınız?

○ Şiddet genel bir kavram. Terörse, daha çok yıldırmanın, korkutmanın ön plana çıktığı şeydir. Sözlük anlamı böyle.

● Bireyler ve sınıflar arasındaki savaşımdan sözettiniz. Konuya bir de siyasal açıdan yaklaştığımızda, 'meşru müdaafa' denilen bir olgu var. Bunun sosyal-psikolojideki yeri nedir?

○ Meşru müdaafa tek kişi açısından basittir. Kişinin yaşamı tehlikeye düşmüşse ve o kişinin başvuracağı bir yöntemi kalmamışsa haklı olarak şiddete başvuracaktır. Bir de ahlaki yönü var. Kişi şiddete eğilim duysun duymasın, eğer yaşamı tehlikedeyse kendisini korumak için şiddete başvurur. Bu yasalar tarafındanda da meşru görülür.

● Peki halk muhalefeti açısından baktığımızda..?

○ Marksçı terminoloji açısından bakarsak; geniş yığınların kendi meselelerine sahip çıkması için gerekli ortamı yaratıyor mu, yaratmıyor mu? sorusunda düğümlenir. Bu anlamda Marksçılar, kesin olarak şiddete karşıyız demezler. "Şiddete karşıyım" söylemi aslında bir aldatmaca. Çünkü daha önce de söylediğim gibi, birincisi insanın doğasında var. İkincisi de şiddet, tüm sömürücü sistemlerde toplumsal yapının ana dinamiğidir. Tek ölçüt şu: Geniş yığınların kendi davalarına sahip çıkmasını kolaylaştırıyor mu, kolaylaştırmıyor mu..? Olaya bu perspektiften baktığımızda, günümüzün sol güçlerinin uyguladığı şiddetin böyle bir amaçla uzaktan yakından ilgisi yok. İnsanların bir kısmı şiddeti körüklerken, toplumun çoğunluğu tam tersi bir yılgınlık içerisinde. Geniş kesimlerin toplumsal muhalefetten ve sol değerlerden uzaklaşması bir geri çekilmeyi örgütlüyor.

● Sizden, kısaca genel bir Türkiye değerlendirmesi istiyorum. Sorumu biraz açayım: Şiddetle çözülmeye çalışılan bir Kürt sorunu ve beraberinde getirdiği problemler.. Devletin bizzat yetkisi ve bilgisi dahilinde işlenen politik cinayetler ve bu cinayetleri işleyenlerin -son "Çete" olayı bir örnek- itibarlı, saygın kişiler olduğu imajının yaratılması ve katil imajının halkın üzerinde oluşturduğu ruhsal etki.. En yakın arkadaşının kafasını kestikten sonra, yaptığı işten pişman olmadığını söyleyen kişiler.. Toplum çıldırıyor mu ne!?

○ Çok olumsuza doğru gidiyoruz. Sevgi, dayanışma, biribirine yardım etme, vefa ve adalet duygusu, zayıf ve güçsüz olana arka çıkma, komşuya saygı gibi temel insani değerlerde bir yozlaşma yaşanıyor. İnsanların sömürülmediği ve sınıfların olmadığı bir dünya özlemi giderek küçük azınlıklarca benimsenen bir olgu durumuna düşüyor. Etnik çatışmalar körükleniyor. Yani gidiş sürekli kötüye doğru. Daha çok şiddet ve şiddetin vermiş olduğu bir intikam duygusu doğuyor. Sağ ve sol kesimde düşüncesizce insanlar öldürülüyor. Ayrıca doğaya da zarar veriyorlar.

● Kuşku ve güvensizliğin iktidar olduğu bir toplumsal düzlemde, insanlar mutlu ve özgür olabilir mi?

○ Mutluluk göreceli ve bana çok doğru gelen bir kavram değil. Önemli olan, vicdan temelinde sağlanacak olan iç huzurudur. Yoksa, kullanılan terim anlamıyla insan mutlu olabilir mi? Olur. Her taraf kan gölü olur, bazı insanlar, "iyi, benim kanım akmıyor" deyip mutlu olabilirler. Peki bu koşullarda, kişi insani anlamda kendi iç barışını, iç huzurunu sağlayabilir mi? mükün değil.

● Kuşku ve güvensizliğin ortadan kalkacağı, şiddetin azalacağı bir siyasal-toplumsal düzenden bahsetmek mümkün mü?

○ Sınıfsız Toplum ütopyası var. Ne zaman, hangi şartlarda gerçekleşir bu tartışmalı birşey. Marks'ın belirttiği anlamda gerçekleşmesi pek olası görünmüyor. Ama daha genel anlamda bir ütopya olarak gerçekleşebilir. Eğer sınıflar olmazsa tabi. Şimdi bir sınıf çalışacak öbür sınıf onun yarattığı değerlere el koyacak, başkaldırdığında da onu ya ikna yoluyla ya da şiddet yoluyla egemenliği altına almaya çalışacaktır. Ta temelinden insanın yaratmış olduğu değerlere karşı olan bu sistemler değişmedikçe böyle birşey düşünülemez bile. Ancak şu veya bu zümrenin biribirini ezmediği bir sistem içerisinde toplumsal barış sağlanabilir. Son olarak şunu söyleyeyim, böyle bir rejimde şiddeti ortadan kaldırmak mümkün değildir. **(İSTANBUL)**

Kaan Arslanoğlu

1959, Bartın doğumlu. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Mezunu Psikyatri İhtisasını Bakırköy Ruh ve Sinir Hastahanesinde yaptı. Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Uzmanı olarak çalışmaktadır 1988'den beri edebiyat ve felseyle ilgileniyor.

Kitapları: Devrimciler (Roman) Kimlik (Roman) Çağrısız Hayalim (Roman) Kişilikler (Roman) Yanılmanın Gerçekliği (Felsefi ve psikolojik inceleme)